játék között megdöbbenve fedeztünk fel több, a második világháborút idéző, a német fasiszta hadsereg jelvényeivel ellátott repülőgépet, harckocsit, katonai társasjátékot.

Megütközésünk tovább fokozódott Helsingborg egyik játéktermében, ahol igen kísérteties játékautomatát láttunk. Egy tizennégy év körüli fiú játszott vele éppen. A készülék képernyőjén egy várost idéző épületsor áll. A pénz bedobása után a házak fölött megjelenik egy repülőgép. Közepes sebességgel „repül", gombnyomásra bombákat potyogtat az épületekre. Az nyer, aki öt perc alatt több házat tud lerombolni.

Keserű szájízzel, szótlanul léptünk ki az ajtón. Éktelen ricsaj hallatszott a szomszédos utca felől. Néhány másodperc múlva megláttuk, mi a zaj oka. Ötven-hatvan általános iskolás korú gyereket kergettek a rendőrök. A gyerekek arca koromfeketére maszatolva, kezükben papírlapok, táblák, transzparensek. Percek alatt zajlott le minden, a gyerekek kámforként tűntek el. Tulajdonképpen azt sem tudtuk, mi történt. Nézegettük a kirakatokat, amikor ismét feltűnt néhány bekormozott arcú fiú. Óvatosan hozzánk lopakodtak, elővigyázatosan körülkémleltek, aztán a kezünkbe nyomtak egy svéd szöveggel telerótt papírlapot. Egyiküket megkértük, fordítsa le angolra. Hadarva, körbe-körbe tekintgetve mondta:

— *Segíteni akarunk a fejlődő országok gyermekein! Megtudtuk, hogy a zimbabwei gyerekek éheznek, nincsenek könyveik, játékaik. Elhatároztuk, hogy műsoros estet rendezünk a megsegítésükre. Az előadás teljes bevételét felajánljuk nekik. A belépődíj ára nincs megszabva, a fizetendő összeget vendégeinkre bízzuk.* — Ezzel már rohant is tovább.

Gyerek volt ő is, a semleges Svédország gyermeke, mint az a másik, akivel a játékteremben találkoztunk. Az egyik — ha játékból is — rombolt, a másik — ha jelképesen is — épített. Egy képzeletbeli hidat, amely közelebb hozza egymáshoz a Föld gyermekeit, felnőtteit. Az a másik sem bombázná le ezt a képzeletbeli hidat, ha értené, hogy miről van szó, ha tudná, mit is jelent a valóságban egy bombázás.

De Svédországban 165 éve nem volt háború!

Következik:

Svédasztal

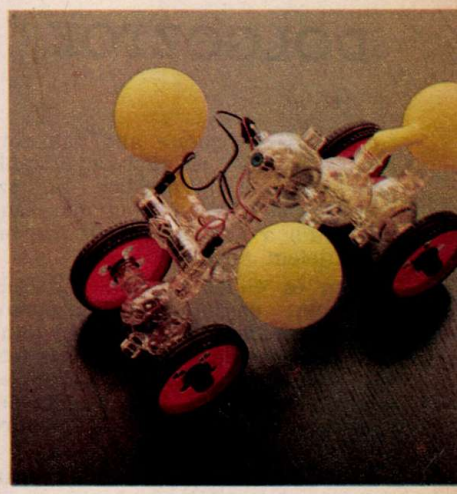

Egy érdekes svéd játék: elektromos meghajtású holdjáró

Megvegyem? Ne vegyem? Svédországban is nehéz a választás a játékbolt kirakata előtt

HOGYAN DOLGOZTOK?

Ez a kérdés persze alig válaszolható meg így: jól. Sokkal inkább arra vagyunk kíváncsiak: mi az, amitől jó a ti rajotok tagjának lenni, amitől a ti közösségetek nagyon sokat jelent nektek.

Ilyen és ehhez hasonló kérdések nap mint nap megfogalmazódnak bennetek is. Tudjuk azt is, hogy minden rajban vannak sokat érő tettek, sikeres találkozások, összejövetelek, felejthetetlen játékok, expedíciók, akciók, a rajmunkát előbbre vivő értékelések, viták.

Szinte valamennyi rajnak van negyed- vagy félévre szóló programja, terve.

Ez az alapja annak, hogy ti is ott lehettek a rajvezetőségek országos találkozóján, amely Heves megyében, Felsőtárkányban lesz 1980 júniusában.

Oda ugyanis olyan rajvezetőségek 6 tagját hívjuk meg, amelyek a legértékesebb, legjobb, legötletesebb, s leginkább követésre méltó pályamunkával számolnak be nekünk arról: HOGYAN DOLGOZTOK?

A pályázatban először is számot kell adnotok arról, hogy terveitekben, elképzeléseitekben hogyan valósult és valósul meg rajotok programja; másodszor — s ebben különösen várjuk az egész raj véleményét — tudassatok arról, milyen „érdemei" voltak a rajvezetőségnek, sőt: milyen volt a rajvezetőség és az őrsök viszonya; hogyan dolgoztak együtt az őrsi és a rajtisztségviselők, miként működtek a raj „külkapcsolatai" más rajokkal, KISZ-alapszervezettel, szocialista brigáddal, családokkal, s ki tudja még, hogy ki mindenkivel.

Harmadszor arra vagyunk mi, s a találkozó résztvevői kíváncsiak, mit akartok a következő hónapokban tenni azért, hogy a HOGYAN DOLGOZTOK? kérdésre a válasz egyértelműen ez legyen: JÓL!

Ennek az útját keressük majd együtt a legjobb pályázatok alkotóival. Törjétek azon is a fejeteket, hogy melyik 6 társatokat küldhetnétek „képviselőként" a találkozóra, őket a raj közössége válassza meg!

Várjuk tehát a pályamunkát (tetszésetek szerint egyszerű leírást rajzokkal, fényképekkel, magnófelvételt; dokumentumokat; játék- és programleírásokat és még ami tetszik), a rajprogram egy példányát, a rajvezetőség küldendő hat tagjának nevét, tisztségét 1980. március 15-ig a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa címére: Budapest V., Balassi Bálint u. 16. Pf. 102. — 1387. A borítékra, csomagra írjátok rá találkozónk fő kérdését: HOGYAN DOLGOZTOK?

Várjuk a válaszokat!

„FUSSÁL ANYU, LEMARADUNK!"

Anyu futott is, ahogy csak bírt, és vele együtt mintegy hatszáz Joli néni, Ica mama, Pista bácsi... és még ki tudná megmondani ki!

Hatszáz résztvevője volt ennek a keszthelyi játékos sportdélelőttnek.

Szülői értekezleten javasolta egy apuka, hogy kellene egy „Mozdulj!"-t rendezni, ahol együtt sportol a család. Rengeteg szülő jelentkezett.

Reggel kilenckor kezdődött a verseny, de már nyolc órakor tele volt a sportpálya „teltkarcsú" anyukákkal, apukákkal. A beszélgetést, a vérmes lábrázogatást, a baráti kézfogásokat, ismerkedéseket a hangszóró szakította félbe:

— Kérjük a csapatokat, álljanak kijelölt helyükre!

És álltak, remegtek a vádlik, izzadtak a tenyerek — legfőképp Kövér Imréé, az igazgató bácsié, aki ugyancsak bent állt a sorban. Öt számból állt a verseny, de milyenekből? A tíz gyerekből és öt szülőből álló csapatoknak hulahoppkarikával, gumilabdával és egyéb, rég feledésbe merült „eszközökkel" kellett megküzdeniük, kivívni az elismerést. Indult a lovasváltó, kezdődött a mocsárjárás, és futni is kellett. Mert különben felzúgott hátul a gyereksereg:

— Hogy milyen lassúak ezek a nagyok! Fussál anyu, lemaradunk!

Papp Péter

„ÚJSÁGÍRÓ AKAROK LENNI..."

Szabó Géza, a Diósgyőri VTK vezető edzője nyilatkozta a Népsportnak: „A csapat legjobb teljesítményét eddig az év labdarúgója, Salamon nyújtotta. Igazi vezéregyéniség."

Az előző bajnoki idényben a futballszurkolók figyelme a vidék legjobbja, a miskolci csapat felé fordult. A táblázat harmadik helyezettje eddig nagyszerűen helytállt az UEFA Kupában, s erre az együttesre épül az olimpiai válogatott is. A csapat hátsó sorának irányítója Salamon József középhátvéd, aki tizenhat éve játszik a klubnál.

— Nyolcadik osztályba jártam, amikor iskolánk bajnokcsapatát leigazolta a DVTK. Három év múlva bekerültem az első csapatba. Azóta voltam ifjúsági, utánpótlás-, B-válogatott, most pedig tagja lettem az A-, illetve az olimpiai válogatottnak. Számomra ez a legmegtiszteltetőbb.

— Hogyan sikerült elérni ezeket az eredményeket?

— Még az iskolában hozzászoktattak a kemény munkához. Mindent erre építettem, és így haladtam előre. Rengeteg edzés szükséges a fejlődéshez, de a szinvonal megtartása talán még nehezebb. Mindegyikünk belátta az erőnlét fejlesztésének, a sok futásnak a fontosságát. Igaz, a délelőtti és a délutáni kétszer kétórás edzés nagyon sokat kivesz az emberből.

— Mire marad ideje a magánéletben?

— Nagyon sok mindenről le kellett mondanom, de másképp nem jutottam volna idáig. A mindennapos edzések után esténként elég fáradt vagyok, ritkán megyünk a feleségemmel moziba, vagy sétálni. Inkább tévét nézek, és segítek negyedikes fiamnak a leckekészítésben.

— Tervei?

— Csapatunk hármas feladat előtt áll: a bajnokságban való jó szereplés mellett célunk az olimpiai selejtezőkön továbbjutni és helytállni az UEFA Kupában is. Most harmincegy éves vagyok, már csupán néhány évem van hátra az aktív játékból. Igyekszem megalapozni a jövőmet. Jelenleg is tanulok, a marxista–leninista esti egyetem szakosítóját végzem. Álmom — remélem, nem elérhetetlen —, hogy újságíró legyek. S mi más — mint sportújságíró!

Zimányi Árpád

SALAMON JÓZSEF

PAJTÁS

KEDVES ISMERŐS

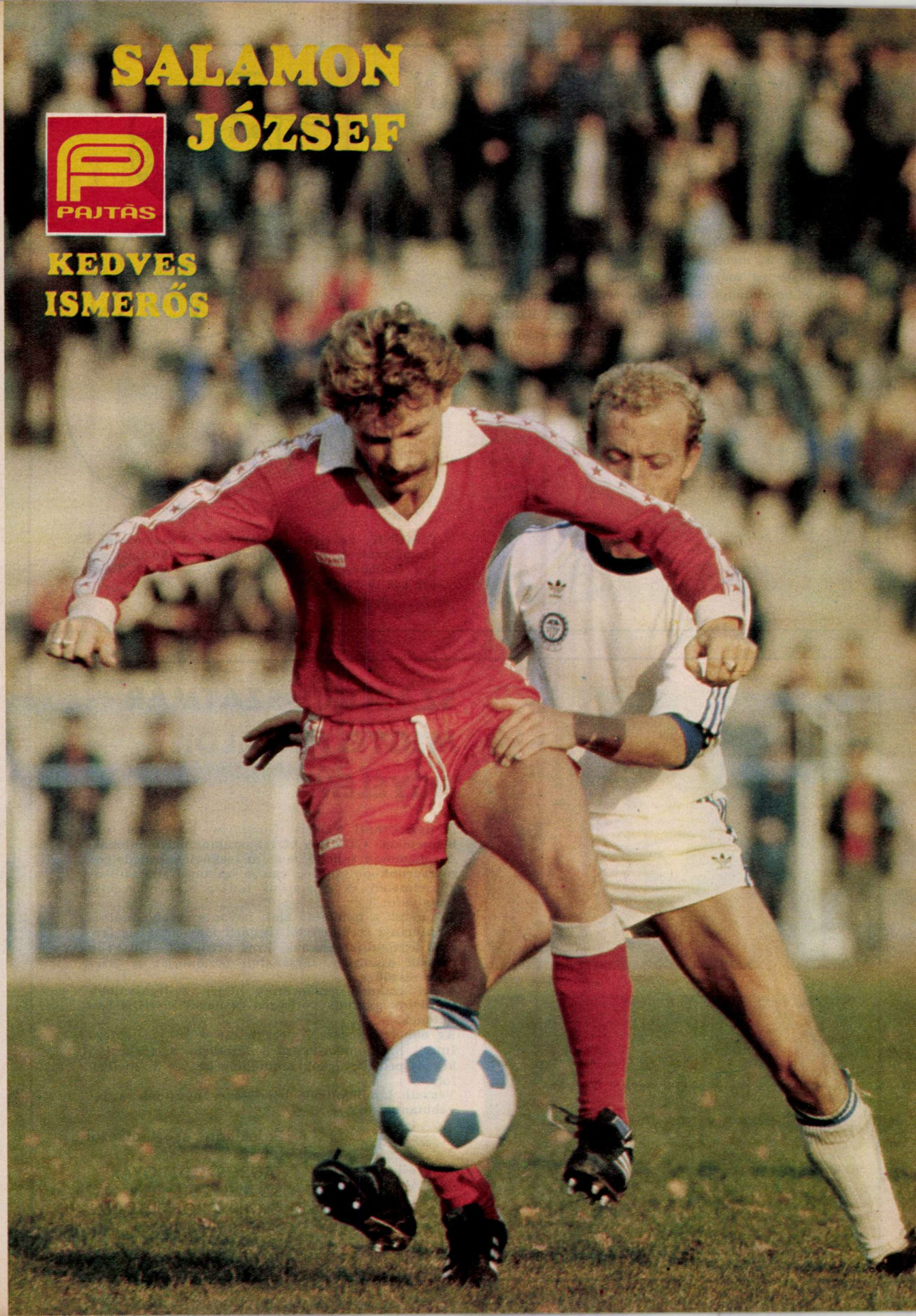

PÁLYAVÁLASZTÁSODBAN TANÁCSTALAN VAGY?

Vár az izzósok nagy családja! Beiskolázunk elsősorban: esztergályos, szerszámkészítő, gépszerelő, szerkezetlakatos, mechanikai műszerész, villanyszerelő, szobafestő és mázoló szakmába. A tanulás ideje alatt a tanulmányi ösztöndíjon felül szerződéskötés esetén, társadalmi ösztöndíjat folyósítunk. Változatos sportolási lehetőségek a Vasas Izzó Sportkörben!

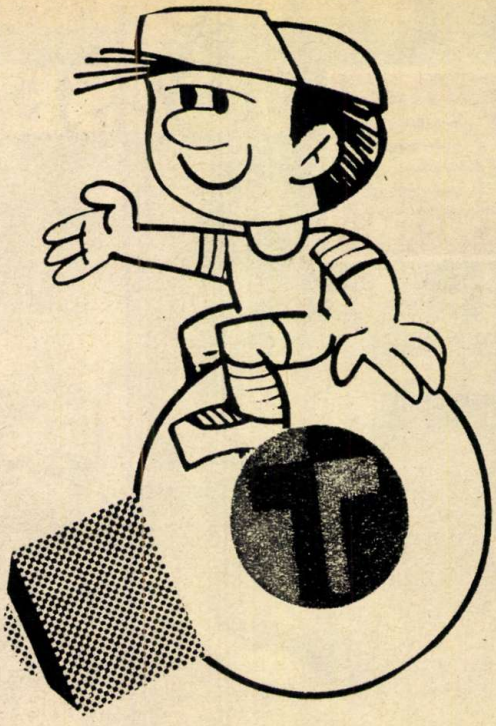

CÍMÜNK: Egyesült Izzólámpa és Villamossági RT. személyzeti és oktatási főosztály, szakosítási osztálya Budapest, IV., Váci út 77. — 1340 Telefon: 692-800/19-16.

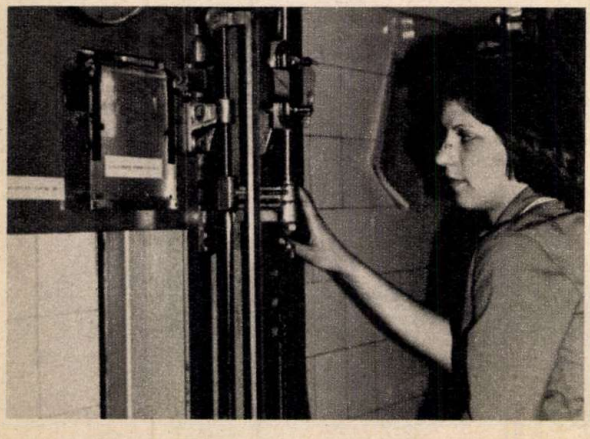

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI FIATALOK FIGYELEM!

A nyíregyházi Taurus Gumigyár szeretettel vár benneteket GUMIGYÁRTÓ szakmunkástanulónak. A rohamosan fejlődő, modern technológiával dolgozó gyárunkban szükség van jó szakmai felkészültségű, elméleti és gyakorlati tudású szakemberekre. Tanulóidő: 3 év.

Tanulóink a tanulóidő alatt havonta évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 110—650 Ft-ig terjedő ösztöndíjat kapnak. Ezen kívül 350—450 Ft-ig terjedő összegben társadalmi ösztöndíjat is fizetünk részükre.

Nyári szakmai gyakorlatuk idején a legkiválóbb tanulóink gyárunk költségén 20 napot az NDK-ban töltenek.

Az elméleti képzés Nyíregyházán a 107. sz. „Mező Imre" Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati képzés pedig gyárunk tanműhelyében és üzemeiben folyik.

Végzett tanulóinknak lehetőséget nyújtunk a továbbtanuláshoz.

Taurus

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
TAURUS GUMIGYÁR SZEMÉLYZETI ÉS OKTATÁSI CSOPORTJÁNÁL
4400 Nyíregyháza, Derkovits u. 107.

VIZSGÁLAT CSALÓDÁS ELLEN

Bizony csalódtam – sóhajtott régi ismerősöm Z. Csaba –, és az a baj, hogy valójában magamban csalódtam. Három évig bújtam a rádiós és tévékönyveket. Már minden készülék legapróbb ellenállásáról is tudtam, mi a feladata, mit lehet az alkalmazásával elérni, meg is találom a hibát rögtön. „Mérnök úrnak" csúfoltak tanulótársaim, mert minden a kisujjamban van, csak nincs kézügyességem. Nem tudok egy valamirevaló kötést összeforrasztani, a csavarhúzóm biztos lepattan a csavar fejéről és tör-zúz... Még a zsebpénzrevalót se tudom megkeresni. És másfél évem már elúszott!

Nagyon sok tizennégy-tizenöt éves gyerek él keserű szájízzel, csalódásban. Nem elég megálmodni, hogy „mi leszek, ha nagy leszek", mert az álom megvalósításához adottságok, lehetőségek és kitartás kell.

A felnőtt ember se mindig tudja magáról, mihez van és mihez nincs elég tehetsége, adottsága. Honnan tudná akkor egy nyolcadikos gyerek? Mégis a gyereknek kell döntenie, milyen szakmában akar egy életen át dolgozni. De el kell fogadnia a felnőttek segítségét; a szülő, a tanár tapasztalatait is.

És van egy lehetőség, amiről kevés gyerek tud: még mindig kevesen keresik fel a pályaválasztási tanácsadókat, a pályaválasztási intézeteket.

A Fővárosi Pályaválasztási Intézetben Bátori Zsolt és Rieder György budapesti nyolcadikossal ismerkedtünk meg. Ők már másodszor jártak az intézetben, Zsolt végképp nem tudja, mihez kezdjen, Gyuri viszont fél, hogy alkalmatlan lesz villanyszerelőnek. A múltkor mindketten elmondták, milyen a bizonyítványuk, mit szeretnek olvasni, mivel szeretnek foglalkozni. Néhány tanácsot is kaptak. Most játékos kísérleteknek vetik alá őket. Ezeknek az eredményéből a pszichológus megállapítja, milyen fokú a gyerekek találékonysága, kézügyessége, kombinatív készsége, kitartása, koncentráló képessége, emlékezőtehetsége.

„SEGÍTSÉGET AKARUNK ADNI"

Nehéz lenne minden eszközt felsorolni, az sem lényeges, hogy Gyuri vagy Zsolt milyen kiválónak bizonyult egy-egy kísérlet során. Az viszont biztos, hogy a harmadik találkozásnál, amikor már a gyerek, a szülő és az intézet munkatársa közösen beszéli meg az eredményeket, tiszta kép alakul ki: erre vagy arra az adott szakmára nem érdemes mennie, mert sok baja lesz az ügyetlen keze miatt, vagy mert gyenge a kombináló készsége, mert kevés fantázia szorult belé.

– Az intézet nem tilt meg senkinek semmit – mondta a vizsgálat befejezése után dr. Albrecht Vilmos pszichológus. – A mi célunk a felvilágosítás, a tanácsadás. Segítséget akarunk adni a gyereknek és a szülőnek, hogy jobban ismerjék az elhelyezkedés lehetőségeit, és mindenekelőtt, hogy jobban ismerjék a gyerek adottságait és hiányosságait. Tudják meg, hogy ha kiválasztott a gyerek egy szakmát, milyen nehézségekkel kell megküzdenie, mely gyenge adottságait kell fejlesztenie, és általában, hogy milyen szakma az, ami – az ő adottságai alapján – neki való.

Az intézet ezt a vizsgálatot hetedikes és nyolcadikos gyerekeknek javasolja. Felnőtt korig még rengeteget változhat az ember – mégis érdemes?

ÁLMOK HELYETT

– Vizsgálati eredményeink a gyerekek nagyobb részénél négy-öt év múlva is helytállóak. Ha egy-egy hiányzó képességét sikerül a gyereknek kifejlesztenie, az rendszerint csak igen nehéz, kitartó munka eredménye lesz.

– Kik vehetnek részt ilyen vizsgálaton?

– A felvilágosító, tanácsadó szolgálatunkat bárki igénybe veheti. Ha valaki alapos vizsgálatot szeretne, már hetedikes korában jelentkezzen, hogy még a továbbtanulás bejelentése előtt sorrakerülhessen. Az ő jelentkezésüket januártól várjuk.

Ügyetlen a kezed, nem leszel jó műszerész. Nem vagy elég találékony, milyen szerkesztő lennél? Nem tudod lekötni a gyerekeket, akkor hogyan tanítod meg őket számolni? Szintévesztő vagy, mégis tengerész akarsz lenni?

Rendkívül fontos kérdések. És lehet, hogy ezek csak akkor fogalmazódnak meg benned, amikor a csalódás már elkerülhetetlen, amikor évek úsztak el az életedből egy rózsaszínű álom kergetésével. A pályaválasztás a gyerekkor része, de nem gyerekjáték. A döntéshez józan mérlegelés, önismeret szükséges.

Gebri Antal
Fotó: Szalay Béla

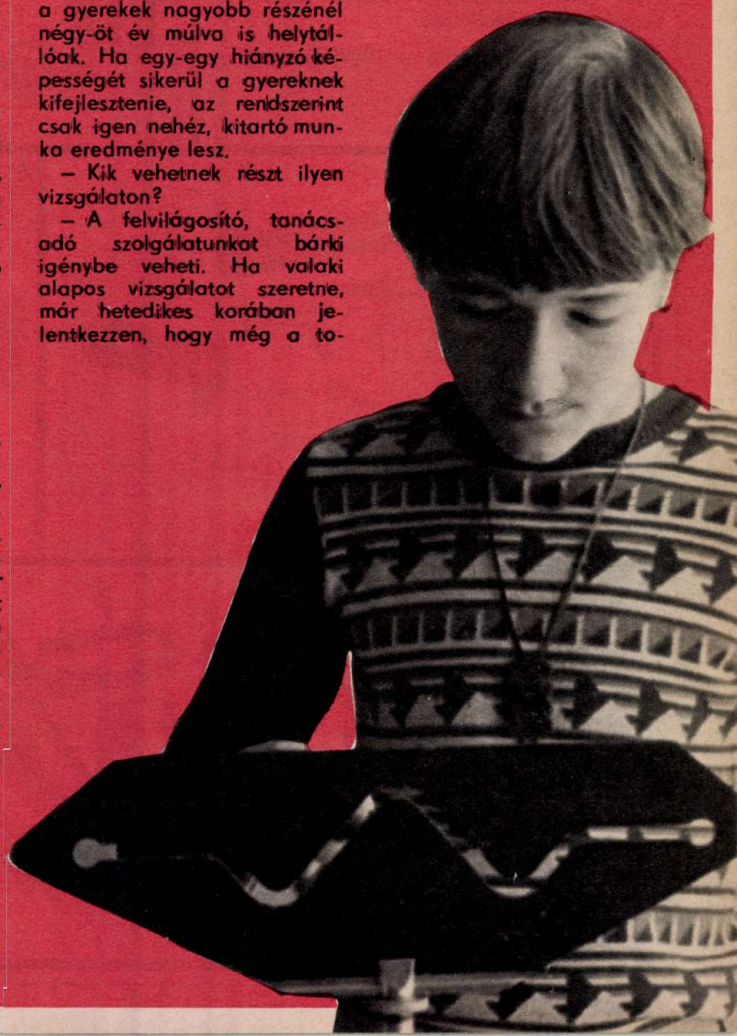

A RÁDIÓTECHNIKÁBAN HASZNÁLATOS ALKATRÉSZEK:

Ha belenézünk egy rádióba vagy tévébe, láthatjuk, hogy egy-egy készülék rendkívül sokfajta alkatrészből épül fel. Ezek az alkatrészek feladatukat, rendeltetésüket tekintve zömmel azonosak (ellenállások, kondenzátorok, tranzisztorokat stb.) azonban méretük és kivitelezésük sokfajta.

AZ ELLENÁLLÁS

A leggyakrabban előforduló alkatrészek egyike. Az ellenállást az áramerősség korlátozására, illetve feszültségejtésre használjuk. Az ellenállások anyaguk szerinti megkülönböztetése a következő: bórkarbon, fémréteg, huzalellenállás. Az ellenállásnak két kivezetése van. Ha a két kivezetés iránya megegyezik az ellenállás hossztengelyével, akkor axiális kivitelű, ha pedig merőleges, akkor radiális kivitelű az ellenállás. Legfontosabb adata az Ohm-ban mért – számszerű – érték. Nem bocsáthatunk át rajta tetszés szerinti áramot. Az ellenálláson eső feszültségnek és a rajta átengedett áramerősségnek a szorzata adja meg a terhelhetőségét. Tehát, felhasználás esetén mindig vegyük figyelembe az ellenállás Ohm értékét, terhelhetőségét.

Az ellenállás-értékek közötti összefüggések a következők:

1 Mohm = 1000 kohm = 1000000 ohm
1 kohm = 1000 ohm

Azokat az ellenállásokat, melyek értékét változtatni lehet, potenciométernek nevezzük. Ezek készülhetnek szénréteg vagy huzal ellenállásból. Az ellenálláspályán egy jól vezető anyagból készült, rugalmas érintkező csúszik, amely kivezetéssel van ellátva. Ennek mozgatásával változtathatjuk a potenciométer ellenállását. A potenciométer felhasználásának leggyakoribb formái: hangerő- hangszínszabályozás, stb.

KONDENZÁTOR

A kondenzátor legfontosabb tulajdonsága, hogy egyenáram hatására szakadásként viselkedik, tehát nem vezeti az egyenáramot, míg váltóáram esetén bizonyos ellenállása, úgynevezett reaktanciája van. A kondenzátor két nagyfelületű fémlemezből, vagy fémfóliából áll, amely között szigetelőréteg, dielektrikum van. A dielektrium lehet poliészter, polisztirol, stiroflex stb. A két fémlemezt fegyverzeteknek nevezzük, amely kivezetésekkel van ellátva. A kondenzátorok lehetnek állandó értékűek és változtatható kapacitásúak, melyet rezgőkörök hangolására és kapacitásértékek beállítására használhatunk. Az állandó értékű kapacitást használhatjuk szűrésre, csatolásra és egyenáram leválasztására. A kondenzátorok másik fajtája az elektrolit kondenzátor. Az elektrolit kondenzátor egyik fegyverzete alumínium vagy tantál lemez, a másik valamilyen elektrolit. Az elektrolit kondenzátornál a dielektrikum a fém fegyverzeten elektrolízis útján előállított oxidréteg. Ezzel az eljárással aránylag kis méretek mellett is nagy kapacitást lehet elérni. Az elektrolit kondenzátort szűrésre és csatolásra használhatjuk.

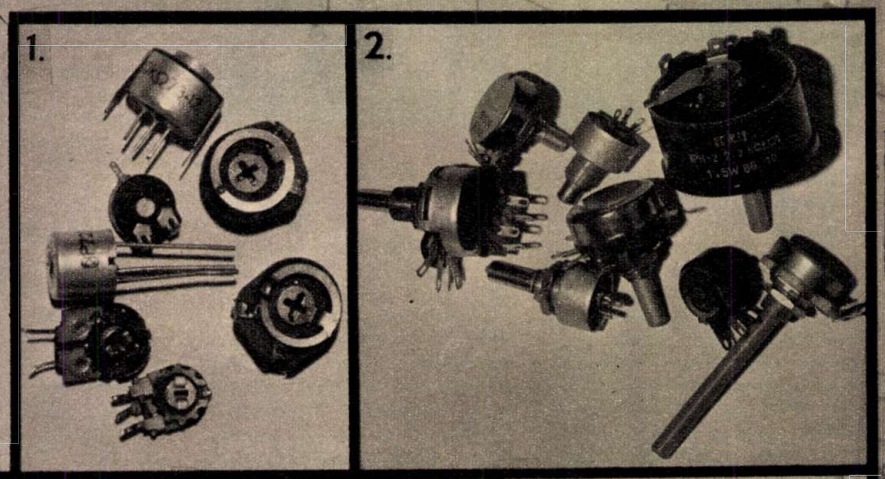

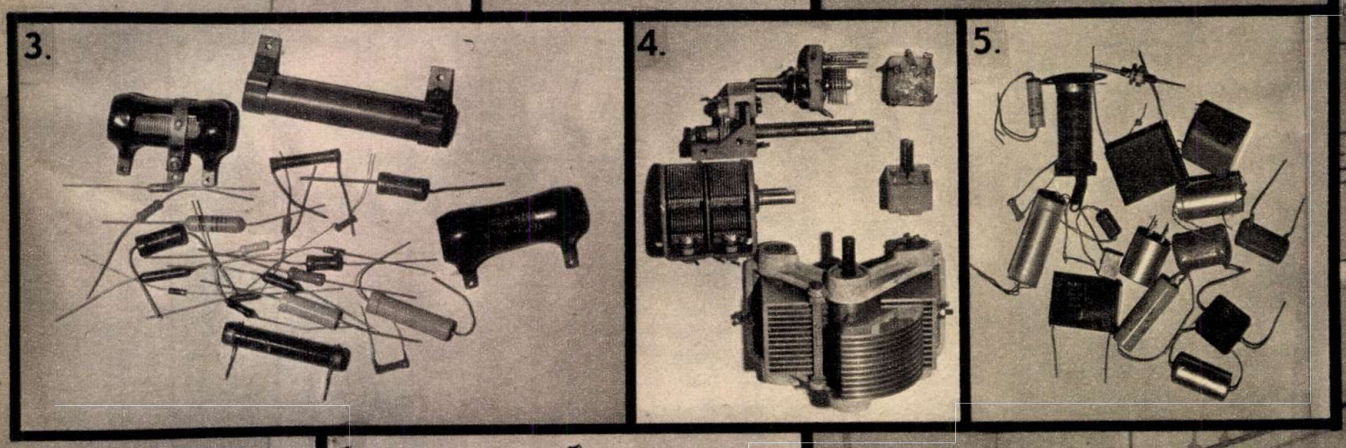

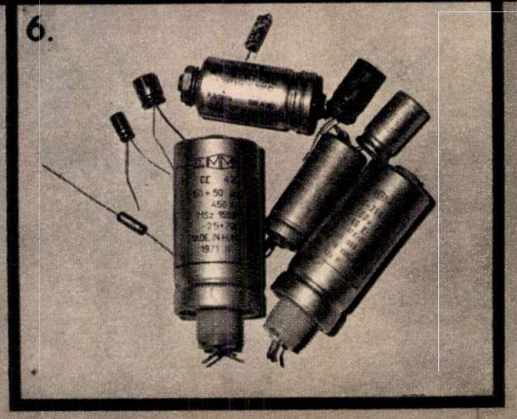

POTENCIOMÉTEREK (1–2)
ELLENÁLLÁSOK (3)
FORGÓKONDENZÁTOROK (4)
KONDENZÁTOROK (5)
ELEKTROLIT KONDENZÁTOROK (6)

ELEKTRONIKA

Rovatunk hamarosan újabb barkácsfeladatokkal jelentkezik. Előbb elektronikus dobókocka, majd elektromos játékokhoz fénnyel vezérelhető irányító készülék építési leírását közöljük. Bevezetőnek röviden összefoglaljuk az építéshez szükséges ismereteket, ismertetjük az alkatrészek jelzésrendszerét. (1. rész)

1–2. ábra: a) trimmer potenciométer, b) lineáris potenciométer, c) logaritmikus potenciométer, d) 0,1 W-os ellenállás e) 0,25 W-os ellenállás, f) 0,5 W-os ellenállás, g) 1 W-os ellenállás, h) 2 W-os ellenállás, i) 3 W-nál nagyobb ellenállás, j) hőfokfüggő ellenállás, k) feszültségfüggő ellenállás, l) fotóellenállás

3. ábra: a) kondenzátor, b) trimmer kondenzátor, c) forgó kondenzátor, d) elektrolitikus kondenzátor

MOST 8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkásképesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás 1980. szeptember 1-től indul!

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a vizsga sikeres letételéhez a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak.

JUTTATÁSOK:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
— A három tanév idejére ingyenes:
— a leányotthonban a lakás, a tankönyv, a tanszerek,
— a munkaruha, a fejkendő, a munkacipő és az iskolaköpeny.

Ezeken felül minden tanulónak adunk tanulmányi ösztöndíjat: havi 350—720 forintot (a tanulmányi eredménytől függően) és szociális ösztöndíjat: havi 500 forintot.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár, személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183. címre küldd.

Várjuk jelentkezésedet!

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező leányokat az 1980/81. tanévre felveszünk

fonó,
szövő,
kötő-hurkoló

szakmunkástanulónak — 16 éves korig.

Képzési idő: 3 év.

Ösztöndíj:

A tanulmányi eredménytől függően — a fonó, szövő szakmunkástanulónak 350—560,— Ft-ot, a kötő-hurkoló szakmunkástanulónak 150—550,— Ft-ot fizetünk.

Juttatások:

Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500,— Ft, budapestieknek havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk.

(Az összes pénzbeli juttatás a fonó, szövő tanulóknak havi 850—1060,— Ft, a kötő-hurkoló tanulóknak 650—1050,— Ft.)

Ezen kívül a gyárunk mellett levő szakmunkástanuló otthonunkban elhelyezést, napi háromszori étkezést (munkaszüneti napokon is), havi 210,— Ft-ért biztosítunk.

Tankönyvről az iskola, munkaruháról, iskolaköpenyről, füzetcsomagról a gyár térítésmentesen gondoskodik.

Továbbtanulásra az üzemi szakközépiskolában és a területi gimnáziumban van lehetőség.

Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

A gyár címe:
PNYV. Kelenföldi Textilgyár
Személyzeti és Oktatási Osztály
Budapest XI., Budafoki út 111—113., 1502.
Telefon: 868-955, 191 mellék.

JELENTKEZZETEK KŐMŰVES ÉS BÁDOGOS SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

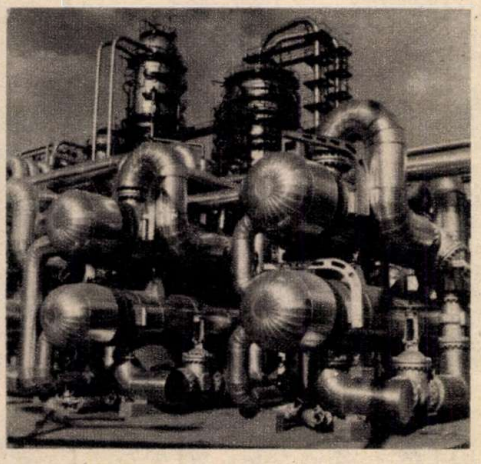

A **„HŐTECHNIKA"** Építő és Szigetelő Vállalat az 1980/81-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be a fenti szakmákba. **Szakmunkástanulóinknak a tanulmányi eredménytől függően havi 130—600,— Ft ösztöndíjat fizetünk.**

A vállalatunkkal ösztöndíjszerződést kötő szakmunkástanulók az alapösztöndíjon felül havi 250—500,— Ft társadalmi ösztöndíjat is kaphatnak.

A képzéshez szükséges egyéb feltételekről is gondoskodunk. Vidéki tanulóknak teljes tanulóotthoni ellátást adunk. Szakmunkástanulónak azoknak a fiataloknak a jelentkezését várjuk, akik a nyolcadik osztályt jelenleg végzik, vagy már elvégezték, de a 17. életévüket még nem töltötték be.

Jelentkezéseket a következő címre kérjük:
„HŐTECHNIKA" Építő és Szigetelő Vállalat személyzeti és oktatási osztálya,
Budapest VIII., Kállai É. u. 20. IV. em. — 1081

GYERE HOZZÁNK!

Általános iskolát végzett, de még 16. évet be nem töltött lányokat szövő-fonó szakmára, fiúkat pedig gépszerelő szakmára ipari tanulónak felveszünk.

Tanulmányi idő: 3 év.

Vállalatunk korszerű gépi berendezésekkel rendelkezik (SZTB, Picanol, Sacc-Lowel előfonó gép, Sweiter keresztorsózó gép).

Juttatások:

— A tanulmányi idő alatt havonta a tanulmányi eredménytől függően 350—560 Ft ösztöndíjat fizetünk.
— A vidékiek havonta 500,— Ft különélési pótlékot kapnak.
— Térítés nélkül reggelit, ebédet, vacsorát biztosítunk.
— Az elhelyezés a leányotthonban, illetve a kollégiumban ingyenes.
— Térítés nélkül munkaruhát, valamint
— a II. éveseknek tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk.
— Vállalatunk termékeiből kedvezményesen vásárolhattok.
— Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk üzemünk szakközépiskolájában.
— Az elméleti tantárgyak tanulásához szükség esetén szakképzett pedagógusok nyújtanak segítséget.

Jelentkezni lehet a vállalat Személyzeti és Oktatási Osztályán

Címünk
KŐBÁNYAI
TEXTILMŰVEK
Budapest X.,
Gyömrői út 84—94.

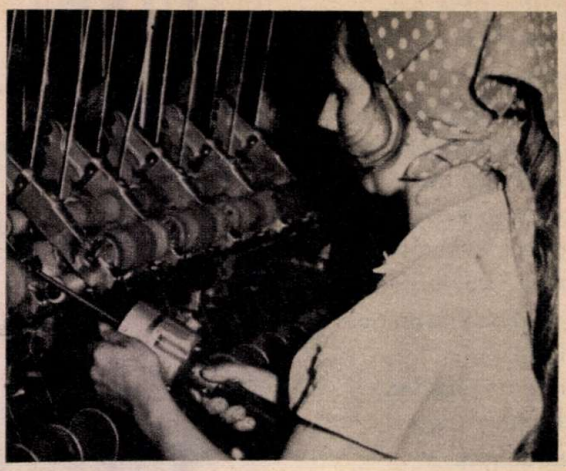

Háromműszakos gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó, illetve szövő szakmára szerződtetünk lányokat ipari tanulónak. Azokat, akik az 1980-as tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől és az eltöltött időtől függően 910—1120 Ft között mozog. Az utolsó félévben teljesítménybért kaptok.

Kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásainkat modern leányszállónkban helyezzük el.

A jelentkezés: levélben „Ipari tanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek
Budai Gyára
Személyzeti Osztály
Budapest XI.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím:
1502 Budapest,
Pf. 43.

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat, fiúkat felveszünk az 1980/81-es tanévre fonó, szövő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 16 év
Tanulóidő: 3 év
Társadalmi ösztöndíj: 500,— Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550,— Ft
Ösztöndíj kiegészítés: 190,— Ft

Teljes ellátást havi 210,— Ft-ért kaptok.
A kollégiumi elhelyezés, a tankönyv és a munkaruha díjmentes.
Az utolsó félévben a 4-es, 5-ös tanulók teljesítménybérben dolgoznak.
A szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4000,— Ft
Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.
Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4-ig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV Magyar Pamutipar Személyzeti és Oktatási Osztály, **Budapest,** Erkel u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék

Az autót ma már nem tekinthetjük egyszerűen technikai találmánynak, hiszen jócskán átalakította életünket. Gondoljuk meg: a világ ipari termelésének negyven százaléka szolgálja az autógyártást. A gépkocsi rohamos fejlődésében, tökéletesítésében, térhódításában a versenyek játszották a főszerepet. Az autózás története nem más, mint versenyek története.

Egy Abarth versenykocsi a sok közül. Tavaly a rallye VB-t egy Fiat 131 Abarth nyerte

VÁLTÁS MINDEN NEGYEDIK MÁSODPERCBEN

Az olasz *Tazio Nuvolari*, aki 1932-ben és 1933-ban „Az év legjobb autóversenyzője" volt (1921-től 1949-ig ez a cím helyettesítette a „világbajnok" megjelölést, mivel nem volt világbajnokság), az utolsó versenyzői sikerét egy Abarth márkájú kocsival érte el. Aki ezt a megtisztelő címet 1949-ben utoljára nyerte el, *Alberto Ascari* viszont egy Ferrari kocsin versenyzett. És ma már csak kevesen tudják, hogy 1914-ben, a Targa Florio verseny mezőnyében ott versenyzett egy *Enzo Ferrari* nevű fiatalember is.

Sebességváltás — gombnyomással

Enzo Ferrari ma is él. Nyolcvankettedik évében jár az „agg varázsló", és nincs a világon más, aki annyi új típust épített volna a Forma I-es világbajnokságra, s aki annyi Grand Prix győzelmet szerzett volna autóival, mint ő. Az idei világbajnokságot is Ferrari autóval, a T4-es típussal nyerte *Jody Scheckter*, és Ferrarihoz kötődik *Niki Lauda* két világbajnoki győzelme is. A Ferrari márka fogalom a versenypályán és az országúton egyaránt. A Forma I-es autójában 12 hengeres boxer motor van (két-két henger egymással szemben dolgozik) és ez a háromliteres motor, több, mint ötszáz lóerőt teljesít.

És éppen az idén állt elő Ferrari egy sebességváltó újdonsággal is: a versenyző, anélkül, hogy a kormányt el kellene engednie, hüvelykujjával egy gombot nyomogat, és egy elektro-hidraulikus szerkezet a gombnyomásra váltja a sebességet. Szenzációs dolog ez — hiszen az autóversenyzésben a fokozat nélküli, automatikus sebességváltók nem váltak be.

E rövid kitérő után térjünk vissza Carlo Abarth-hoz. Bécsben született 1908-ban. Édesapja viszont meranói volt, s oda települt vissza, a kis Carl-ból így lett olaszosan Carlo. Szenvedélyesen érdekelte a technika, az autó, és a motorkerékpár. Barátja volt *Ferdinand Porsche*, a Volkswagen és sok-sok sikeres versenygép tervezője. Abarth zseniálisan értett a már meglevő motorok átalakításához, erősebbé tételéhez. A Fiat gyár szériakocsijai adják ma is az Abarth-versenykocsik alapját. Egyik legnagyobb sikerét a Fiat 500-as versenyváltozatának elkészítése jelentette (ennek az ötszázasnak a mai változata a „kis Polski" is). Ez az ötszázas versenyautó 1958-ban 155,303 km/órás rekordteljesítmény tudott felmutatni. Carlo Abarth már nem él, nevét azonban őrzik és dicsőséggel övezik a versenyautók: az elmúlt évben például a Fiat 131 Abarth nyerte a rallye márkavilágbajnokságot.

Kupagyőztes a Ferrari

A nagy versenyautók ritkán születnek nagy gyárakban. Még ha mondjuk a Mercedes-Benzről van is szó, a versenyautója biztos, hogy egy kisebb, félreeső műhelyben készül, aprólékos gonddal, alapos, körültekintő munkával. A munka pontosságáról egy példa: a legendás hírű Bugatti versenyautók motorját tömítés nélkül rakták össze, az egymáshoz érő darabok olyan pontosan illeszkedtek, hogy az olaj nem szivárgott át közöttük. Egy mai széria-autónak olykor a tömítések ellenére is „orrán-száján" szivárog az olaj.

De térjünk vissza a versenyzőkhöz. Hat nagydíj, az angol, a monacói, a svájci, a belga, a francia és az olasz szerveződött 1950-ben hivatalosan is világbajnoksággá. Mégpedig a vezetők világbajnokságává. A világbajnoki cím tehát mindig csak a versenyzőt illeti meg. A versenyautók tervezői számára pedig külön Kupaversenyt írnak ki — a legjobb versenygép tervezői ezt nyerik el az év végén. Az idén Jody Scheckter a világbajnok, a Ferrari pedig a kupagyőztes versenyautó.

Az első világbajnokságot 1950-ben nagy-nagy csatában dr. *Giuseppe „Nino" Farina* nyerte meg. Azzal a csodálatos Alfa Romeo 158/159 típusjelű autóval, amely helyet kapott

Repül a kerék, ki tudja, hol áll meg. A gépkocsi, különösen a versenyautó sok veszélyt rejteget

A „LÓ NÉLKÜLI KOCSITÓL" A FORMA I-IG (6.)

„minden idők" tizenkét legnagyszerűbb Grand Prix versenyautója között. Egy év múlva az Alfa Romeo gyár visszavonult a Forma I-es versenyzéstől, és csak évtizedek múltán, éppen az idén tért vissza oda az Alfa—Alfa modelljével, amelyet neve is megkülönböztet attól az Alfa—Brabham-tól, amellyel utoljára Niki Lauda versenyzett, s amely márka ebben az évben meg is szűnt ebben a formájában.

Miért sport?

De nézzük csak az „egyes számú szabályt", az egyes formulát, mit is írt elő 1953-ig: *„Másfél literes motor kompresszorral, vagy négy és fél literes — anélkül. A versenytáv 300 kilométer vagy három óra"* 1954—60-ig: *„2,5 literes motor, vagy 750 kcm-es — kompresszorral. Üzemanyag szabadon választható (például alkohol). 1957-től viszont kötelezően repülőbenzin. Súlykorlátozás nincs, a verseny hossza három óra, vagy 300 kilométer".*

Az első világbajnokság évében, 1950-ben, dr. Nino Farina a monzai versenypályán az olasz Nagydíjért 176,542 km/órás átlagsebességgel nyolcvan kört, azaz összesen 504 kilométert autózott! Az ötvenes években körülbelül ilyenek voltak a versenytávok, és ilyenek, sőt növekedtek a sebességek!

Amikor autóversenyről van szó, vagy más technikai sportágról, mindig felteszik a kérdést: jó, jó, de mi benne a sport? És ezt rendszerint olyanok kérdezik, akik sohasem ültek vitorláshajóban hatos-hetes szélben, nem ugrattak lóval, nem próbálták meg hatvanszor egymás után eltalálni kisöbű sportpuskával ötven méterről az ötfilléres nagyságú tízes kört, és nem vezettek autót versenyszerűen. A legrégebbi időkben a versenyszerű vezetés valóságos tortúra volt. Sokszáz kilométer nyitott autóban (a versenyautóknak alul sem volt „terpinjük", a föld a versenyzők lába alatt rohant kétszáz kilométer körüli sebességgel) kitéve az időjárás viszontagságainak. És ma sem leányálom. Igaz, az autók zártak, és fűthetők (például a raliautók). A versenyek okozta idegi terhelés azonban rendkívüli, és például egy ezer—kétezer kilométer hosszú raliverseny negyvennyolc órás hajszája fizikailag is óriási igénybevétel. Aki tehát azt hiszi, hogy csak beül egy gyors, erős autóba és kész — az nagyot téved. A Paris Match közölt néhány évvel ezelőtt párhuzamos interjút a Forma I-es pilóta *Cevert*-el, és a profi világbajnok boxolóval, *Monzonnal*. Ebből kiderült, hogy Cevert többet veszít a testsúlyából (4 kilót) egy világbajnoki futam során (pedig „csak ül" az autóban), mint Monzon egy tizenöt menetes mérkőzése alatt.

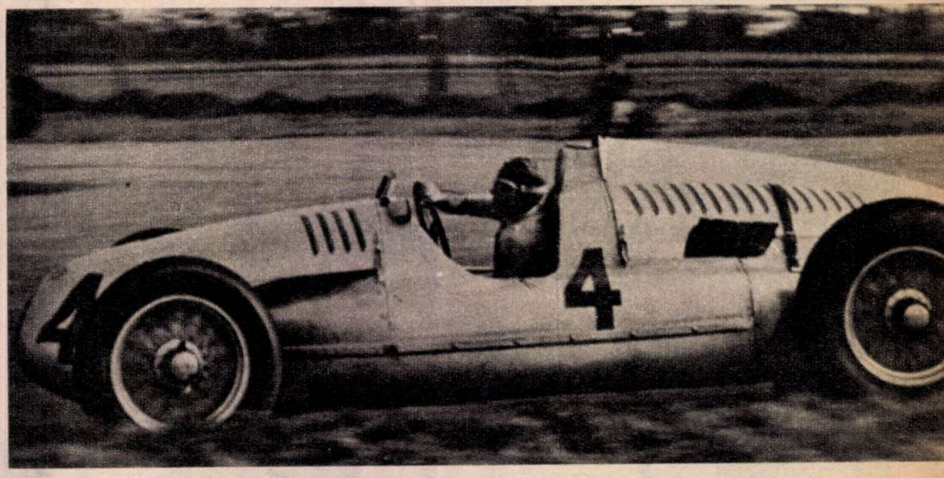

Az olasz Tazio Nuvolari a „hőskor" klasszisa

Nem csoda tehát, hogy az autóversenyzők igyekeznek a lehető legjobb idegi és fizikai állapotban ülni a kormányhoz. *Emerson Fittipaldi* rendszeresen fut, csaknem valamennyien komolyan teniszeznek, és van bizony tornatermi edzés is. *Ferjáncz Attila* például középiskolás korában ifjúsági bajnok tornászcsapat tagja volt.

Nem is képzelhető másképp. Niki Lauda például a monte-carlói pályán minden körben huszonháromszor váltott sebességet (1× egyes fokozat, 5×2., 9×3., 6×4., 2×5.) és a verseny 76 körös. Ez összesen 1748 sebességváltás, eközben a kocsija 80 és 240 kilométeres sebességek között száguldott. Körülbelül — átlagban — négy másodpercenként kellett sebességet váltania több mint másfél órán keresztül. És ez csak a sebességváltás . . .

(Következik: Fangió, Stewart, Lauda és társaik)

Dávid Sándor

TÖPRENGŐ

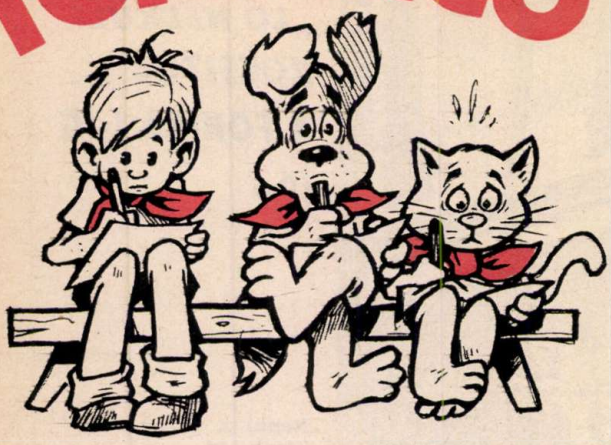

NYERTESEK

A 30. szám rejtvényeinek megfejtéséért könyvutalványt kapnak: Adorján Andrea, Holló György, Budapest; Csősz László, Varga Zoltán, Debrecen; Sipos Beáta, Tóth Mónika, Mátészalka; Boróczi Ferenc, Oroszlány; Bótyik Szilvia, Békéscsaba; Csáki Mónika, Baja; Dobák Marianna, Balassagyarmat; Egyed Róbert, Zalaegerszeg; Hady Ilona, Tiszabecs; Kovács Mária, Dánszentmiklós; Oláh Csaba, Tiszavasvári; Ricsey Zsolt, Barabás; Szabó Béla, Hajdúszovát; Szilágyi Csilla, Molnári; Takács Ágnes, Ópályi; Varga Ágnes, Makó; ifj. Várnai Gyula, Medgyesegyháza.

AZ „F" BETŰTŐL kiindulva, a futár lépésszabályai szerint haladva, befejezheted az elkezdett mondatot.

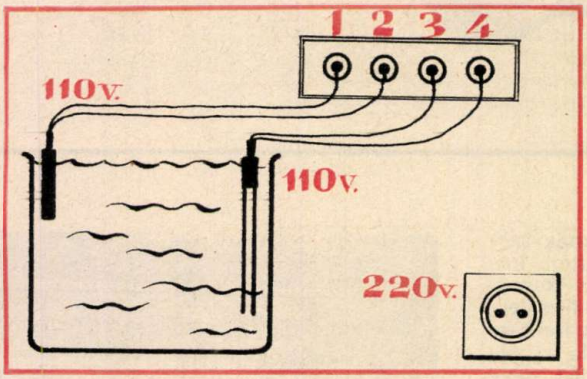

VALAKI AKVÁRIUMOT épített, de csak 110 voltos fűtőberendezést és 110 voltos vízfrissítőt tudott beszerezni. Transzformátort nem akart alkalmazni. A kapcsolótáblán: 1. hányas csavarhoz kötötte a 220 voltos hálózat egyik, 2. hányashoz a másik pólusát és 3. melyik két csavart kellett még összekötnie, hogy a készülékek jól működjenek?

A 31. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Bastille, Harci szövetség, Narodnyik, második, Bécs—Miláno—Berlin, első. **A két rajz:** 12. **Országunknak:** O, S. **Nevek a kottában:** Eszter, Dénes, Péter, Ádám, Dodó, Dóra, Dóri, Klári, Dini, Mimi, Fifi, Dominó. **Hány állat:** 60. **Melyik kampót?** C. **Melyik furcsa alakzat:** C, D, A, F. **A rajzon:** 3, 8, 9, 4, 10, 7, 6, 5, 2, 1. **Betűrejtvény:** Kukucskál, zimankó, téblából, kiskabát.

ÁLLAPÍTSD meg a két rajzról, hogy tükörkép-e, vagy sem.

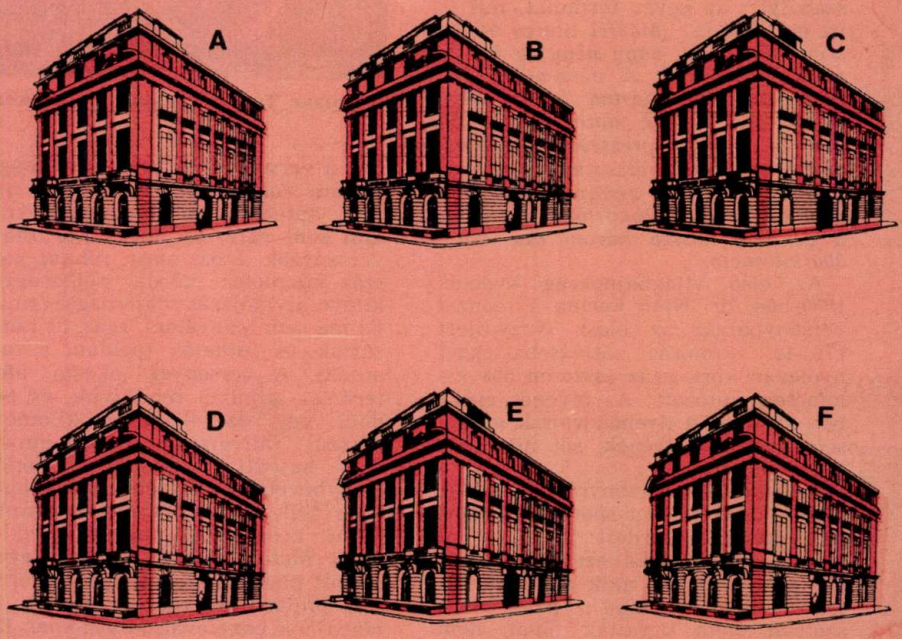

A HAT ÉPÜLETBŐL kettő teljesen egyforma. Melyik ez a kettő?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be. Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: december 12.

VÍZSZINTES: 1. Román népi tánc, tempója mérsékelten indul, majd felfokozódik. 5. A keringőnél lassúbb, háromnegyedes ütemű lengyel népi tánc. 10. Világnyelv. 11. Amiről a főrokban szó van, névelővel. 13. Pál kiskorában. 14. Az ágyúöntő Gábor személyneve (1810—1849). 15. Részvény Társaság. 16. Ítéletet hoz. 18. Régi pénz rövidítése. **20. A múlt század közepén divatossá vált cseh népi tánc.** 22. Római kettes. 23. A pontyfélék családjába tartozó halnem. 25. Egyforma betűk. 27. Iskolai osztályzat. 29. Disznót vág. 31. Űrmérték. 33. Ilyen eszközök pl. a tű meg a cérna. **34. Más néven toborzó, mint ilyen egyedül álló a népi táncok között.**

FÜGGŐLEGES: 1. Gyorsütemű ukrán nemzeti tánc. 2. Időtartam. 3. Redőny. 4. Téli sport, névelővel. 5. Motorkerékpár márka. 6. Csak részben pazar! 7. Aki valaki után következik, az annak az ... 8. Belepi a fa törzsét a lián. 9. A kálium és a nitrogén vegyjele. **12. Francia fűzértánc, eredetileg népi páros tánc.** 14. A szomszédhoz kukucskál. 15. Vés. 17. Mutató szócska. 19. Szolmizációs hang. 20. Idegen Péter. 21. Kicsinyítő szó. **23. A dél-szlávok nemzeti körtánca.** 24. Színművész (Attila). 26. Hálával kapcsolatos ige. 28. Bőr kevert betűi. 29. Házikó. 30. Kisebb úttörőegység. 32. Papírmérték. 33. Vonó egyneműi.

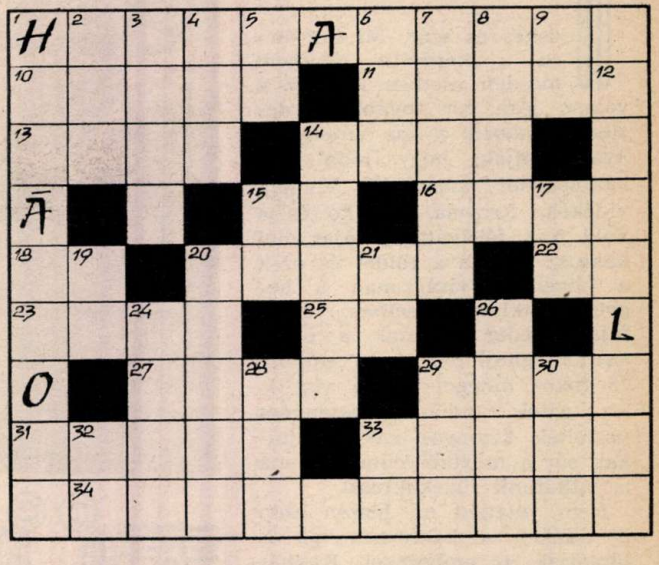

EZ A JELENET a 13. századból való. Nyolc olyan tárgy szerepel a képen, amely ebben az időben még nem létezett. Melyek ezek?

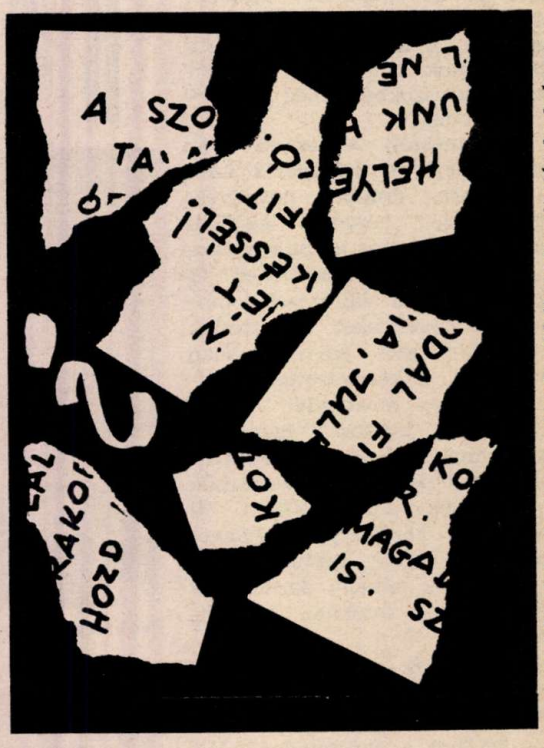

PRÓBÁLJÁTOK összerakni a papírdarabkákat. Annyit elárulunk, hogy csak egy kis papírcsík hiányzik! Megfejtésül azt a három betűt küldjétek be, amely a hiányzó részen van.

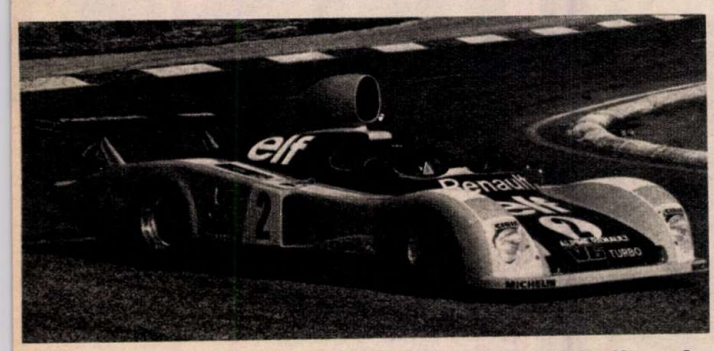

HÁNY KÜLÖNBSÉG van a két fotó között?

TÜSKÉS!

Tüskés és szúr. Mi az? Erre a kérdésre csaknem minden esetben kaktusz a válasz. Ám ha tovább kérdezünk, akadozik a szó. Vajon hányan tudják, hogy több ezer kaktuszfélét ismerünk? Vannak vidékek, Arizona, Mexikó és a Föld más félsivatagos tájai, ahol kaktusz borítja a földet és ezek a növények virágzanak a hegyek sziklarepedéseiben, egyes fajaik pedig nemcsak a forró, száraz éghajlatot, de a mínusz 15 fokos hideget is jól viselik. Az azték indiánok istenként tiszteltek bizonyos kaktuszfajtákat, sőt a mexikói címerben ma is láthatunk fügekaktuszt.

Nem véletlen ez, hiszen ezen a vidéken a kaktuszok ma is táplálják az embereket. Kaphatók a finom cukrozott kaktuszcsemegék, a kaktuszból készített üdítő italok, sőt, a nagy növésű oszlopkaktuszokból még bútort is készítenek.

A természet változásra kész szívós erejét is jelképezik ezek a különös, érdekes növények. Egyes fajok eredetét legalább hatvanmillió évre vezetik vissza, amikor a Föld felszínének és éghajlatának a változásai lomblevelű növényeket késztettek (kényszerítettek) egyre jobban átalakulni, a környezetükhöz alkalmazkodva nemesedni.

Szúrós a kaktusz? Igen! De csak ennyi az egész? A kaktusz sohasem támad, csak védekezik. Kedvelőinek feltárja titkait. Mi egy budai kertész gyűjteményéből — 1700-féle kaktusza van! — fotóztunk néhány darabot, és kerestünk a fotókhoz Kaktusz őrsöt is.

— Tüskések vagyunk! — hangzott a válasz —, azért választottuk a Kaktusz nevet.

— De hol a gyűjtemény? Mit tudtok a névadótokról? — Ezekre a kérdésekre már nem kaptunk megnyugtató feleletet. Pedig a mi eleven Kaktuszaink sem csak a tüskéikről lehetnek nevezetesek.

Nem azt mondom, hogy a Tigris őrs gyűjtsön tigriseket, a Leopárd osonó vadakat próbáljon beszerezni, de nem lenne baj, ha legalább a névadóról minél többet tudnának az őrsbeliek...

Orbán József
Fotó: Szalay Béla

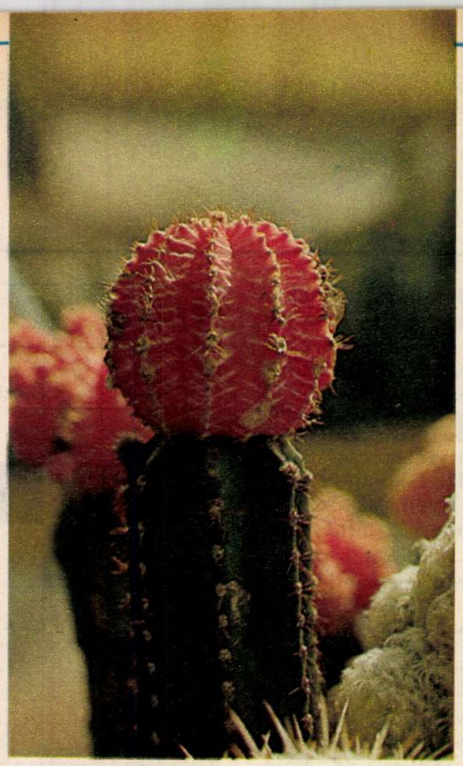

Kaktuszkert a szoba sarkában. Vidám tőle az egész lakás

Csakhogy meg nem szólal! Feje is van, törzse is... A kaktuszok közt akár bébi is lehetne

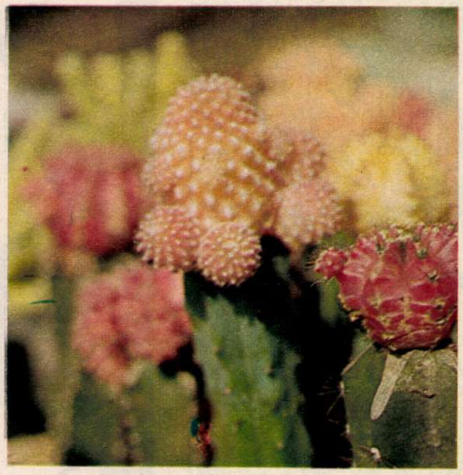

Néhány az ezerhétszázból

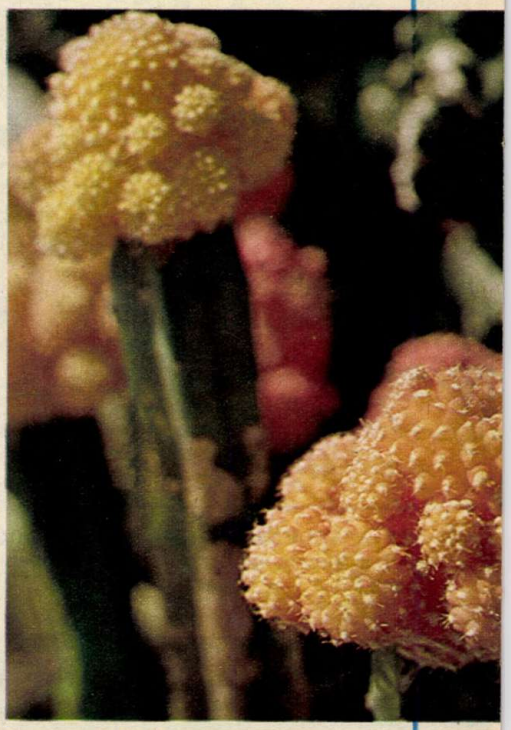

Egy kis szakértelemmel sokféle kaktuszt nemesíthet a gyűjtő

Szerények, tüskések, pedig nemcsak hangulatot, hanem üdítő italt és csemegét is adnak a Föld mostohább tájain

A BOSSZÚ

„Megragadta a figyelmemet a lap 27. számában „A bosszú" című írás. Nagyon rossz véleményem van Tokaji Feriről, aki megérdemelte volna, hogy kiírják az igazi nevét. Hogy tudott ilyen gazember lenni? Egy idős néni pénzét csak azért ellopni, hogy bosszúból másra tudja kenni. Legkönnyebb volt rákenni szegény Somogyi Petire, akinek a lelkén már több kerékpárlopás is száradt. Nem tudom, mi volt Tokaji Feri büntetése, de mi biztosan kizártuk volna az úttörőcsapatból. Becsület dolgában én nagyon kényes vagyok. Ha ezt elveszíti valaki, nehéz visszaszerezni. Vajon megérte, hogy a bosszú miatt elvesztette társai bizalmát?"

FARKAS ANDREA
Tarnaméra, Boconádi út 22.
3284

ÉN NEM ÜVÖLTÖK

„Olvastam a Pajtás október 4-i számában az „Én nem üvöltök" című összeállítást. Én 6-os lány vagyok és nagyon szeretem a Beatlest. De azt az őrjöngést, amit az „Egyetlen vigaszom a Beatles" jeligéjű levél írója írt, ízléstelennek tartom. Bár be kell vallanom, hogy egy hónapig én is ilyen őrületben voltam, de ha most erre visszagondolok, szégyellem magam. M. Margittal és D. Gyöngyivel nagyon egyetértek. Nagy részben Kiss J.-vel is, csak annyiban nem, hogy szerintem egész nyugodtan lehet plakátokat, képeket kirakni, ha illik a szoba képéhez."

HANGÁSI ÁGNES
Mezőkövesd
3400

HOGY ÉHEN NE HALJANAK...

„Nagyon szeretem a Zsibongót, és a más országokról szóló cikkeket. A Zsibongó azért tetszik, mert sokféle dologgal, problémával foglalkozik, ami minket, úttörőket érdekel, s jó ötleteket találhatunk bennük. (Pl.: vadgesztenyeszedés, nyelvtanfolyam, barkácsverseny stb.)

A Pajtás 29. számában olvastam a „Hogy éhen ne haljanak" című cikket, amely nagyon megrázott. Szomorúsággal töltött el, hogy vannak országok, ahol dolgoztatják, kihasználják, tönkreteszik a gyerekeket. A gyermekévben, amikor a világ szeme a gyerekek felé fordul, ezek az országok igazán felébredhetnének, hogy nekik van igazán sok tennivalójuk a gyerekeikért. A megrázó képek mély nyomot hagytak bennem."

SZABÓ KATALIN
Iharosberény,
Petőfi Sándor
Úttörőcsapat
8725

FRICI KÉT ÉLETE

„Nagyon felkeltette az érdeklődésemet a Pajtás 30. számában megjelent „Frici két élete" című cikk. Nem is annyira a cikkről, hanem annak témájáról, a felvetett problémáról akarok írni. Ez az írás megfogalmazta korosztályom egyik legnagyobb problémáját, az úgynevezett elzüllést. Általában, ha ilyen történetet hallunk, jön a sajnálkozás, hogy „szegény fiú így, szegény gyerek úgy..." (úgy érzem, ez a hangvétel csendült ki a cikkből is). Személy szerint én különösebben nem sajnálom ezeket a „kétféle életűeket". Ne tessék félreérteni, nem vagyok keményszívű, sőt, ellenkezőleg. De nagyon csodálkozom azon, hogy egy fiatal élete unalmassá, egyhangúvá válhat. Én például soha nem érek rá unatkozni, ezernyi teendőm van, mind-mind tele megannyi érdekességgel. Kétségbeejtő, hogy egy nyolcadikos fiú ne találna hasznosabb, szórakoztatóbb tennivalót, mint az aluljárókban való ácsorgást, és sivárnak tartsa az életet. S ha jól is érzi magát, az csak „efféle" társaságban történik meg vele. Ne az őrsvezető újítását várja, hanem saját maga próbáljon kialakítani egy színesebb, vidámabb életformát.

Tulajdonképpen mégis sajnálom őket. De nem azt az énjüket, amelyik jó fiúból lett rossz fiúként elmegy randalírozni, esetleg lopni a „barátaival", hanem azt, amelyik nem tudja megelőzni az elzüllést."

MÁGÓ JUDIT
Székesfehérvár,
Velinszky L. út 13.
8000

„CSATA FEKETE – FEHÉRBEN"

Jutka és Peti sakkoznak. Ha Jutkának most é2-ön állna egy bástyája és a sötét bástya f8-on lenne, akkor nem játszhatná meg a szép kombinációt.

VILÁGOS: Kg1, Vd1, Ba1, Hh5, Fh6, gy: a3, f2, g2. SÖTÉT: Kg8, Vf5, Bd8, Bh 8, Fa5, gy: b7, f7, h7. Világos indul és a második lépésben mattot ad. Ez a feladat a Magyar Televízió december elsejei „csata fekete-fehérben" című sakkműsorának. Beküldési határidő: december 15.

Karakas Éva

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. fél évre 70 Ft
II. fél évre 56 Ft

79.2579 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

PIFU

A KIS TECHNIKUS

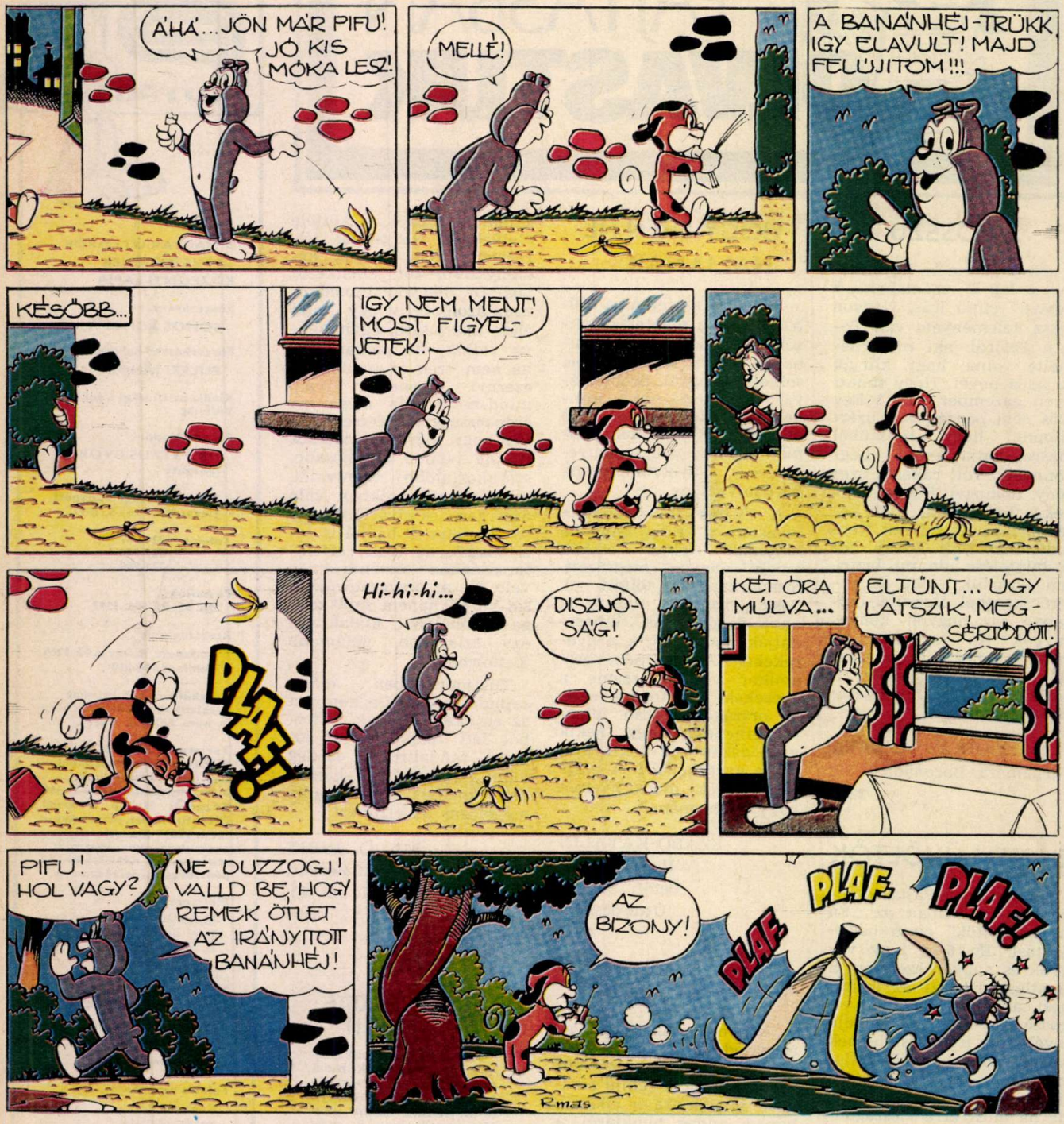

KÉTSZER SZEREPEL EGY-EGY TÁRGY! Sorold fel, melyek azok és hányas számú képeken találhatók!

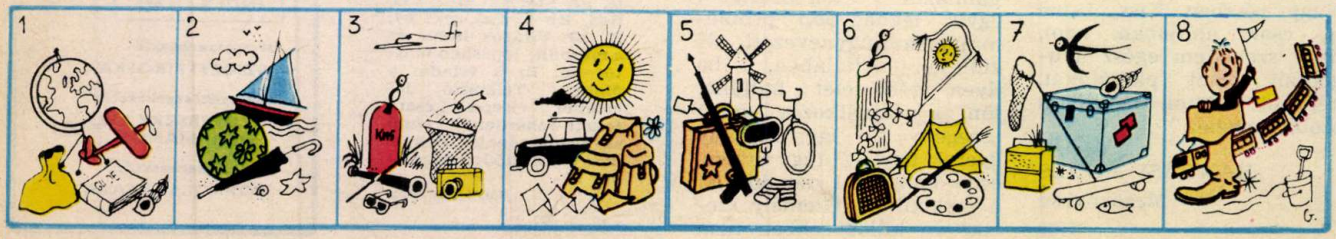

SVÉDASZTAL

RIPORTUNK A 14–17. OLDALON

Heves megyei Gyermekkönyvtár EGER

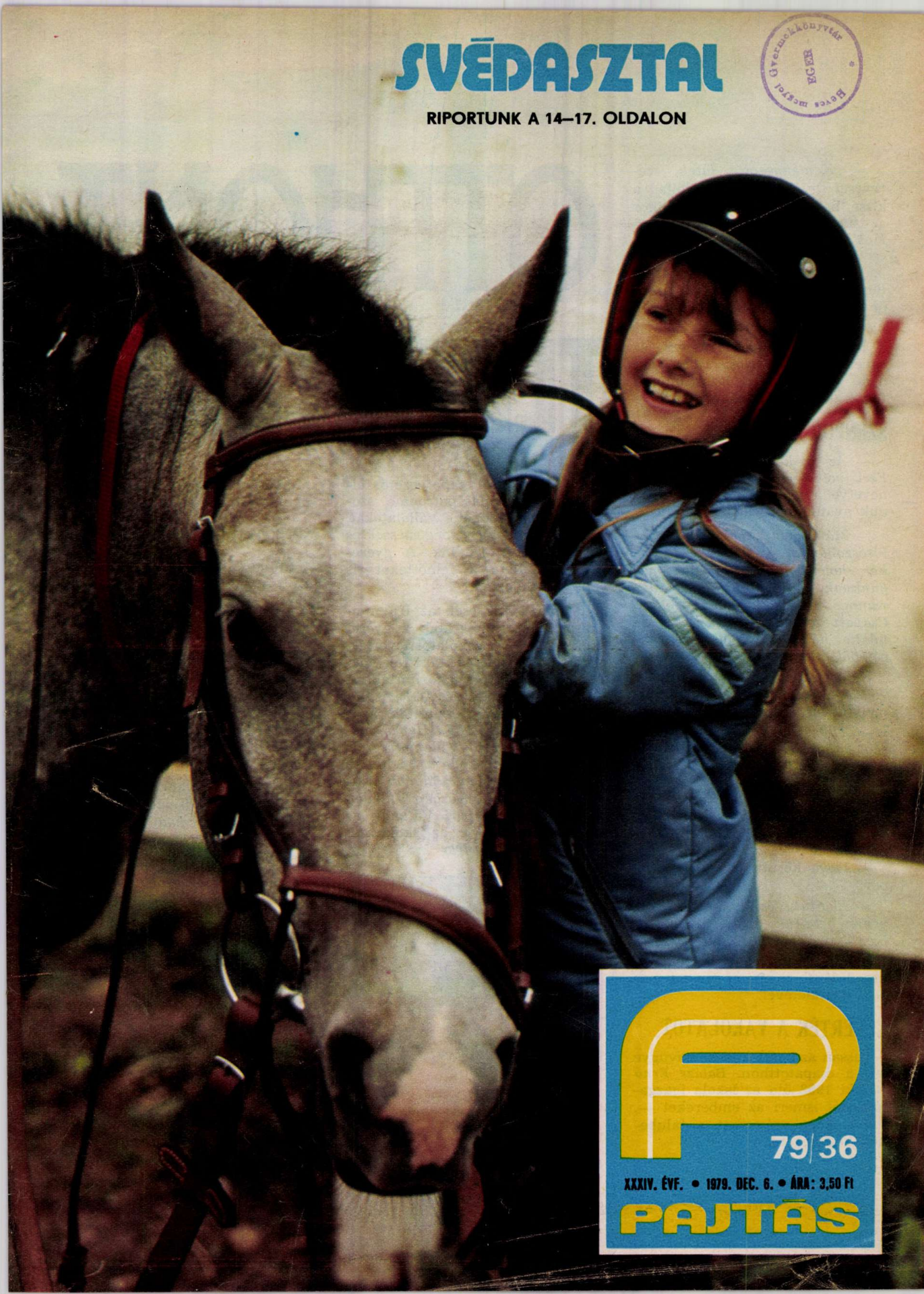

79/36
XXXIV. ÉVF. • 1979. DEC. 6. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

OTTHONT TEREMTETTEK

„Kéményseprőt látok, szerencsét találok" — gondolta a kissé babonás *Juli* néni, amikor az iskolaudvar előtt egy fülig kormos valaki toppant elé. Mindenesetre tovább igyekezett a boltba. Visszafelé jövet nem akart hinni a szemének: legalább tizenöt szénportól maszatos gyerek nyüzsgött az udvaron.

Talán *Juli* néni lehetett az egyetlen ember *Noszvajban*, aki nem tudta, milyen lázas munka folyik az iskolában.

SZÉNPOR ELADÓ!

— *Az a kéményseprő Hajdú Feri volt* — emlékeznek vissza nevetve a gyerekek, csapatotthonuk avatóünnepségén.

— *Már régen „kinőttük" az úttörőszobánkat és törtük a fejünket, hol találnánk otthont magunknak* — mondja *Balázs Marianna.* — *És akkor jött az ötlet. Csapatvezetőnk, Kővári Dezső kitalálta, hogy az iskola szenespincéjéből alakítsunk klubszobákat.*

Kaló Csaba, aki szintén egyike volt a „kéményseprőknek", örömmel meséli a munka menetét:

— *Tavasszal a forradalmi ifjúsági napok idején hirdettük meg a munkát „Tettekkel a mi világunkért" jelszóval. A fiúk a felgyűlt szénport és törmeléket hordták ki. Nem számoltuk, hány vödörre valót cipeltünk fel a lépcsőkön, de volt az 150 mázsa is!*

— Hova került az a sok szénpor?

— *Eladtuk, és az érte kapott pénzt betettük a csapatpénztárba* — fűzi hozzá Szabó Laci.

Így kezdődött: a gyerekek lelkesedésével, a friss tavaszi napok lendületével.

LEVERTÉK A VAKOLATOT

Lassan az egész község szívügye lett a csapatotthon. *Balázs Ernő* — aki 1952 óta az iskola igazgatója, jól ismeri az embereket —, tudta, hogy számíthat a falubeliek segítségére.

Kővári Dezső csapatvezető felkereste az iskolát patronáló szocialista brigádokat, vállalatokat. Tervét mindenütt megértéssel és lelkesedéssel fogadták. A gyerekek lendülete a felnőtteket is mozgásba hozta.

A falu KISZ-esei, az ifjúmunkások együtt dolgoztak a gyerekekkel. A régi vakolatot leverték, kihordták, újat raktak fel, meszeltek, a lányok takarítottak. A lambéria borítást az *AGRIA Bútorgyár* dolgozói készítették, a világításról az *EVILL (Heves megyei Erősáramú Villamosszerelő Vállalat)* gondoskodott. Segített a *4-es számú Volán Vállalat* ifjúsági brigádja, a *Közgép Vállalat*, a *tanácsi Építőipari Vállalat*, az *Egri Csillagok Tsz*, az iskola *szülői munkaközössége*. Együttes munkájuk értéke meghaladta a nyolcvanezer forintot.

Amikor dolgoztunk, sokszor megjártuk a lépcsőket. Kicsit szűk a lejáró, jobb, ha libasorban megyünk

SZOKÁS DOLGA...

Amikor belépek az újjávarázsolt szobákba, egy pillanatra magam előtt látom a régi szenespincét, a maszatos gyerekeket, és torkomban érzem a szénpor kaparását. Hallom a kőműveskalapácsok ütemes csengését, a falfúrók vijjogását. Látom, amint a lányok derekukat egyenesítik és izzadságcseppet törölnek le a homlokukról.

Most, a csapatotthon avatásán újra együtt vannak: *úttörők, KISZ-esek és brigádtagok*, mindenki, aki tett valamit azért, hogy a noszvaji úttörőcsapat álma valóra váljon.

Boldogan terveznek a gyerekek: itt tartják majd a csapatgyűléseket, rajgyűléseket, klubdélutánokat. Meghívják a *KISZ*-eseket, együtt játszanak, szórakoznak velük. És dolgoznak is, ha kell — úgy, mint az óvodaépítésnél, az iskola kapujának festésénél, az őszi munkák alkalmával —, hiszen értük is tízek, százak fáradoztak.

Mert Noszvajban ez már csak így szokás.

Géczi Éva

Fotó: Gaál Zoltán

Az egyik sarokban társasjátékozhatunk. Most elválik, ki lő több gólt a focival

Aki nem szeret üldögélni, álljon be a körbe, táncoljon velünk!

A lányok pattogó ritmusú tánccal kedveskedtek az ünnepség résztvevőinek. Kívánjuk, hogy az új fészekben mindenki ilyen vidám legyen

A kép tanúsága szerint ez a munkabemutató az üzemlátogatók számára emlékezetes marad

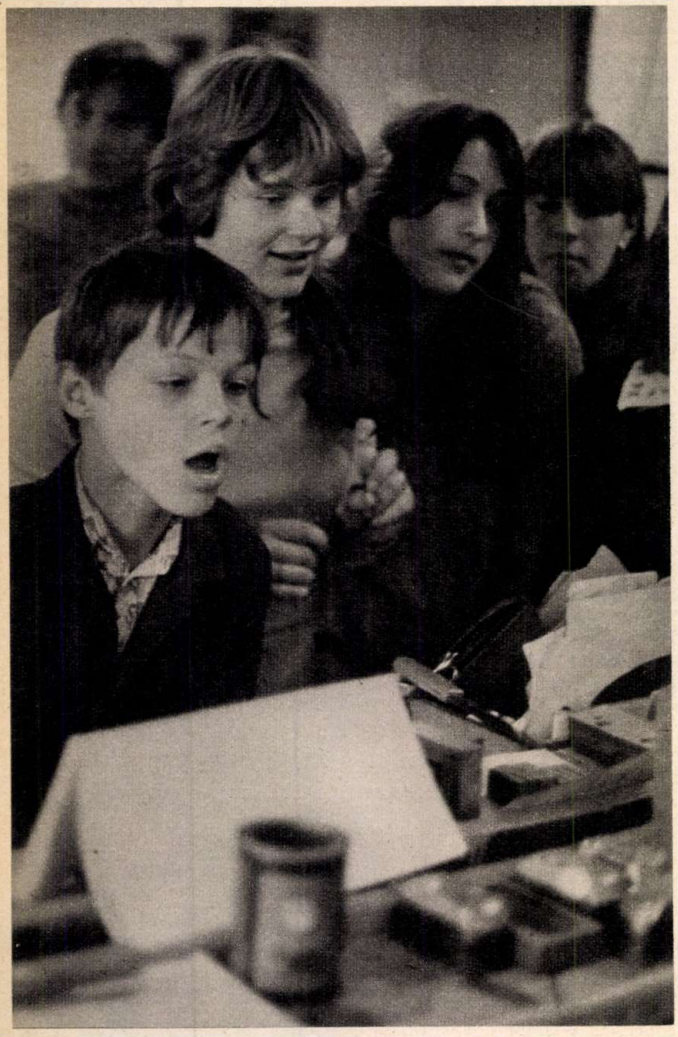

Az osztály egyik sarkában néhány fiú hallgatja egy kis szeplős előadását. Mondja, mondja a magáét, közben egyre ismételgeti: „Ahogy a barátom mesélte, ahogy a barátom látta, ahogy a barátom elmondta..."

A hallgatóság érdeklődése nem csappan, de a mesélő kezd kifogyni a mesélnivalóból. És akkor...

— *Na és, mi nem mehetnénk el a Pilisbe?!* — háborog *Balogh Tamás*, mintha valaki az ellenkezőjét állította volna.

— *Ennyien? Tanár nélkül?...*

A válasz: sóhajtozás.

— *Majd a Gyuszi papa!* — ordít bele a csendbe *Dagi*, vagyis *Kállay Zsolt*, aki vézna 29 kilójának köszönheti a megtisztelő előnevet.

Az ötletet diadalordítás, majd lázas, forint utáni zsebbe markolászás követi, hogy *Sovány*, vagyis *Sámik Gyuszi* (70 kg) kiszökhessen telefonálni a papájának: elkísérné-e a népet...?

Egy kis ajándék: csiszolatlan, üvegtelen, de szemüveg!

Elkísérte. Aztán hétfőn levelet küldött az osztályfőnöknek: ...*„Az Indián és a Szegfű őrs kifogástalanul viselkedett..."*

És nem először kísérte el őket! A kőbányai Kada utcai iskola 8/b. osztályának igen nagy szerencséje van Sámik Gyuszi papájával, mert most is villamoson utaznak.

Végre sikerült belépőt kapniuk Gyuszi bácsi üzemébe!

— *Hol jártatok eddig a papával?* — kérdezem a fiúkat. Máris megindul a szóáradat: Kóspallag, Királyrét, Miskolc, Miskolctapolca, Hármashatárhegy, Ságvári Menedékház, Piramis-koncert, Kisinóc, focimeccsek, múzeumok, mozik, a Planetárium, Sopron, nemzetközi vásár, Mini-koncert, az agyagbánya...

— Ott mit kerestetek?

— *A Barna Ernő táskáját* — kacagja el egy szuszra Laki Ottó. — *Az úgy volt, hogy a közelben fociztunk, s amikor továbbmentünk, Ernő ottfelejtette a táskáját. Futás vissza, ám a táskának hűlt helye volt. De az orosz szótárt otthagyták. Lapozgatjuk, hát bele volt írva, hogy „A táskát a bányában megkaphatod". Megvolt az „üzemlátogatási engedély".*

„Gyuszi papa", teljes nevén Sámik Gyula, mindenre kapható, ha a gyerekeknek segítségre, vagy kísérőre van szükségük

MAJD A GYUSZI PAPA...

Gyuszi papa megmutatta az orosz szótárt és elindultunk táskát keresni, közben persze, alaposan körülnéztünk. Végül a táskát is visszakaptuk.

— Rimóczi Kati már rosszabbul járt — mesél most *Várnagy Zoli. — Új diplomatatáskát kapott, amit egy öreg bácsi a közértből szállított az igazgatói irodába.*

A kacagás csendesedése után *Simon Miklós Szénási Karcsit* mutatja be széles mozdulattal:

— Egyszer Gyuszi bácsiéknál gyülekeztünk, és a kőfal kerítés tetején másztunk. Karcsi a tyúkól tetején akart lemászni! Egy nagy reccsenés, és nyakig belerogyott. A lányok kórusban ordítottak: „Húzd meg! Húzd meg!" Mi pedig a kezénél fogva rángattuk fel a kőfal tetejére.

Eleinte — amint láttam a villamos utasainak felháborodását — csitítottam a mesélőket, de később felfelpillantva jegyzeteimből, láttam, hogy az idegenek is hallgatják őket, és egy-egy jó eset csattanójánál az egész utazóközönség velünk nevet.

Megérkezünk az üzembe. A munkások a gyerekeket ismerősként fogadják. Végre láthatják az üzemvezető meséi alapján a rég ismert „égetnivaló bandát".

Az üzemlátogatók a legérzékenyebb mérőműszerekre alig vetnek néhány pillantást, hiszen nekik itt *Lichner Imre* bácsi, a műszerek kezelője az igazi nagy szám. Ő a dömsödi mesterhorgászat tiszteletbeli professzora!

— Hogy áll a gitárod, Gyuszi? — veregeti meg Sovány széles vállát egy marós, hiszen annak az épülő, kétakkumulátoros, elektromos gitárnak Kőbányán kívül már Zuglóban is híre jár.

Egy alumínium újságosbódé előtt várunk a villamosra. Néhány másodperc, és a bódét eltakarják a gyerekek, mint méhkast a rajzó méhek. Valamelyik fennhangon olvassa és lapozza a Szabadidő újságot. Jön a villamos, szétröppen a méhcsalád... De kinél van az újság?

— Áh — kacag *Csengődi Vera —, mondtuk a bácsinak, hogy nincs pénzünk, csak ott akarjuk olvasni.*

Az Örs vezér téren Sámik papa számba veszi, ki milyen busszal vagy villamossal megy haza. De nem figyelmeztet senkit se, hogy „el ne csavarogjon". Felszálláskor, leszálláskor sem számolta, hogy hányan vannak, nem figyelte, hogyan viselkednek.

— Mindig annyian jönnek el — közli —, *ahányan ráérnek. Egy kicsit hangosak, féktelenek, szóval, gyerekek... De bajt sohase csinálnak.*

Beáll a 13-as villamos, elbúcsúzunk. A társaság „felpattan a sárgára". Egymást cibálják az ülőhelyekért. Sámik papa nyugodtan felém int. Elindulok, aztán egy bódé mögött még várok egy kicsit. Megtelik a 13-as. Az egyik kocsiból zsivaj hallatszik. Itt-ott gyerekkupacok állnak, mesélnek, kuncognak. Az ülőhelyeken már öregek, asszonyok ülnek.

Gebri Anta!

Fotó: Szalay Béla

Megszokott kép Kőbányán, Zuglóban vagy Budán: két-három gyerekcsoport egymás után gyalogol, s közöttük Gyuszi papa

ZSIBONGÓ

SZÉTBONTJÁK, HOGY FELÉPÍTSÉK

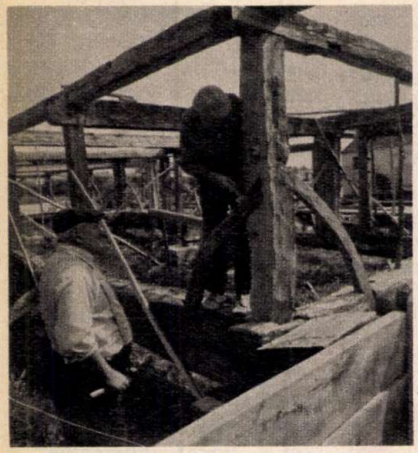

A szombathelyi Vasi Múzeumfalu újabb épülettel gazdagodik. A Vasvár melletti Sárfimisztón szétbontott parasztházat eredeti formájában építik fel a falumúzeumban.

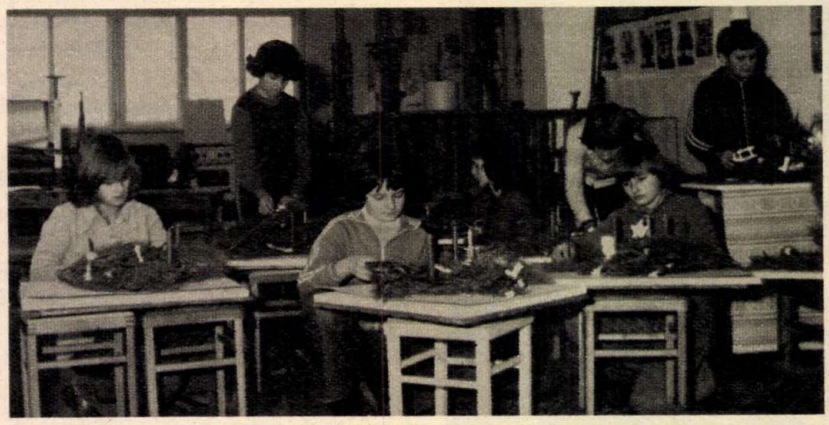

NYÍRBÁTORI IKEBANA

A Nyírbátori Művelődési Központ gyermekrajz szakkörei minden évben maguk készítik a karácsonyi és újévi üdvözlőlapokat. A játékkészítő klubban fenyőágakból, díszgyertyákból, karácsonyfadíszekből és szaloncukorból kötik a gyerekek a karácsonyi ikebanákat, amelyeket szüleik munkahelyére visznek, ahol mindig nagy örömmel fogadják a meglepetést.

PÁLYAVÁLASZTÁSI HETEK

Csaknem tizennyolcezer fiatal fejezi be Budapesten az idén az általános iskolát. A továbbtanulás igen nehéz kérdésében kell dönteniük. Ehhez kívántak a felnőttek segítséget nyújtani a pályaválasztási hetek rendezvénysorozatával. Pályaválasztási tanácsadó könyvecskét is kaptak a nyolcadikosok, mely százegyvennégy szakmáról ad felvilágosítást. A szakközépiskolák „nyílt napokra" hívták meg a gyerekeket. Képünk a budapesti Asztalos János Kertészeti és Földmérési Szakközépiskola elsőseinek szőlőtermesztési óráján készült.

A MEGTALÁLÓ

Szokatlan csomagot talált az utcán Móricz Zsolt, a Pannónia úti iskola hatodikos tanulója. Hulladékgyűjtő körútját befejezve a MÉH-fiók felé tartott, amikor a mellette elhaladó teherautóról egy jókora adag összekötött Pajtás esett le az úttestre. Rögtön értesítette szerkesztőségünket. Mint később kiderült, a paksaméta Pajtás nyomdai selejt volt, de ez mit sem csorbítja a becsületes megtaláló érdemeit. A körülbelül kétszáz újság igazi értékét a megbecsülés adja.

A HÉT VICCE

Pisti életében először utazik repülőn. Kíváncsian tekint ki az ablakon és így szól:

— Nézd, apa, azok az emberek olyan kicsik, mint a hangyák!

— Ne izgulj, Pisti! — válaszol az apja. — Azok igazi hangyák. A gép még nem indult el.

GRATULÁLUNK, BEA!

Sikeres évet zárt Karda Beáta táncdalénekesnő. Az NDK-beli Rostockban az északi-tengeri dalfesztiválon és a jugoszláviai Ljubjanában a rádiós dalfesztiválon közönségdíjat nyert. A novemberben megrendezett párizsi Nemzetközi Dalfesztivál legjobb nyolc szerzeménye közé bejutott az a dal, amelyet Karda Beáta énekel.

TEKNŐS-SZÁLLÁS

A hideg idő beköszöntével a Budapesti Állat- és Növénykert állatait és növényeit fűtött telelőhelyiségekbe vitték át. A képen téli szállására „indul" — nem éppen jószántából — az Afrikából származó ötvenkilós sarkantyús teknős.

JÓ MUNKA VOLT!

Nemrégiben fejeződött be Debrecenben az országos úttörőparlament. A tanácskozáson a küldöttek beszámoltak örömeikről, gondjaikról, javaslataikról. A viták, értékes hozzászólások alapján elmondhatjuk, hogy az úttörők legjelentősebb fóruma eredményesen végezte munkáját. A parlamentről részletes tudósításokat, érdekes riportokat olvashattok legközelebbi, december 13-án megjelenő lapunkban.

JÉGPÁLYA AZ ISKOLAUDVARON

A XV. kerületi Kolozsvár utcai Általános Iskolában — ha az időjárás engedi —, a tanárok irányításával jégpályát készítenek. A házi jégpályán a testnevelési órák is érdekesebbek, izgalmasabbak.

BOLONDOZÓK

Óriási sikerrel mutatkozott be a kaposvári gyerekközönségnek a prágai „kétszemélyes színház", a „Bolondozók" együttese. Előadásuk a chaplini filmek humorát ötvözte a pantomimművészet eszközeivel. Egyetlen szó sem hangzott el az előadásokon, a gyerekek mégis értették és élvezték műsorukat.

Decemberben újra Magyarországra jönnek, érdemes megnézni őket! Budapesten december 18–19-én a Műszaki Egyetem dísztermében, Miskolcon december 21–22-én a Vasas Művelődési Központban szerepelnek.

HOLNAP: SAJTÓNAP

1918. december 7-én jelent meg először a Kommunisták Magyarországi Pártjának hivatalos lapja, a Vörös Ujság. Ezen a napon emlékezünk meg azokról az újságírókról, szerkesztőkről, akik sokat tettek hazánkban a szocialista sajtó megteremtéséért. Lapunk is sok szeretettel köszönti tudósítóinkat; továbbra is sok érdekes írást várunk tőlük, s ezek elkészítéséhez jó munkát kívánunk.

HIBA-BEJELENTÉS

Annyira beleéltem magam az „Egy szívdobbanás fele" című színdarabba, hogy amikor a róla szóló „Háromfalú szoba" című cikket írtam, a képek alól kifelejtettem az egyik szereplő valódi nevét.

Mentségemül: Sárosi Gábor színművész olyan tökéletesen játszotta Tatus szerepét, hogy emlékeimben szerep és szereplő szétválaszthatatlanul egybeforrt.

Somhegyi Béla

100 000 KILOMÉTER

Az elmúlt hat évben harmincszor táboroztunk.

— Mi csak vándortáborba megyünk, mert nagyon szeretünk gyalogolni.

— Százezer kilométert gyalogoltunk már. Két és félszer körüljárhattuk volna az Egyenlítőt.

— Kis hazánkat a Bakonytól Zemplénig, Kiskunságtól Nógrádig keresztül-kasul bebarangoltuk.

Hogy ezek a pusztaszabolcsi gyerekek miket beszélnek? Százezer kilométer... gyalog... De hát nincs helye a kételkedésnek, mert hiszen az úttörőszoba szekrényében sorakozó vaskos vándornaplók (telis-tele fényképekkel, múzeumi bélyegzésekkel, egyszerű és híres emberek aláírásával) tanúskodnak róla. Az úttörőszövetség „nagykönyvé"-ben is úgy tartják számon, hogy a pusztaszabolcsi 2328-as számú József Attila Úttörőcsapat csúcstartó; a vándortáborozás csúcstartója. Harminc csoportjuk eddig tizenegy útvonalat gyalogolt végig. Egy csoportban harminc-harmincöt gyerek indult, és az útvonalak hossza 80—100—130 kilométer... akkor talán még ráadást is lehet számítani a százezerre.

*

Hogyan is kezdődött? Mányi Lajosné és Kruchio Mihályné, az első gyalogostábor vezetői, így emlékeznek vissza az 1973-as indulásra.

— Azelőtt állótáborba mentünk nyaranként, rendszerint Balatonrendesre. Élmény volt az is... és pihentető. Hm! A vándorlás, a gyaloglás is pihentet, csak másképpen. Mondjuk inkább úgy: felfrissít. Ó, de mennyire! Ezt akkor éreztük igazán, amikor a Ba-

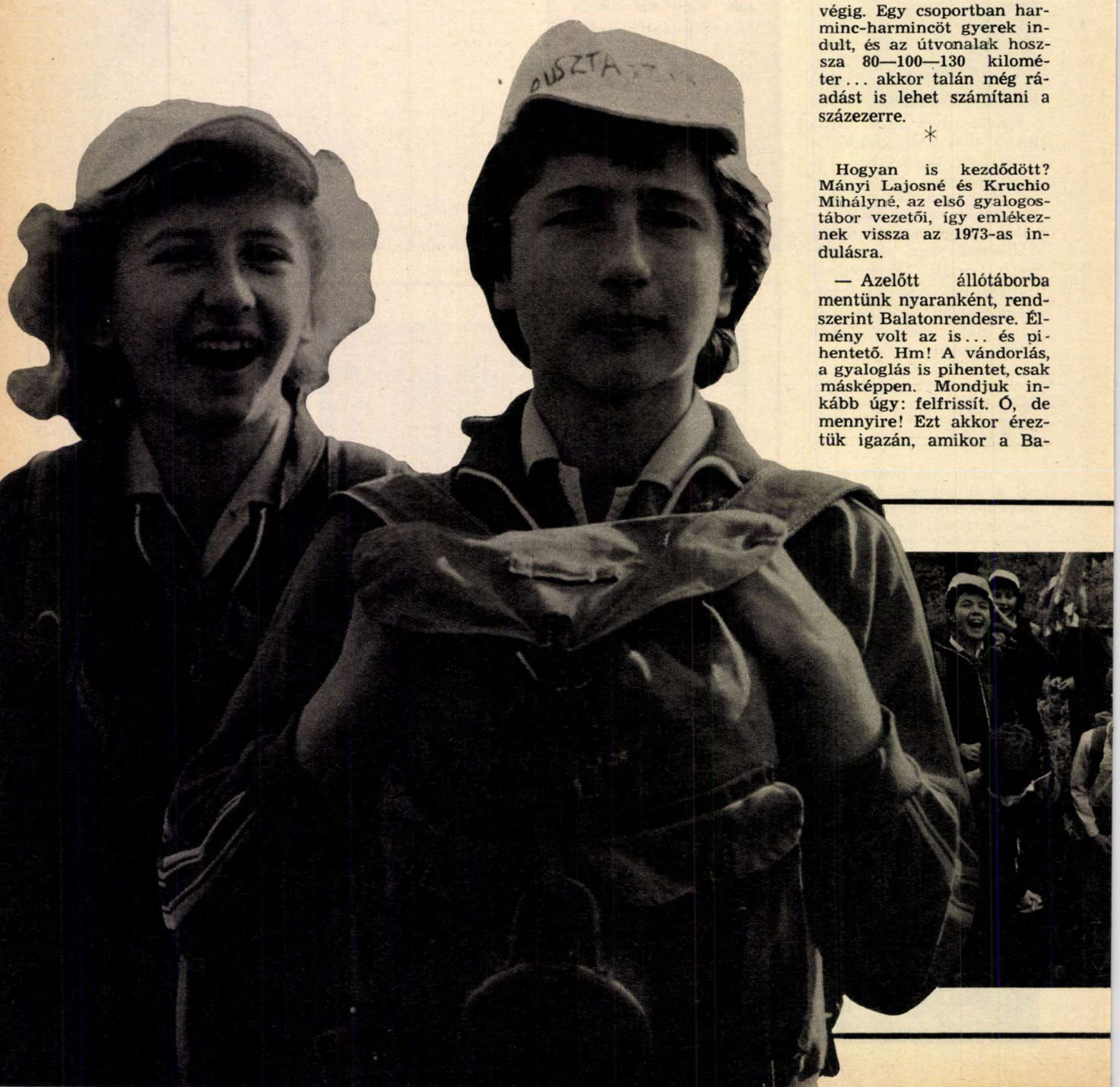

kony zegzugos útjait bejárva 160 kilométert baktattunk végig. 160? Amennyivel több volt. Várpalota után, a Tési fennsíkon ugyanis meg akartuk rövidíteni az utunkat, s mi lett belőle... legalább 20 kilométerrel fizettünk rá. Azóta mindenkor szemünk előtt lebeg a mondás: „A járt utat (mármint: a jelzéseket) járatlanért el ne hagyd." No persze azért az őszinteséghez hozzátartozik, hogy évek múlva, a nógrádi hegyek között ismételten eltévedtünk. Egy sötét erdőrengetegben. Torkunkban dobogott a szívünk: most mi lesz... Egyszer csak egy öblös férfihang ránkkiáltott: „Megállni! Küldöm a kutyát!" Egy határőr volt, aki rejtekhelyéről kísérte figyelemmel utunkat. Nem sokkal később csörtetett is hozzánk egy nagy kutya. Ránknézett s mintha intett volna a fejével: gyertek! Így jutottunk el a célunkhoz. A kutyáról megtudtuk, hogy Ubuznak hívták. „Autogramot" is kértünk tőle. Az első lábát belenyomtuk a sárba, s aztán rátettük vándornaplónk egyik tiszta oldalára.

A bakonyi útról beszélve, hadd említsünk meg még egy kedves epizódot. Volt köztünk egy hatodikos fiú, aki a tizenkét nap alatt kétszer sírt. Az első éjszaka azért, mert eddig még sohasem aludt távol a szüleitől. És az utolsó éjszaka pedig: miért van ilyen hamar vége a táborozásnak?

*

Bédli Marika, aki ma már KISZ-es ifjúvezető, a hagyományról beszél:

— Csapatvezetőnktől, rajvezetőnktől mindjárt a kezdet kezdetén azt hallottuk: „Vándortáborba csak az jöjjön, aki bátor!" Hogyan lehet megtudni, hogy ki a bátor? Egyszerűen! Mindegyik táborban le kellett tennünk a bátorságpróbát. Miből is állt ez? Amikor már igazán sötét volt az este — a borús, szeles idő különösen alkalmas volt erre —, vezetőink a sűrű erdőben eldugtak egy viharlámpát, valamely nagy fa tövében. Alá helyezték mindenkinek az igazolványát. Egyenként kellett a lámpát megtalálni és az igazolványt visszahozni. Néha 200—300 métert is bolyongtunk. Micsoda kísérteties tud lenni olyankor az erdő? Különösen, ha a szél is fújt. De mindenki — ha reszketve is — összeszedte magát, nehogy rásüssék a gyávaságot.

Ugyanúgy a hagyományok közé tartozik az is, hogy a cipekedésből és a sütés-főzés mindenféle munkájából egyaránt kiveszi minden táborozó a részét. Van például egy közös élelmiszeres hátizsákunk, amelyben kenyér, konzerv, téliszalámi, gyulai van. Ez amolyan tartalék. Ha valahol nem sikerül ebédet főzni, hát ezt vesszük elő. Nos, ezt a hátizsákot mindenki felváltva viszi. Arról lehet felismerni az élelmiszerest, hogy elöl-hátul hátizsák van rajta, mert hát a magáét is vinnie kell. Zemplénben például megtörtént, hogy az egyik falu boltjában nem lehetett tojást kapni. Lakodalomra készült a falu. Házról házra járva vásároltuk meg darabonként. Mindenki vett egyet.

*

Kolosa Ervin a csapaton belül is csúcstartónak számít. Eddig hat útvonalat járt végig.

— Nyolcéves lehettem, szóval még kisdobos, amikor először elmehettem vándortáborba, a zempléni útra. A nagyok közt majd elvesztem. Meg is sajnáltak és a tíz kilónál is súlyosabb hátizsákomat elvették, végig az úton cipelték helyettem. Tavaly, amikor már hetedikes voltam, én is hasonlóképpen cselekedtem a hajdúsági vándorúton: segítettem a kicsiknek és hát az élelmiszeres zsákot kétszer, háromszor olyan hosszú úton vittem. Persze olyasmi is előfordult, mint ami az egyik osztálytársammal, Nagy Imrével. Az történt ugyanis, hogy kificamodott a térde, alig tudott lépni. A lányok is és mi is fölvettük őt és „gólya viszi a fiát" módon cipeltük vagy 9 kilométeren keresztül. Előfordult ilyesmi. Az is, hogy a kicsiket még bátorítani is kell. A mátrai táborunkba velünk jött a kis Oláh Hedvig, aki a kisdobosok között is a legkisebb volt. Egyszerre csak látjuk ám, hogy egy nagy sas köröz felettünk. Hedvig elkezdett pityeregni. Attól félt, hogy a sas felkapja és elviszi. Én megfenyegettem a nagy madarat, nehogy ilyesmire vetemedjék. Ettől a kislány megnyugodott.

*

Most tél van, havas, sáros, lucskos idő. A pusztaszabolcsiak máris megkezdték a készülődést, az edzést a nyárra. Ugyanis nyolc olyan útvonal van még, amelyeken nem jártak. A csúcstartók ezeket sem hagyhatják ki. Miért is, hiszen hazánk ugyan kicsi, de azért van még olyan tája, amely ugyanolyan sok szép élményt tartogat a számukra, mint azok, amelyeket már megismertek.

Füleki János
Fotó: Gaál Zoltán

VÖRÖSNYAKKENDŐS NAPTÁR

DECEMBER

— December 6-a Télapó napja. Az általatok patronált kisdobosőrssel vagy rajjal együtt szervezzetek játékos klubdélutánt, a magatok készítette ajándékokkal szerezzetek nekik örömet.

— December 7-e a magyar sajtó napja. Tarthattok olyan őrsi összejövetelt, amelyen az úttörősajtó (Dörmögő Dömötör, Kisdobos, Pajtás, Őrsvezető) kisdobos- és úttörőmunkát segítő cikkeiről beszélgettetek. Miért szeretitek ezeket az írásokat? Milyen segítséget nyújtanak úttörőéletetekhez? Olvassátok-e rendszeresen? Beszélgetésetekről küldhettek beszámolót az illetékes szerkesztőségnek is.

— A december 13-án megjelenő Pajtás beszámol a VII. országos úttörőparlament eseményeiről. Közli a lap a parlament javaslatait, amelyek a küldöttek háromnapos munkája alapján fogalmazódtak meg. Őrsi és rajösszejöveteleken feltétlenül beszélgessetek erről. Vitassátok meg azokat, amelyek a ti közösségetekre is vonatkoznak.

— December hónap egy-egy nevezetes napjához elég sok népszokás fűződik. Vannak olyan falvak, kisvárosok, ahol ezek a népszokások még ma is élnek, megújulnak. Azokon a helyeken, ahol lehetőség nyílik rá, ismerjétek meg és gyűjtsétek össze a legérdekesebb népszokásokat.

— 35 évvel ezelőtt, 1944 decemberében született meg az új, demokratikus Magyarország. 21-én Debrecenben ült össze az Ideiglenes Nemzetgyűlés. Olyan kormány került hatalomra, amely minden erejével a békés élet kibontakozását segítette. Az idősebb emberek, nagyszüleitek elbeszéléseiből igazán megismerhetitek ezt a nagy történelmi sorsfordulót.

— Az idei téli szünidő igazán hosszú lesz, majdnem három hétig tart. Ne várjátok azt, hogy majd az úttörőtanács összeállítja a szünidei programot. Mindannyian adjatok hozzá ötleteket, javaslatokat. Így lesz igazán sokszínű a téli szünidő (különösen ha hó is esik). Tervezéskor vegyétek figyelembe az úttörő- és ifjúsági házak, művelődési otthonok és a könyvtárak szünidei programját is.

— Véget ért a nemzetközi gyermekév. Érdemes elgondolkodni azon, hogy mit jelentett számotokra. Mivel gazdagította mindennapi életeteket? Mennyi maradandó élményt jelentett nektek?

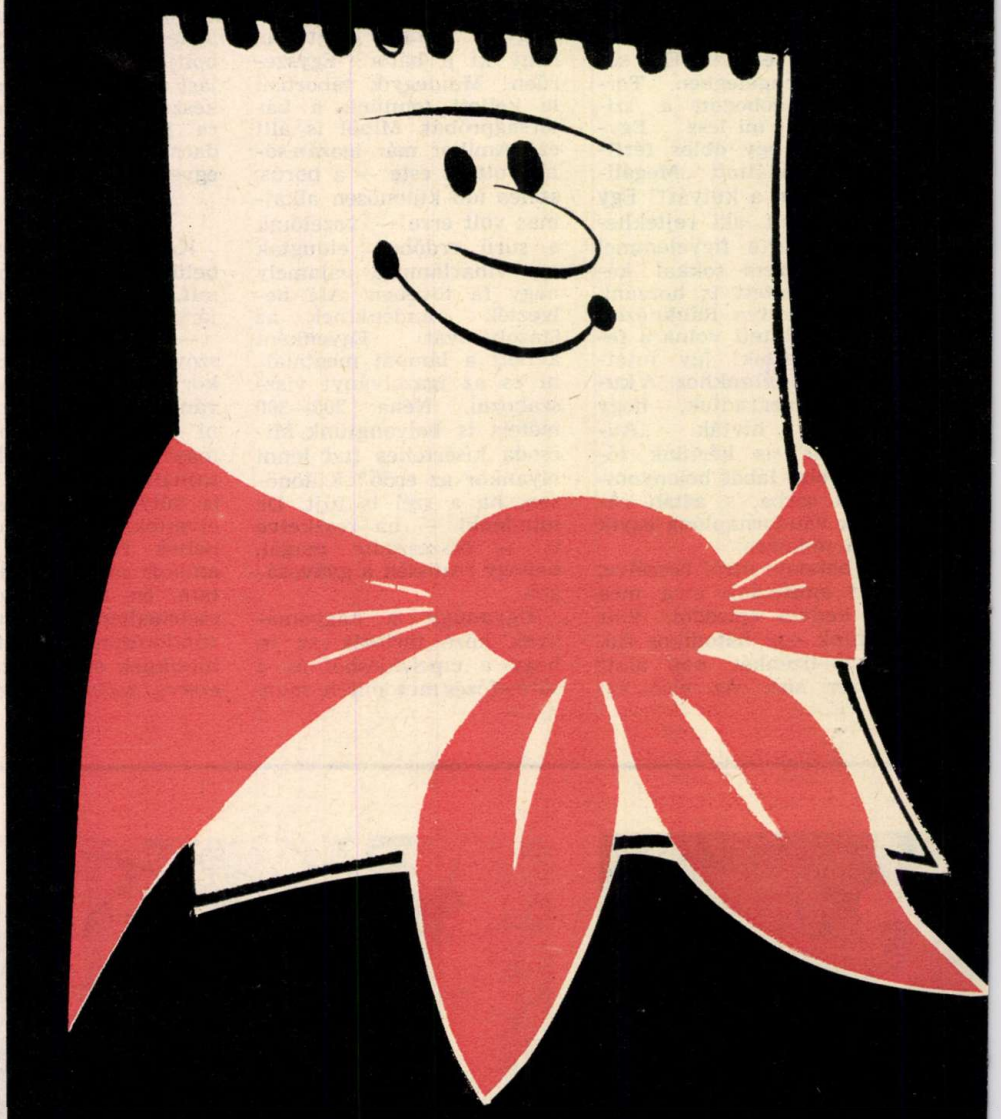

Szeptember 13-i számunkban közöltük az őszi időszak legfontosabb úttörőteendőit. Azokat bizonyára már teljesítettétek, értékelésére talán éppen ezekben a napokban kerül sor. Most új negyedév kezdődik, a téli időszak sokszínű munkája vár megvalósításra. Ha ezeket az ajánlásokat a saját terveitekkel és az Úttörőzsebkönyvben javasolt ötletekkel egészítitek ki, akkor sikeres hetek, hónapok elé nézhettek.

JANUÁR

— Január elsejével nemcsak új évet, hanem új évtizedet is kezdünk. Az első őrsi összejövetelen beszélgessetek a nyolcvanas évekről. Mire vágytok? Mit szeretnétek elérni? Az Úttörőzsebkönyv 63. oldala üresen áll. Ide írjátok be alapos megfontolás alapján, hogy mi mindent szeretnétek megvalósítani tíz esztendő alatt.

— Ebben a hónapban jelenik meg az „Ifjúsági Filmszem" című kiadvány, benne pályázatokat hirdetnek a filmbarátok részére.

— Most kerül sor a Kazinczy-verseny csapatdöntőire.

— Megkezdődnek a kulturális szemle csapaton belüli vetélkedői: az őrsi, a raj ki mit tudok, vagy a csapatszemlék. Minél több művészeti ágban tegyétek próbára képességeiteket.

— Gondoljatok az éhező, fázó madarakra. Készítsetek madárodúkat, etetőket s legalább hetente egyszer vigyetek bele ennivalót (magot, szalonnadarabokat).

— Az úttörő-olimpia asztaliteniszversenyének országos döntőit január 3-tól 6-ig Szekszárdon rendezik. A havas számok megyei és budapesti versenyeit január 15-ig bonyolítják le. Az országos döntő színhelye Kőszeg (január 25—29.).

— Az úttörőcsapatok általában a hó végéig — egy kijelölt időpontban — rendezik a tudományos-technikai úttörőszemlét. Legyen minél gazdagabb ez a program, vállaljatok részt a szervezésben is és induljatok pályázaton, kiállításon, vetélkedőn.

— Ebben a hónapban kapjátok kézhez iskolai munkátok első félévének eredményét mutató félévi értesítőt. Érdemes elgondolkodni azon, hogy a szeptemberben megszabott célt elértétek-e. Mi az, amiért dicséretet érdemeltek? Melyik tantárgyakban kell erősíteni, szorgalmasabbnak lenni? Az Úttörőzsebkönyv 59-ik oldalára elsősorban az önbírálatokat jegyezzétek fel.

— Nyolcadikosok, elérkezett a továbbtanulás döntő pillanata. Most már meg kell mondani, hogy melyik gimnáziumot, szakközépiskolát vagy iparitanuló-intézetet választjátok. Tartsatok rajösszejövetelt, ahol mindenki elmondja: hogyan, miként döntött.

FEBRUÁR

— A tudományos-technikai úttörőszemle járási (városi, kerületi) döntőjére február 10-ig lehet benevezni. (A csapat küldi el a benevezést.) A verseny időpontja: február 23—24.

— Fővárosunk, hazánk büszkesége: Budapest 35 évvel ezelőtt, 1945. február 13-án szabadult fel. Tartsatok akadályversenyt, vagy játékos vetélkedőt: „Ki ismeri legjobban Budapestet?" címmel. A legemlékezetesebb azonban egy budapesti kirándulás lenne. Fővárosi úttörők méltóképpen ünnepeljétek meg a szabadság napját.

— Február 15-én, a CIMEA megalakulásának évfordulóján írjatok üdvözlőlapot külföldi levelező társatoknak.

— Február a farsang, a jókedv, a játékos klubdélutánok időszaka. (Jelmezötleteket a zsebkönyv 72—73. oldalán találhattok.)

— E téli időszakban ne töltsétek a nap legnagyobb részét a négy fal között. Jó lenne, ha legalább a szabad szombatokon, vasárnapokon elmennétek egy kis téli portyázásra, erdei túrára.

— Vitassátok meg: hogyan teljesítettétek eddig a felszabadulás évfordulójára ígért vállalásaitokat. A 4+1 akció négy feladatát jórészt már elvégeztétek. A „+1" feladatnak, amelyet az országos parlament adott számotokra, bizonyára már elkészült a terve. Sőt, már a megvalósításához is hozzákezdtetek. (Csak emlékeztetőül: az úttörőparlament felhívása feladatul adja, hogy a jó hagyományokra építve, szervezzétek meg a Három nemzedék napját.

— Ebben a hónapban a rajközösségek azt is megbeszélik, hogy a téli időszak (december, január, február) úttörőmunkáját hogyan végezték el. (Találjatok ki valamilyen új értékelési módszert, amely, ha beválik, írjátok meg és mi közkinccsé tesszük.)

— E hónap egy nappal — a szökőnappal — hosszabb. Találjatok ki valami érdekes, hasznos, nemes tettet, amelynek a megvalósításával emlékezetessé tehetitek ezt a napot.

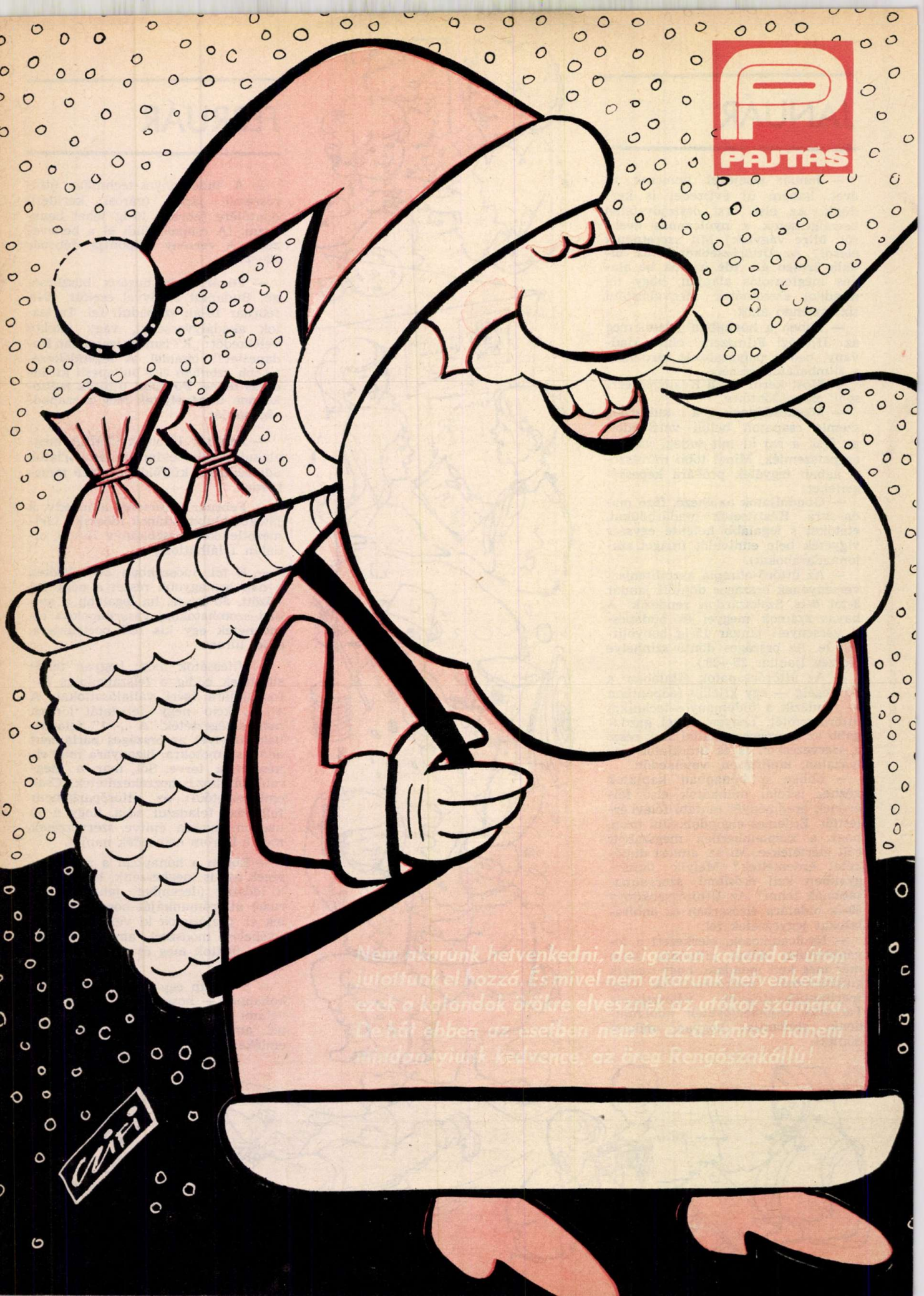
PAJTÁS
Nem akarunk hetvenkedni, de igazán kalandos úton jutottunk el hozzá. És mivel nem akarunk hetvenkedni, ezek a kalandok örökre elvesznek az utókor számára. De hát ebben az esetben nem is ez a fontos, hanem mindannyiunk kedvence, az öreg Rengőszakállú!
Cifi

ISMERŐS A KEDVES

— Hát... hogyan is kezdődött?

— Nehéz gyermekkorom volt... Úgy emlékszem, mintha csak ma lett volna. Több milliárd év is eltelt, mire megvethettem lábamat a Földön. Addig minden csak fortyogott, gőzölgött... brrr! És mindenki a szemembe nevetett, ha behavazott fenyvesekről, vagy csillanó jégcsapokról kezdtem mesélni.

— Hm. Keserves lehetett... És közben sohasem gondolt arra, hogy más pályát válasszon? Mondjuk elmehetett volna vulkánnak... vagy rotyogó tengervíznek. Akkoriban nagyon divatos szakmák voltak!

— Áh, te ezt nem érted édes fiam. A hivatás, az hivatás. Én akkor is bíztam magamban, amikor mindenki futóbolondnak tartott. És tessék! Ma már egyike vagyok a négy legnépszerűbb évszaknak!

— Szívesen cserélnénk Önnel, hehe-he... A gyerekek valósággal bolondulnak Önért.

— Hát nem mondom, van egy-két trükköm, amit a többiek nem tudnak. A Mikulás és a Karácsony például behozhatatlanul vezet mindenféle népszerűségi listán.

— Mi adta az ötletet ezekhez a számokhoz?

— Neked elárulom édes fiam, hogy az alapötlet tulajdonképpen nem tőlem származik, hanem az emberektől. Én csak az egyéniségemet adom hozzá, ahogy erőmből telik. A télapó kedves figuráját, a karácsony meghitt, behavazott, csendes csillogását. Úgy is mondhatnám, alkalmat adok az embereknek arra, hogy jók legyenek.

— Az igazán sikeres műsorszámok tehát tömegigényt elégítenek ki...

— Egy pillanatra, ha már itt tartunk. Remélem nem veszed afféle sztáros nyafogásnak, de ami a tömegeket illeti... szóval ezeknek a slágereknek a népszerűsége az életkor emelkedésével rohamosan csökken. A felnőttek — különösen a szülők — mintha elfordultak volna tőlem egy csipetnyit. Pedig ők is gyerekként kezdték...

— Öö... talán túl drágák ezek a „koncertek", vagy minek is nevezhetnők... Az ajándékok, az édességek, a fenyőfa, a díszek, az ünnepi kaják, a vendégek...

— Csak te ne vigasztalj, drága gyermekem. A felnőttek az olcsóbb műsoraimat sem kedvelik. A hóembert, a szánkózást, a hógolyót, a korit... Eh! Lehet, hogy visszavonulok.

— Ugyan már drága Télapa... na de igazán. A felnőttek is szívesen részt vennének az Ön mókáiban, de érthetetlen módon azt hiszik, hogy nekik vagy gondterheltnek, vagy méltóságteljesnek kell lenniük. Másrészt éppen elég nekünk az a néhány nap, amíg Ön gyengélkedik. Ilyenkor a legrosszabb formában levő ősz ugrik be Ön helyett, lucskosan, ködösen, sárosan... na nem. Higgye el drága Mester, hogy Ön igazán pótolhatatlan.

Az öreg elgondolkozva simogatta a szakállát, és meghatottan havazott egy ideig. Láttam, hogy ennek komoly hófúvás lesz a vége, ezért gyorsan folytattam.

— Meg aztán a lemezek is... nemzedékek nevelkedtek rajtuk!

— Hát... nem panaszkodhatok, valamennyi aranylemez lett! Itt van például a „Gyertek be, mert megfáztok!" című dal, amely monoton egyszerűsége ellenére még ma is tartja magát. A „Ne csúszkálj, mert tönkremegy a cipőd!" már pattogóbb ritmusú, emelkedettebb hangvételű szám, amely napjainkban már modernebb szövegbetétekkel fut, mint például: „...mert úgy jársz, mint a Kajuha bácsi, aki a múltkor rálépett egy ilyen jégpályára, és tíz percig orosz népi táncot járt, míg végre elesett!". A kandalló mellett dúdolgatják szívesen az apukák a „Hagyj békén fiam, ebből a hóból nem lehet hóembert építeni!" kezdetű slágert. Keményebb zenei irányzatot képviselt régebben a „Fogadj szót, mert elvisz a Krampusz!" című ballada, de ennek a lemeznek a mai ifjúság körében már semmiféle hatása sincs.

— Izé... hogyhogy Krampusz?

— Azelőtt együtt léptünk fel. Tehetségtelen figura volt, afféle törpesátán. Bár tagadhatatlanul voltak bizonyos részsikerei.

— Napjainkban melyik a legdivatosabb nagylemez?

— A „Mi a fészkes fenét akarsz, hiszen mindened megvan már!" Ezt a lüktető rock and rollt apu és anyu legtöbbször egyszerre énekli, torkaszakadt stílusban.

— És... hogyan tovább?

— Nos, azt kell mondanom, hogy jelenleg az útkeresés gyötrelmes korszakába jutottam. Egyre nehezebb a közönség igényeinek megfelelni. Azelőtt megtette néhány szaloncukor, egy kis dió, némi mogyoró, egy vicces virgács... De ma? Zsebszámológép, filmfelvevő, kormányozható szánkó és sztereómagnó szerepel a kívánságlistán.

— Ha nem veszi tolakodásnak drága Mester... amíg kitalál valami újat, szeretnénk ha előadná régi, jól bevált műsorszámait. A havat, a jeget, a fagyot... Ugye megteszi?

Megígérte.

Persze, amilyen kiszámíthatatlanok ezek a sztárok...!

Cser Gábor

Házigazdánk: Ulf van Rijswijk, a Lill-Allers című svéd gyereklap főszerkesztője otthonában, családjával együtt fogadta expedíciónk tagjait

Ritka alkalom! Ulf két lánya csak a felvétel kedvéért állt egymás mellé. Egyébként otthon mindig félrevonulnak, külön-külön a kuckóikba

Hatalmas hullámok ostromolták a helsingborgi partokat. Szemben a homályba vesző dániai Helsingörben magasodott a dán királyfi, Hamlet vára. A két kisváros több évszázadon át ellenőrzése alatt tartotta a Balti-tenger egész hajóforgalmát. A hajóskapitányok az áthaladás fejében vámot fizettek a skandináv királyoknak. A ravasz svédek például felszólították a kapitányt, hogy nyújtsa be a szállítmány listáját, ugyanis az adót ennek alapján állapították meg. Ha a kapitány alulbecsülte a rakomány értékét — tudniillik azért, hogy kevesebb adót kelljen fizetnie — őfelsége élt elővételi jogával, és az árut megvásárolta.

Lehet, hogy még ebből az időből származik a vízilabdában használatos „svédcsavar" kifejezés? Egy biztos: a svédek ma is rendkívül okosak, ravaszak, éljenek akár a városokban, akár a sarkkörön túl elterülő, rénszarvascsordáiról híres erdőségekben. Annyi benyomás ért bennünket a népességben és területben legnagyobb skandináv országban, hogy majdnem úgy jártunk, mint a „svédasztal"-hoz vezetett vendég. A „svédasztal"-ról ugyanis számtalan ennivaló közül kell választani, s ez bizony nehéz feladat. Svédország is olyan, mint „asztala": színes, változatos, tele ellentmondásokkal, vidám és szomorú történetekkel. Az is biztos, hogy a svédek mindenhol megtalálják számításukat: erdő- és fafeldolgozásban a harmadikok, hajógyártásban a másodikok, az egy emberre jutó nemzeti jövedelem tekintetében az elsők a világon.

SÍTALPON AZ ISKOLÁBA

A jövedelmek megoszlása azonban igen egyenlőtlen. Tizenöt pénzmágnás kezében van az egész svéd gazdaság. Ők aligha, de a munkások annál inkább megérzik, amikor bérük felét elviszi a lakbér és az adó. Némi „szépségtapasz" ugyan, hogy itt nagyon fejlett a társadalombiztosítási rendszer. S ezt — a svéd törvényhozás becsületére legyen mondva — a gyerekek is tapasztalhatják. A legtöbb iskolában például ingyenesen és rendszeresen orvos vizsgálja a gyerekeket, a diákok viszonylag olcsón vásárolhatják meg tankönyv-

Elmentünk világgá 12.

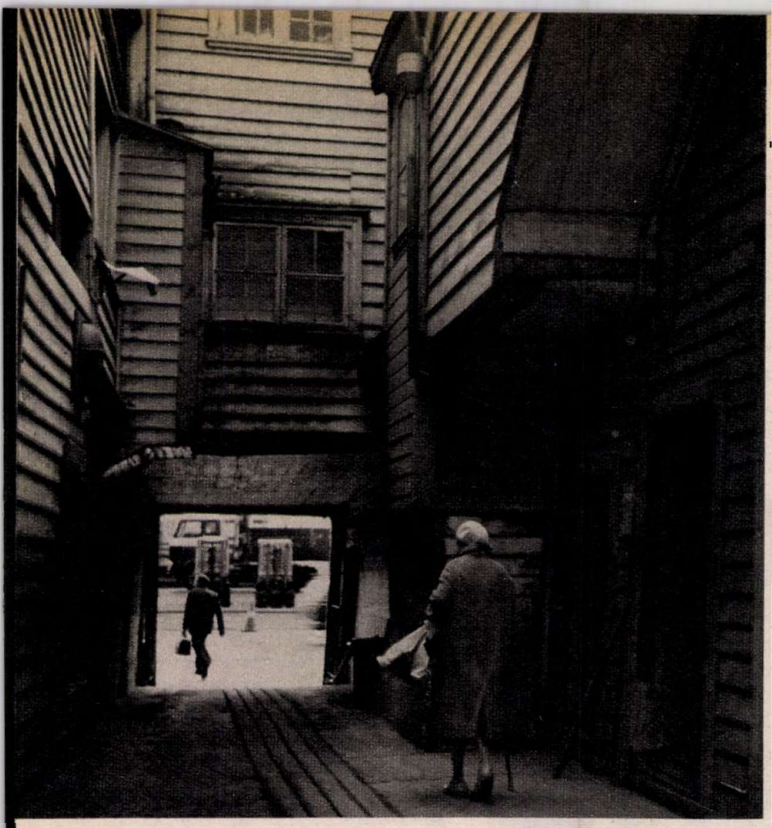

A sarkkörön túl — így Svédország egy részén is — jellemző építési mód: a házak kitűnően szigetelt faelemekből készülnek

„Svédasztalról" az ABBA-együttes sem hiányozhat. A róluk készült poszter valamennyi svéd gyerek szobájában megtalálható

SVÉDASZTAL

veiket, a tízórai szünetben díjtalanul kapnak tejet vagy gyümölcsöt. Télen, néhány korona hozzájárulásért táborozni viszik őket a hegyekbe. Az uszodákban — diákigazolványuk felmutatásával — bármikor igénybe vehetik a híres skandináv szaunát. Ha esik a hó, az iskolások olcsón megvásárolható sítalpon közlekednek.

Magunk is jártunk egy lovasiskolában, ahol a gyerekek igazán jelképes összegekért, no meg az állatok gondozása, etetése fejében száguldozhatnak őseink közlekedési eszközén. A cél minden esetben ugyanaz: a felnőttek azt akarják, hogy a gyerekek edzettek, erősek, egészségesek legyenek és ugyanúgy szeressék a természetet, mint az idősebbek.

A lakóházak lépcsőházaiban, de még a legkisebb szobákban is növények zöldellnek. Az önkiszolgáló virágüzletben minden vevő maga választhatja ki, s ültetheti cserépbe az árut. Az utcán senkit sem érdekel, hogy mit csinál a másik, de ha megpróbálsz leszakítani egyetlen levelet is valamelyik fáról, úgy rádmordulnak, hogy rögtön elmegy a kedved a „büntettől".

A természet és a magánélet szent dolog — vallják a svédek. Ennek egyik megnyilvánulása, hogy a hétvégeken a legtöbb család — de van, amikor egy-egy családtag különkülön is —, felkerekedik, hogy a lehetőleg minél messzebbi, komfort nélküli víkendházában töltse a szombat-vasárnapot. Ilyenkor a hegyekben kóborolnak, kiülnek egy sziklatömbre, s így érzik jól magukat. Egyes-egyedül . . .

Ez persze nem jelenti azt, hogy a svédek mogorva emberek lennének. Ellenkezőleg: bár kissé tartózkodóak, de nagyon barátságos természetűek. Az viszont igaz, hogy jobban kinyílik a szívük a külföldiekkel szemben, kötetlenebbül tudnak beszélgetni az idegenekkel, mint egymással. A régi ismerősök, szomszédok, munkatársak aligha jutnak el egymás otthonába. „Nagyon kedvellek, jó barátom vagy — mondja például egy svéd családfő a másiknak. — Gyertek el három hét múlva, szeretnénk vendégül látni titeket." Azok elmennek — de nem ám a meghívók lakásába! A modern toronyházakban a „bulik" megrendezésére különszobákat lehet bérelni: ott aztán kedvére mulathat a társaság . . .

Ezzel szemben a messziről jött vendégek előtt megnyílik a családi otthonok ajtaja. Minket is nagy szeretettel fogadott Ulf van Rijswijk, a Lill-Allers című gyereklap főszerkesztője.

A svéd gyerekek szinte korlátlan szabadságáról beszélgettünk, amikor elhelyezkedtünk a tágas és természetesen virágokkal díszített nappaliban. Persze a szabadságot a tipikusan skandináv felfogás szerint kell érteni: a gyerekek túl önállóak, de ugyanakkor túl maguknak élők. Amikor felnőnek, lakást kapnak és jó, ha évente látogatják a szüleiket. Előfordul, hogy idős emberek úgy halnak meg, hogy senki sem veszi észre, mert hosszú ideig senki sem nyitja rájuk az ajtót.

NEM ILLIK JELENTKEZNI!

— Ha kedvetek van, kivételesen megnézhetitek a lányaim birodalmát! — javasolta Ulf.

Szívesen éltünk a lehetőséggel, és bekopogtunk a gyerekek szobáiba. Megdöbbenve láttuk, hogy Ulf és felesége csak a küszöbig jött velünk. A gyerekek kuckója számukra is tilos terület! (A látogatásunk előzményéhez tartozik, hogy svéd kollégánk hosszasan tanácskozott a lányaival arról, hogy melyik időpont felel meg nekik a legjobban . . .)

A két kis szoba semmiben sem különbözik akármelyik magyar gyerek szobájától. Piciny íróasztal, ruhaszekrény, a falon címkék, jelvények, világhírű sztárokról — elsősorban az itt is érthetően nagyon népszerű ABBÁ-ékről készült — poszterek. És persze, tankönyvek,

Mark már vágtázni is tud — a Helsingborg melletti lovasiskolában tanulta újkeletű tudományát

ceruzák, filctollak minden mennyiségben. Megtudtuk, hogy jó néhány svéd iskolában nem illik felelésre jelentkezni. Szerintük ez nem demokratikus, sérti a többi gyerek önérzetét és jogait!

Mint később hallottuk, az ilyen „demokratizmus" egyéb furcsaságokat is szül. Például sok iskolában összehívják az elsősök szüleit és a tanító néni előre- vagy hátradöntött, hosszúkás és kerek betűket ír a táblára. A szülők a minták alapján szavazással döntik el, hogy melyik betűtípust tanulja a csemetéjük...

AMIÉRT CSATTAN A POFON

Sajnos, a gyerekek legtöbbje szinte az ábécével egyidőben megismerkedik az alkohollal, a cigarettával, sőt a kábítószerrel is. Mert az is tipikusan skandináv felfogás, hogy a gyereket nem szabad semmiben sem korlátozni, nehogy sérülést szenvedjen a személyiségük. Így azután nem veszik ki a kezükből az alkoholos poharat, — pedig ha a világon valahol, akkor itt nagyon drága a szeszes ital! Rengeteg alkoholista vagy kábítószeres anya van, akinek a gyermeke már az anyatejjel magába szívja a bódító anyagot, vagy már eleve testi és szellemi nyomorékként születik.

A családok — amelyek legtöbbje vallásos — csak arra figyelnek, hogy gyerekük eljár-e az istentiszteletre. Az elfogyasztott alkoholért, az elszívott kábítószeres cigarettáért nem,

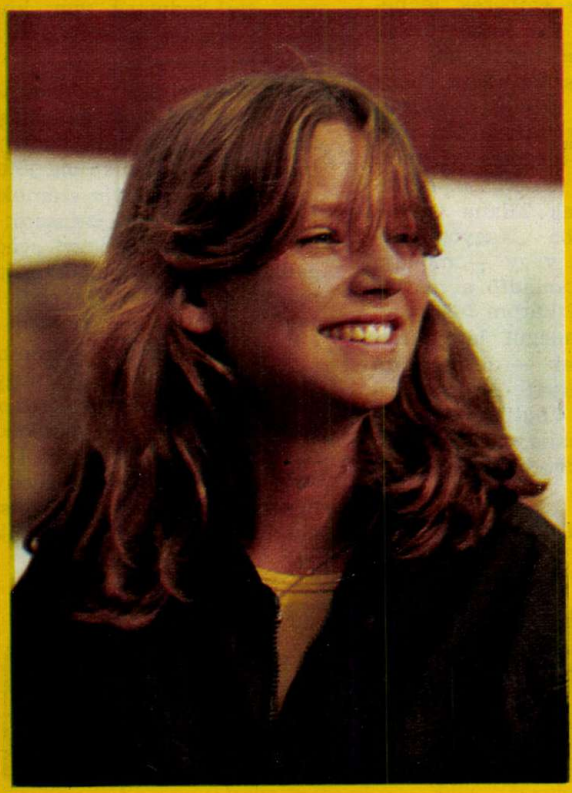

— Harmincan járunk ide, hetente kétszer, amikor az iskolában befejeződik a tanítás — mondta Camilla

de az elmulasztott miséért bizony kijár egy-egy pofon.

A skandináv országokban az alkoholizálás, kábítószer-fogyasztás lassan eléri azt a szintet, mint az Egyesült Államokban. S ez lassan a felnövekvő generáció testi és szellemi épségét is veszélyezteti. Nem ártana, ha szülők és gyerekek egyaránt elgondolkodnának a hajdanvolt dán királyfi, Hamlet szavain: „Lenni, vagy nem lenni?... Ez itt a kérdés."

★

Expedíciónk összesen hat hetet töltött külföldön. Fárasztó, izgalmas, le élményekben rendkívül gazdag út vezetett Svédországig, majd onnan vissza Dánián, az NDK-n és Csehszlovákián keresztül hazáig. Reméljük, hogy a kalandokból, élményekből a tizenegy európai országban élő gyerekek életéből ízelítőt tudtunk adni olvasóinknak.

Bár sorozatunk véget ért, van még bőven mondandónk — s nem különben rengeteg érdekes fényképfelvétel — a tarsolyunkban. Természetesen ezeket is közöljük, írunk majd a Philips-gyárról, az NDK Tengerészeti múzeumáról, az Anna Frank-házról, a holland szafariparkban átélt izgalmas kalandjainkról.

Végül még egyszer köszönetet mondunk mindazoknak, akik sokat fáradoztak azon, hogy expedíciónk sikerrel járjon. Köszönet a VOLÁN Trösztnek a díjtalanul kölcsönkapott gépkocsiért és lakókocsiért, a Konzervipari Trösztnek a százhúsz kilónyi, nagyon finom konzervért, a Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központjától kapott (de szerencsére alig használt) gyógyszerekért és kötszerekért, a TRIÁL-nak, az Ezermester és Úttörőbolt Vállalatnak a felszerelésekért, az Express Ifjúsági és Diák Utazási Irodának, az Állami Ifjúsági Bizottságnak és az úttörőszövetségnek az értékes plakátokért, könyvekért, jelvényekért.

Köszönet a külföldi testvérlapok: a FRÖSI, a Swiat Mlodych, a PIF, a baráti újságok és kiadók: a Lill-Allers, a Malmberg szerkesztőinek. Köszönet a Pajtásnál dolgozó kollégáinknak, akik távollétünkben értünk szurkoltak, s helyettünk is vállalták az itthoni munkát.

Sandra: „Először nem akart elengedni az anyukám, de amikor látta, hogy vigyáznak rám, még ő biztatott, hogy többször is jöjjek!"

Az első lépések — egyelőre pónin, a nagytesó segítségével

A „rangidős", a tizennégy éves Anette irányítja a kisebbeket. Ő már „régi", tapasztalt lovas...

LEVELEK A SZERELEMRŐL

Régen jelent meg lapunkban a Titok című írás, és az azt követő nyílt levél, de azóta is sok levelet kaptunk. A legfigyelemreméltóbb sorokból idézünk, hiszen a téma túlnő a gyermekszerelem problémáin és a felnőtt—gyermek kapcsolat alapvető kérdéseit — őszinteség, bizalom, segítő szándék — feszegeti.

MÁS A FELNŐTTEK SZERELME

Mindenki tudja, hogy más a felnőttek szerelme, barátsága, mint a gyerekeké.

A gyerekek sokáig egyformán barátságosak, kedvesek mindenkihez, de eljön az a pillanat, amikor egyvalaki sokkal-sokkal kedvesebb számukra, mint más. Örömüket, bánatukat elmondják egymásnak, pedig erre senki sem biztatja őket. Ez természetes érzésből fakad, sok apró jel mutatja, hogy több ez a barátságnál.

Vincze Mónika

Budapest, Epres sor 7. 1152

JÁTÉK, ÁLMODOZÁS

Sok kis „emberpárt" ismerek, akik szeretik egymást, gyerekszerelemmel. Együtt játszunk és beszélgetünk, és tudom, hogy játszi kedvük, kedves arcuk mögött milyen gazdag érzelemvilág van. Szürkébbek lennének nélküle. Írtam erről egy verset is:

Még titok, s csak te tudod, meg én,
Hogy együtt járunk álmok tengerén.
Nézlek téged, s mindig szebb leszel,
Kedves arcod nem felejtem el...

Máté Antal,

Szombathely, Rohonczi u. 13., 9700

NEM SZABAD TÚLZÁSBA VINNI

A gyerekszerelem okozhat zűrzavart, de akiben mélyen él az érzés, az bizonyítani akar jobb tanulással, munkával, magatartásával. Bizonyít gyengédséggel, udvariassággal, akaraterővel, bátorsággal.

Mi nagyon sokban különbözünk a felnőttektől, de úgy érzem, aki a szerelmet komolyan veszi, az a tanulást, a munkát, a barátságot is.

Egyetértek az osztályfőnökömmel, aki azt mondja, hogy a gyerekszerelem nagyon szép, de nem szabad túlzásba vinni. Sok más felnőttel nem lehet ezt a témát megvitatni, mert mindig azt hiszik, hogy csak nekik lehet igazuk, vagy éppen kigúnyolnak, esetleg rámszólnak, hogy ne szóljak közbe, ha felnőttek beszélnek.

Örülök, hogy a Pajtás a mi véleményünknek is hangot adott.

Terék Andrea

Hatvan, Ifjúság u. 16., 3000

HA NEM AKARJÁK TUDOMÁSUL VENNI

„Fogócskázás közben összeér a bőrünk...", ha Dési Péter nem írta volna le, akkor is van ilyen. Az csak hiba, ha a felnőttek nem akarják tudomásul venni, hiszen akkor nélkülük, de beszélünk erről. Fiúk, lányok vegyesen, vagy pedig külön kis csoportokba verődve sok szó esik ilyesmiről már a felső tagozatosok közt.

Nálunk bizonyára tudják ezt a tanárok, ezért is hívta meg az osztályfőnököm a védőnőt, akivel arról beszélgethettünk, hogy mit szabad egy serdülőnek tenni, ha úgy érzi, szerelmes.

Sajnos, vannak még osztályok, talán egész iskolák is, ahol erről nem eshet szó, és úgy gondolom, sokszor azért történik meg olyasmi, hogy lányok is, fiúk is megnéznek egy tizennyolc éven felülieknek szóló filmet, ami elég erkölcstelen. Másnap megvitatják, és különösen a fiúk — elnézést! — röhögnek a film egyes jelenetein.

„Egy tizenkét éves egri kislány"

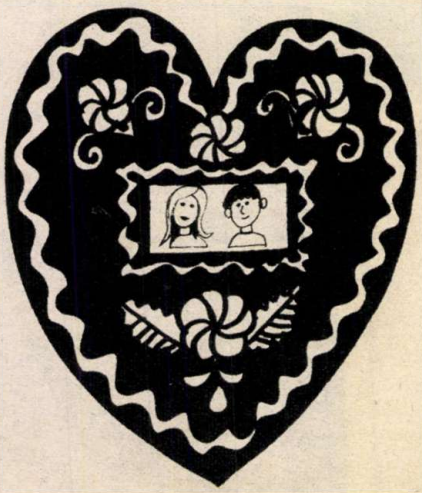

Hangszerekkel mesélünk

MINI EGYÜTTES

Tíz évvel ezelőtt egy reklámfilm zenéjének megkomponálására kértek meg a filmgyár szakemberei néhány muzsikust. A munka – bár a filmet sohasem vetítették – jól sikerült. A film vitathatatlan érdeme, hogy az a néhány muzsikus, aki a zenéjét készítette, együtt maradt, zenekart alapított. Így kezdődött az egyik legnépszerűbb hazai rockcsoportnak, a Mini együttesnek a pályafutása.

Nagyon sok ismert zenész indult a Mini együttesből, és a ma már legendás hírnévnek örvendő Bem rakparti Mini-klubból. Nem véletlen, hogy az együttes zenei stílusát figyelembe véve a rajongók tábora a Bem rakpartot Bem rockpartnak nevezte el.

A fél évvel ezelőtti hazai zenészvándorlások a Mini együttest sem kímélték meg. A jelenlegi együttes – melyben Német Károly billentyűs hangszereken, Balogh Jenő dobokon, Kunu László basszusgitáron és Török Ádám fuvolán játszik – készítette el a második Mini-albumot. Címe: Úton a Föld felé.

– A rockzenében is, mint valamennyi zenében, sok mindent el lehet mondani – vélekedik Török Ádám zenekarvezető. – Az, hogy miről szól, ez elválaszthatatlan a zenészt érő élményrengetegtől. A tiszta zene alapja eddig is ez volt, és meggyőződésem szerint ezután is ez lesz. Mi sokat improvizálunk játék közben. Az alapmotívumokat leszámítva koncertről koncertre másképpen rögtönzünk, ahogy akkor és ott éppen érezzük. A zenésznek az a feladata, hogy gondolatait hangszerével mesélje el. Amíg lesz gondolatunk, lesz Mini is.

B. Tóth László

Fotó: Gaál Zoltán

PAJTÁS

KEDVES ISMERŐS

Előző számunkban ismertettük azoknak a legfontosabb alkatrészeknek a rövid leírását és jelzésrendszerét, amelyeket a későbbi építési feladatokhoz használni fogunk. Most folytatjuk az alkatrészek és jelzések bemutatását. Ez alkalommal a félvezetőket mutatjuk be.

A félvezetők családjába tartoznak a tranzisztorok, a diódák, integrált áramkörök.

Tranzisztorok: A tranzisztort erősítő elemként használjuk. A kapcsolás jellegétől függően áram és teljesítmény erősítésére alkalmazzuk. Vannak speciális célokra kialakított tranzisztorok, például a kapcsoló, fototranzisztor stb. A tranzisztor anyaga germánium vagy szilícium lehet. Két azonos szennyezettségű és egy, azoktól eltérő szennyezettségű rétegből áll p-n-p vagy n-p-n. Minden egyes tartományhoz egy-egy kivezetés tartozik: emitter „E", bázis „B" és collektor „C". A tranzisztorokat teljesítményük szerint osztályozzuk. A frekvenciájuk szerint hangfrekvenciás, középfrekvenciás és nagy frekvenciás típusok különböztethetők meg. Terhelhetőség szempontjából kis, közép és nagy teljesítményű lehetséges.

Diódák: A diódákat felhasználhatjuk egyenirányításra, demodulálásra, feszültségstabilizálásra. Vannak különleges diódák is, amelyek rezgéskeltésre (alagútdióda), kapacitásváltozásra (varikap dióda), fényérzékelésre (fotodióda), kijelzésre (világító dióda – LED) alkalmazhatunk.

A diódát általában germániumból vagy szilíciumból készítik. Légmentesen zárt tokban helyezkedik el. Egy n és egy p típusú félvezetőrétegből áll, melyek kivezetéssel vannak ellátva. A két kivezetés közül az egyik a katód, a másik az anód, ami a tokon egyértelműen fel van tüntetve.

Integrált áramkörök: két fő csoportjuk van. Digitális – logikai áramkör – és az analóg áramkör.

A digitális áramkörök feladataiból néhány: tárolás, törlés, összeadás, számlálás, osztás, léptetés (például óra meghajtó), kizárás (VAGY kapu), átvitelgyorsítás, előre-hátra számlálás.

A felsorolás elárulja, hogy főleg számító-számoló gépeknél – de nem kizárólag ott – használhatók.

Az analóg áramkörök feladatai (felhasználási területek): műveleti erősítők, végerősítők, egyéb – különféle – erősítők, feszültségstabilizátorok, speciális áramkörök, meghajtó áramkörök stb.

Az integrált áramkörök kiválasztásánál nemcsak a feladatuk szerint kell válogatnunk, hanem különösen kisebb terjedelmű készülékeknél a tokozást (beépíthetőség!) kell figyelembe venni. Ma már általánosan használtak a dual-in-line tokok (DIL, vagy DIP jelzés!). A kivezetések itt két sorban helyezkednek el. Innen ered az angol elnevezés. Gyakoriak a 8–14–16 kivezetésűek (8–14–16 „lábúak"). Főleg TV, rádió, magnetofonkészülékekhez használják, műanyag, néha kerámiatokkal.

Vannak hibrid integrált áramkörök is, speciális célokra.

Bővebb ismertetést a felsorolt alkatrészekről csak akkor adunk, ha ez az építési feladatokhoz szükséges.

Tehát legközelebb már a régebbinél olcsóbb és egyszerűbb elektronikus dobókocka leírásával jelentkezünk.

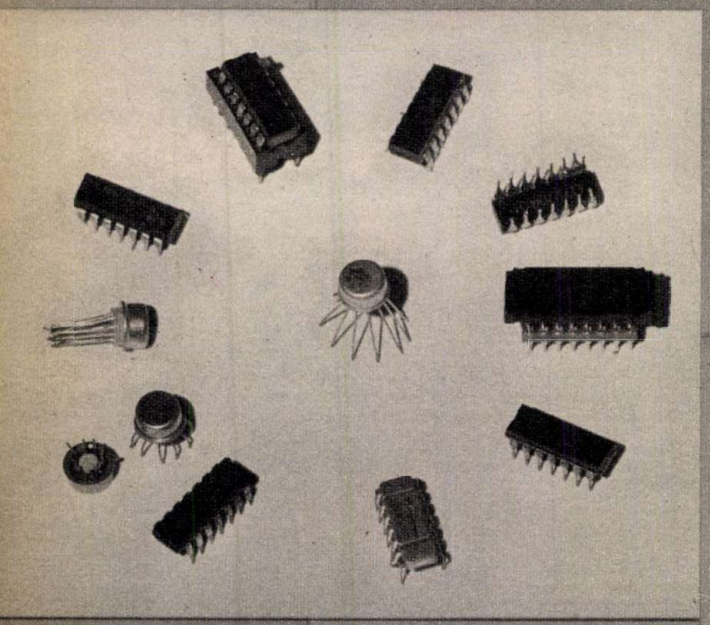

Integrált áramkörök, többségük DIL (kétsoros) kivezetéssel

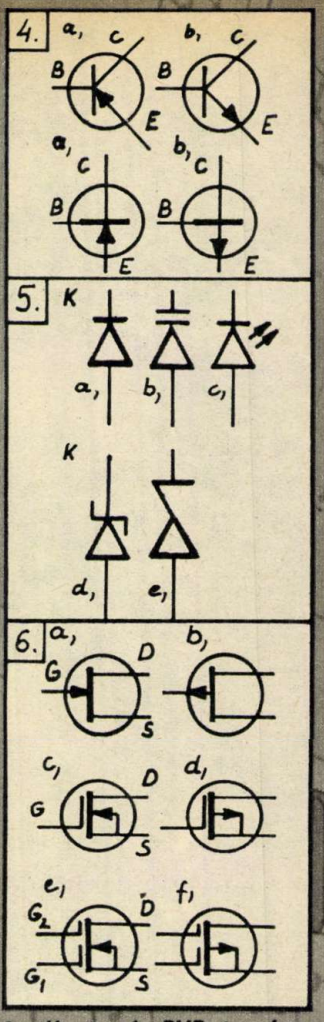

4. ábra: a) PNP tranzisztor, b) NPN tranzisztor, E – emitter, B – bázis, C – kollektor

5. ábra: a) dióda, b) kapacitás dióda (varikap), c) világító dióda (LED), d–e) feszültségstabilizáló dióda (Zener) K – katód, A – anód

6. ábra: a) P – csatornás FET, b) N-csatornás FET, c) P-csatornás MOSFET, d) N-csatornás MOSFET, e) P-csatornás Dual Gate MOSFET, f) N-csatornás Dual Gate MOSFET, G – vezérlő elektróda (gate), D – drain, S – source

A félvezetők szintén különleges fajtái a legváltozatosabb külsővel

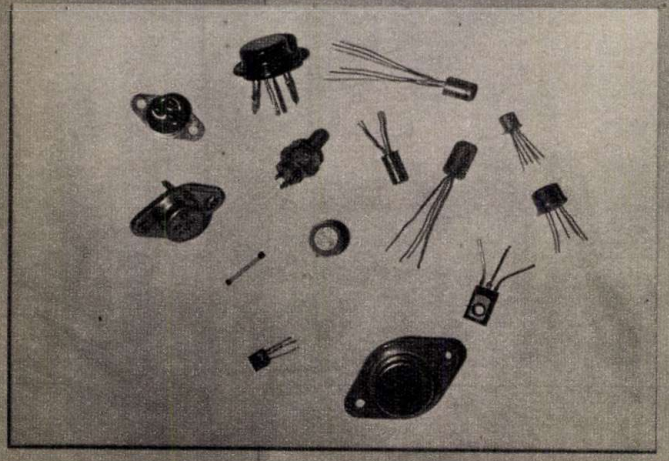

A légmentesen zárt tokba helyezett diódákon jól látható az anód- és a katódkivezetés

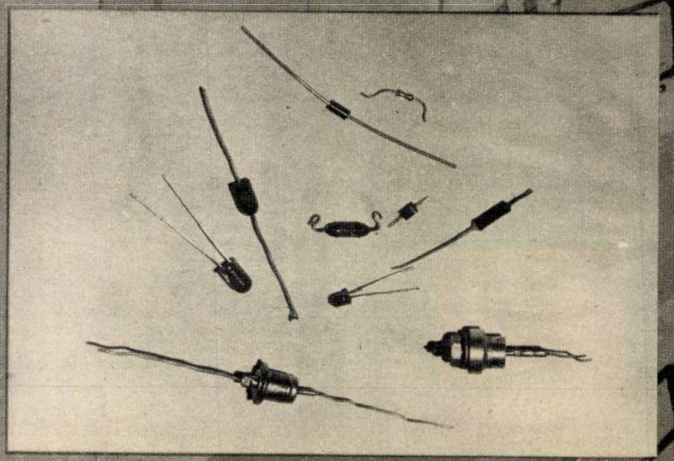

ELEKTRONIKA

A változó világunk csodái közt tarthatjuk számon ezeket a sokszor parányi, néha furcsa alakú kis alkatrészeket. A már megszokott rádióktól az űrhajókat irányító készülékekig mindenütt megtalálhatók. Tudósok, technikusok tervezik, építik a robotpilóták és számítógépek agyába, gyártás nélkülük már alig létezik. Mindezeken túl nekünk fel kell fedezni, azt a nagyszerű tulajdonságukat, hogy játékokba is beépíthetők

Pályakezdés előtt álló fiatalok!

A Budapesti Vegyiművek szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba:

esztergályos, marós, hegesztő, kőműves, ács-állványozó, épületburkoló (kiemelt szakmák);

géplakatos, vas- és fémszerkezeti lakatos, gázvezeték- és készülékszerelő, központifűtésszerelő, erősáramú berendezés szerelő, bútorasztalos, szobafestő-mázoló.

Beiskolázunk még fentieken kívül csak állandó budapesti lakással rendelkezőket autószerelő, karosszérialakatos, autóvillamossági szerelő, valamint érettségizett fiatalokat irányítástechnikai műszerész szakmára.

A tanulók a kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200,– Ft ösztöndíj-kiegészítést kapnak.

Vállalatunk a gondtalan tanuláshoz segítséget nyújt: – a tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek összege havonta 250–500 Ft-ig terjedhet;

– vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk;

– gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőételt, védőruhát, és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak;

– törzsgárdatagság elismeréséhez a tanulóéveket beszámítjuk.

Üdülési és számtalan sportolási lehetőség a vállalat sportszakosztályaiban.

Szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (1097 Budapest IX., Kén u. 5.) és a 277-275-ös telefonon.

OLVASSATOK MINDENNAP!

Ismeretterjesztő kiadványok:

..... pld. Bognár Róbert: Sziget a viharban. Ciprus. Hétszínvilág sorozat ..... 34,—
..... pld. Havril Erzsébet—Szabó Éva: Tarnay Márta: Régen és most Nyitnikék — Kisiskolások könyve ..... 40,—
..... pld. Imrecze Zoltánné: Nem nehéz a matematika ..... 37,—
..... pld. Mezei Éva: Játsszunk színházat ..... 21,—
..... pld. Öveges József: Kísérletezzünk, és gondolkozzunk! ..... 44,—
..... pld. Szarvas Péter: Thu, a saigoni lány. Vietnam. Hétszínvilág sorozat ..... 41,—
..... pld. Vajkai Zsófia: Pepe a királyok városában. Peru. Hétszínvilág sorozat 53,—
..... pld. Viktor Pekelisz: Kibernetikai kisenciklopédia ..... 38,—

Szórakoztató kiadványok

..... pld. Bogáti Péter: Édes Pólim! ..... 28,—
..... pld. Pavlov Dobsinsky: A naposholdas paripa. Szlovák népmesék ..... 45,—
..... pld. Az éber bádogkakas. A német tengerpart meséi. ..... 23,—
..... pld. Günther Feustel: Jonatán ..... 21,—
..... pld. Hauff legszebb meséi ..... 41,—
..... pld. Zenon Kosidowski: Aranykönnyek királysága ..... 38,—
..... pld. Lakatos Menyhért: Angárka és Busladarfi ..... 10,—
..... pld. Láng György: Beethoven tavasza ... 36,—
..... pld. Lipták Gábor: Amiről a kövek beszélnek. Mondák 25,50
..... pld. Lipták Gábor: Ezüsthíd. Mondák 33,—
..... pld. Nagy Katalin: Vakarcs — Vakarcs vakációja ..... 27,—
..... pld. Padisák Mihály: Csipisz mégis győz 18,—
..... pld. Tarbay Ede—Marék Veronika—Urbán Gyula: Centi ..... 17,—
..... pld. Várnai Zseni: Az igazlátó király 41,—

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban elküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk, magánszemélyeknek 200 Ft felett portómentesen. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezési sorrendben teljesítjük.

Címünk:
Állami Könyvterjesztő Vállalat
Móra Ferenc Könyvesboltja
1053 Budapest,
Múzeum krt. 39.
Telefon: 173-548

A megrendelő neve: .....

Pontos címe (irányítószámmal): .....

.....
aláírás

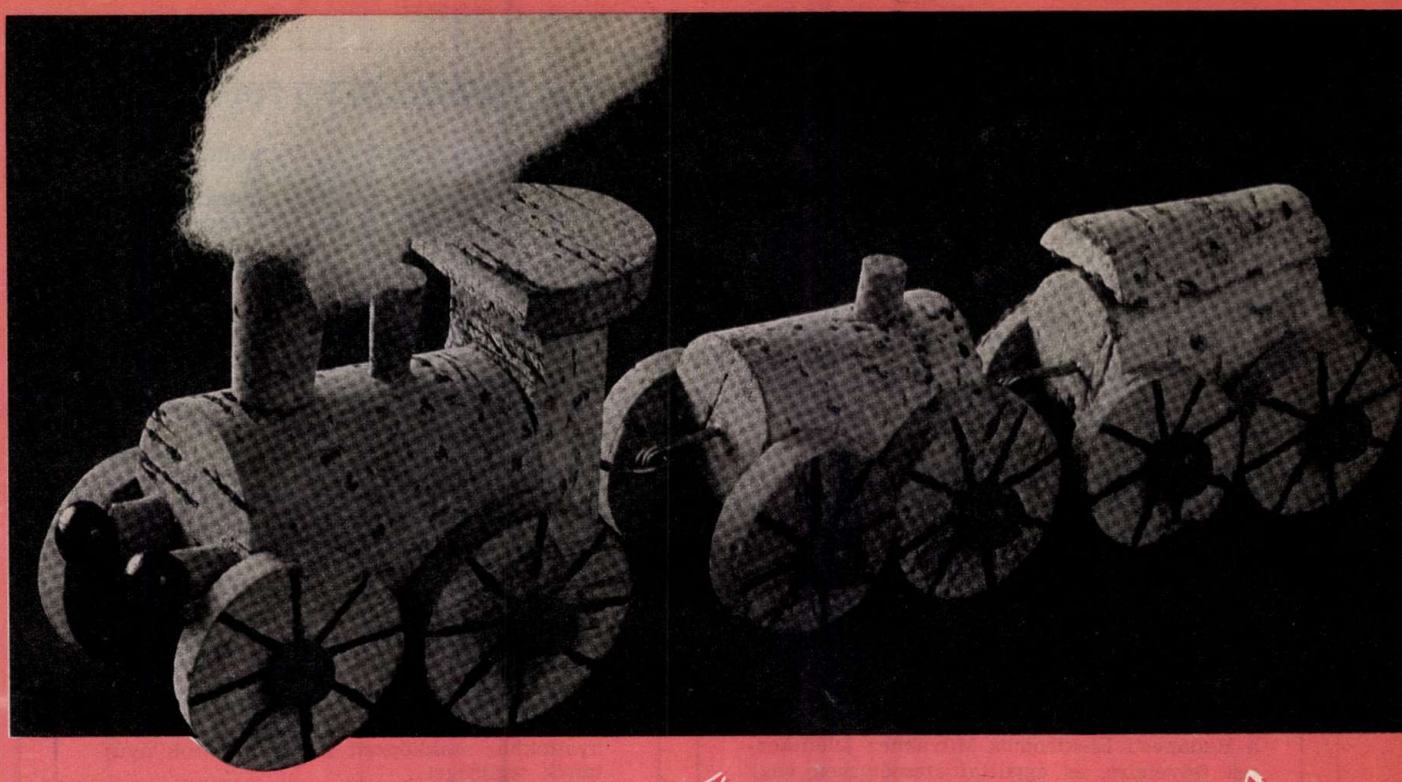

AJÁNDÉKNAK!

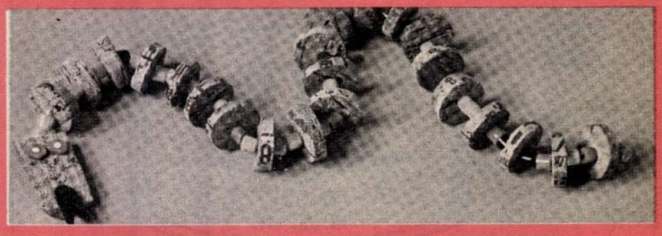

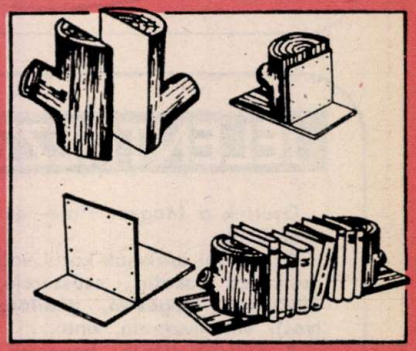

Dugóból ötletes tárgyakat készíthettek a kistestvérnek, vagy társaitoknak. A képeken egy harmonikást, kígyót és kisvonatot láthattok. A dugókat huzallal, tűbe fűzött cérnával illeszthetitek össze. A figurákat gyönggyel, fagolyókkal, vattával lehet díszíteni.

Egyetlen hosszába vágott rönk-darabból és két-két fa lapocskából áll a könyvtámasz. Igaz, a rönköt nem könnyű szépen, sima felülettel kettéfűrészelni, de megéri a fáradtságot.

Miután a háncsot eltávolítottátok, a vágott felületeket tisztítsátok meg csiszolópapírral. Vágjatok ki négy darab kb. 20×30 cm-es falapot réteges, vagy préselt lemezből. Csiszolás után egyet-egyet szegeljetek a rönkök aljára és a hosszanti vágott felületre úgy, hogy 2—2 lap derékszöget alkosson. Ezután már csak lakkozni kell!

A díszes zseb fotóalbum készítésének a fogásait már az ötödikesek is megtanulták. Tehát csak fotókarton, karton, műanyag, vagy könyvkötővászon, ragasztó, kés, olló, lyukasztó, kalapács és gondos munka szükséges a mindig kedves ajándék elkészítéséhez. Azt ajánljuk, hogy a 10×18 cm-es méretet válasszátok. A fotókartont ívben lehet vásárolni, tehát egyszerre több duplán hajtott oldalt mérhettek, szabhattok ki. Fedéllemeznek fél-fél centivel nagyobb méretet és valamivel vastagabb — dekorációs, vagy dobozfedél — kartont ajánlunk. Ha erős és szép a karton, nem fontos bevonni. Elég, ha kivágott képpel, vagy filcrátéttel díszítitek.

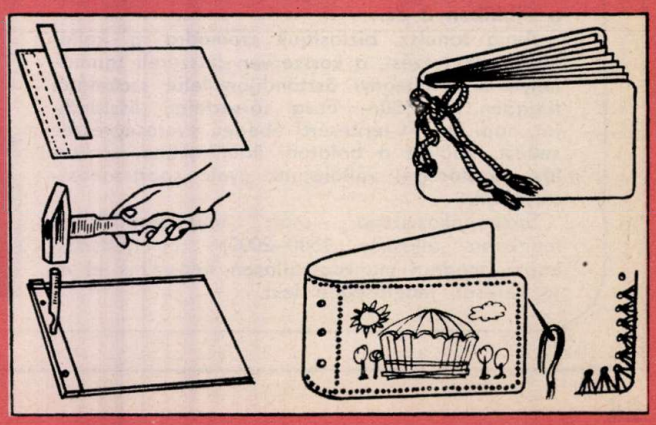

GYERE HOZZÁNK!

Korszerűen felszerelt tanműhelyekkel várjuk az általános iskolák 8. osztályát végzett, és a középiskolában érettségizett fiúkat. Képzés az iskolai végzettségnek megfelelően 3, illetve 2 év. **Ez idő alatt nemcsak tanulmányi ösztöndíjat, hanem havonta 250,— Ft társadalmi ösztöndíjat is adunk.** Vidéki tanulóink számára a bentlakásos tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk.

Budapest egyik legszebb sporttelepén sportolási, klubhelyiségünkben szórakozási lehetőségek állnak rendelkezésre. A szakmunkásvizsga után kedvező kereseti feltételeket és szociális ellátást nyújtunk. **Munkásszállóval, balatoni, dunai és hegyvidéki üdülővel rendelkezünk.** Minden második szombat szabad!

JELENTKEZÉSETEKET VÁRJUK! Amikor az iskolában a „Továbbtanulási jelentkezési lap"-ot kitöltitek, feltétlenül írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek felvételre, és egyúttal személyesen vagy levélben keressétek meg Tanműhelyünket.

Címe: **Budapest VI., Weiner Leó u. 7. 1065. Tel.: 126-011.**

Jelentkezzetek villanyszerelő tanulónak a BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEKHEZ!

BUDAPESTI ELMŰ 1893 ELEKTROMOS MŰVEK 1132. XIII. VÁCI-ÚT 72-74.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK

— kőműves,
— ács-állványozó
— hidegburkoló
— fapadlózó műanyagburkoló
— víz-gázszerelő
— központifűtésszerelő
— villanyszerelő
— vas- és fémszerkezeti lakatos
— épületasztalos
— szobafestő-mázoló

szakmára várunk benneteket.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1980-ban betöltik és a 8. osztályt elvégezték, illetve, akik jelenleg 8-os tanulók.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont és teljes ellátást biztosítunk. Tanulmányaitokhoz szakképzett nevelő tanárok nyújtanak segítséget.

Biztosítunk továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, valamint különböző sportolási és művelődési lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamennyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is lehetőség van.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Fővárosi 3. sz. Építőipari Vállalat, Szakoktatási Csoport, Budapest XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300/161 mellék.

JELENTKEZZETEK!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba ipari tanulónak.

Az alábbi szakmák közül választhattok:
szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, hegesztő, gépiforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.

A KÉPZÉS IDEJE: **hegesztő szakmában 2 év, a többiben 3 év.**

Amíg tanulsz, biztosítjuk számodra a kollégiumi elhelyezést, a korszerűen felszerelt tanműhelyt, a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250—500,— Ft-ig társadalmi ösztöndíjat, napi (3,— Ft térítésért) ebédet, nyereségrészesedést, üdülést a balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

Szakmunkásvizsga után továbbtanulhatsz, munkába álláskor 1500—2000,— Ft juttatást kapsz, modern munkásszálláson helyezünk el és jó kereseti lehetőséged lesz.

Leveledet a következő címre küldd:

MHD. Központi Oktatási Osztály
Budapest, Váci út 202. 1904
Telefon: 401-562

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred
Telefon: 53

MHD. Balatonfüredi Gyáregység
Balatonfüred
Telefon: 525

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dülő
Telefon: 223

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?
A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.
Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmára.
Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**
Figyelmedbe ajánljuk a következőket:
– A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560,– Ft.
– Az ösztöndíj: 500,– Ft.
– Ingyenes kollégiumi elhelyezés (lakás és háromszori étkezés);
– tankönyvek, tanszerek;
– munkaköpeny, iskolaköpeny;
– diákbérlet;
– hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk. Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.
Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

PFV ÚJPEST!
CÉRNAGYÁR
személyzeti
és oktatási osztály,
Budapest,
Váci út 91. – 1044

NYOLCADIKOSOK!

Általános iskolát végzett, de még 16. évet be nem töltött lányokat szövő-fonó szakmára, fiúkat pedig gépszerelő szakmára ipari tanulónak felveszünk.
Tanulmányi idő: 3 év.
Vállalatunk korszerű gépi berendezésekkel rendelkezik (SZTB, Picanol, Sacc-Lowel előfonó gép, Sweiter keresztorsózó gép).
Juttatások:
— A tanulmányi idő alatt havonta a tanulmányi eredménytől függően 350—560 Ft ösztöndíjat fizetünk.
— A vidékiek havonta 500,— Ft különélési pótlékot kapnak.
— Térítés nélkül reggelit, ebédet, vacsorát biztosítunk.
— Az elhelyezés a leányotthonban, illetve a kollégiumban ingyenes.
— Térítés nélkül munkaruhát, valamint
— a II. éveseknek tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk.
— Vállalatunk termékeiből kedvezményesen vásárolhattok.
— Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk üzemünk szakközépiskolájában.
— Az elméleti tantárgyak tanulásához szükség esetén szakképzett pedagógusok nyújtanak segítséget.

Jelentkezni lehet a vállalat Személyzeti és Oktatási Osztályán

Címünk
KŐBÁNYAI
TEXTILMŰVEK
Budapest X.,
Gyömrői út 84—94.

GYERTEK TI IS!

A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 250,– Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A tanulók részére napi 3,– Ft térítés ellenében ebédet, valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket, évente egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást, s vidéki fiútanulók részére ingyenes tanulóotthoni ellátást adunk.

Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak.

JELENTKEZÉS:
a VASÉRT Vállalat
személyzeti osztályán,
Budapest
VIII., Üllői út 32. I. 8.
Telefon: 138-882

JELENTKEZZETEK VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

VASÉRT

A „LÓ NÉLKÜLI KOCSITÓL" A FORMA I-IG (7.)

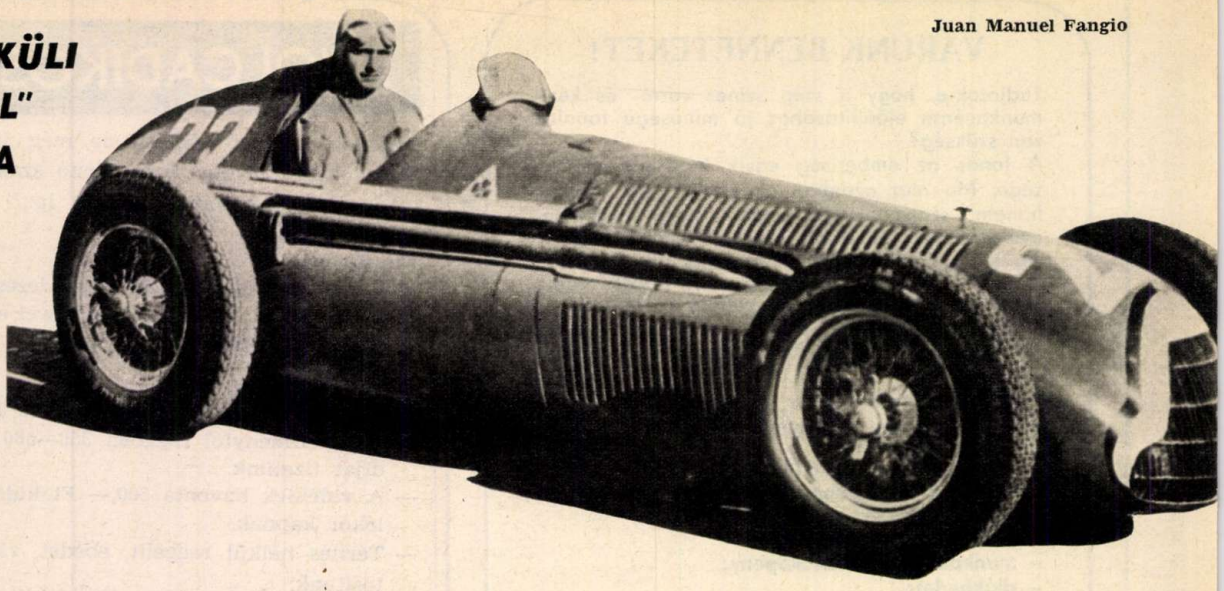

Juan Manuel Fangio

Az autót ma már nem tekinthetjük egyszerűen technikai találmánynak, hiszen jócskán átalakította életünket. Gondoljuk meg: a világ ipari termelésének negyven százaléka szolgálja az autógyártást. A gépkocsi rohamos fejlődésében, tökéletesítésében, térhódításában a versenyek játszották a főszerepet. Az autózás története nem más, mint versenyek története.

Az autósport története sok nagyszerű versenyzőt tart nyilván. Közülük a legnagyobbakat ki-ki csak a saját ízlése, rokonszenve alapján választhatja ki. Vannak persze támpontot adó adatok, tények is. *Juan Manuel Fangio* például biztosan nem maradhat ki egyetlen felsorolásból sem. Nagyon sokan őt tartják „minden idők" legnagyobbjának. Talán nem is méltatlanul. Fangio 1911-ben született Argentína Balcare nevű városában. Szegény család gyerekeként. Egy garázsban dolgozott, és csak huszonhárom éves korában kezdett versenyezni. Már csaknem harmincéves volt, amikor egy 9500 kilométeres távversenyen szép győzelmet aratott. Az út Buenos Airesből a pampákon és az Andokon keresztül vezetett Limába és vissza. Hét év múlva kezdte az argentin autóklub népszerűsíteni a pályaversenyeket, nagy európai „pilótákkal", *Villoresivel, Ascarival, Chironnal* és másokkal. Ekkor tűnt ki Fangio csodálatos tehetségével, a nagyok közül is. Átkerült Európába, éppen jókor ahhoz, hogy az 1950-ben induló világbajnokság küzdelmeibe bekapcsolódhasson, kitűnő honfitársával, *Froilan Gonzalessel* együtt.

Aki soha nem hibázott

Ettől kezdve pályafutása már sporttörténelem. Ötször nyerte a Forma I-es világbajnokságot, huszonnégy Grand Prix-győzelmet aratott. Az elsőt 39 évesen! 1957-ig versenyzett, sikerre vitte az Alfa Rómeót, a Maseratit, a Mercedes-Benzt és a Ferrarit. Ma is él, már a hetven felé közeledve. Néhány évvel ezelőtt Budapestre is ellátogatott, elbeszélgetett a magyar versenyzőkkel, s az autósport vezetőivel.

Jack Brabham nevét versenygépei tartják napjainkban is az újságok oldalain. Azt viszont csak kevesen tudják, hogy a kitűnő ausztrál versenyző háromszor nyert világbajnokságot. Az utolsót 1966-ban már a maga tervezte autóval. Mint ahogy *Stirling Moss* és *Bruce McLaren*, vagy *Mike Hawthorn* közül is inkább csak McLarenre emlékezünk — a nevét viselő Forma I-es gépek nyomán. Pedig mindhárman csodálatos versenyzők voltak.

De hát *Jim Clark* még náluk is jobb volt. Talán a legjobb. A „repülő skót" huszonhét éves korában nyerte első világbajnoki címét, egy évvel korábban első Grand Prix-jét és 1968-ban, 32 éves korában szenvedett halálos balesetet Hockenheimben, egy Forma 2-es versenyen. Huszonöt nagydíj-győzelmet aratott, többet, mint Manuel Fangio, bár csak kétszer nyert világbajnokságot. Mégis, nagyon sokan a valaha élt legjobb versenyzőnek tartják. *„Egy versenyző, aki soha nem hibázott"* — ez volt a címe, rangja, s ez maradt máig. Balesetének körülményeit, okát ma is homály fedi. A verseny, a feladat, amit meg kellett volna oldania, nem volt túlságosan nagy. A pálya jó, a Forma 2-es gép nem túlzottan gyors. Persze Jim Clarknak. Az ötödik körben mégis kicsúszott, a fák közé rohant, gépe darabokra hullott, ő meghalt. *Chris Irwin*, aki mögötte száguldott, így emlékezik: *„Láttam Clarkot, előttem háromszáz méternyire. Lotusa egyszerre cikcakkban kezdett futni, aztán nekirepült a korlátnak, és nem láttam többé."*

Legjobb barátja, a kétszeres világbajnok *Graham Hill* azt mondta: *„Jim mögött akár csukott szemmel is hajlandó lettem volna vezetni, annyira biztos lehettem abban, hogy mindent pontosan úgy és akkor csinál, ahogy és amikor kell. Hogy a balesetet mi okozta, fékhiba, futóműtörés vagy gumidefekt, nem tudom, és talán soha nem tudjuk meg. De egyet tudok: Jim most sem hibázott."*

A versenygép valóban komoly gyanúba került. Annak ellenére, hogy a zseniális tervező, *Colin Chapman* műve volt. Bizonyosság ma sincs. Mint ahogy nincs *Ronnie Peterson* balesete ügyében sem, aki szintén egy Lotusban ült. Amely Lotusok a Ferrarik mögött a világ második legjobb versenygépeinek számítanak, a megnyert nagydíjak alapján.

Fangio, Stewart,

Emerson Fittipaldi

Jim Clark

Jody Schekter

Jackie Stewart

Graham Hill

Niki Lauda

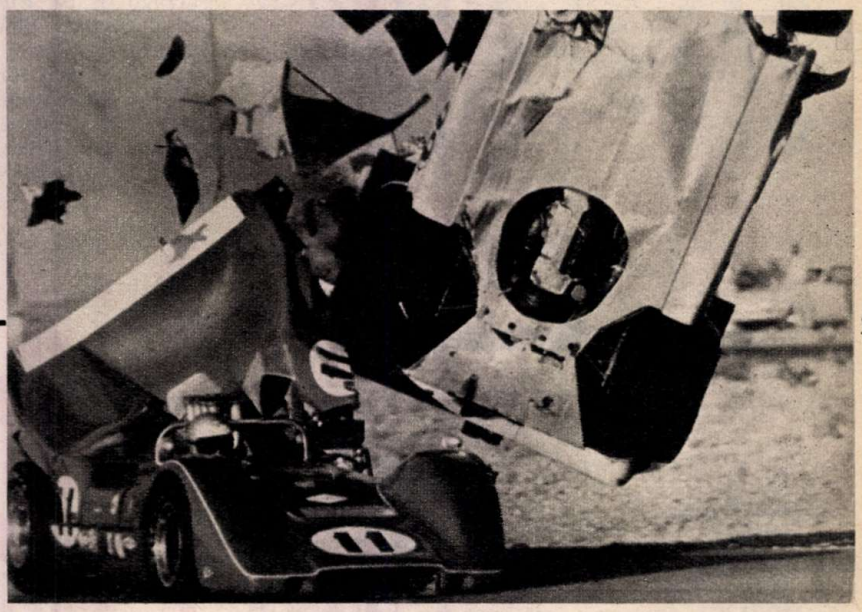

Veszélyes sport

Más a verseny — más az utca

Indianapolisban győzni, sokak szemében a világbajnoksággal fölér. Ehhez még a harmadik trófea, a Le Mans-i huszonnégy órás verseny megnyerése csak kevés versenyzőnek sikerült. Graham Hill kétszer nyert világbajnokságot, győzött Indianapolisban és Le Mans-ban is. Huszonkilenc éves korában kezdett versenyezni. Első világbajnokságát 33 évesen nyerte, 1962-ben. Nyolc év múlva vonult vissza, szerencsésen túlélve súlyos baleseteket, bukásokat. Már „nyugdíjban", saját repülőgépével zuhant le, úgy érte a halál.

Az autósport nyilvánvaló veszélyeket rejt magában. Jó ezt tudni, számolni vele, de fölösleges eltúlozni. *Jackie Stewart*, háromszoros világbajnok, huszonhétszeres nagydíjgyőztes, ebben tehát „minden idők" legjobbja. Amikor megkérdezték tőle, hogy nem fél-e a versenypályán, így felelt: *„Nem a pályán félek, hanem a sok őrülten száguldozó civil között a közutakon. Mi bent egy irányba megyünk, ismerjük egymás képességeit és vigyázunk egymásra. Mégis előfordul baleset. Kint, a legtöbb embernek fogalma sincs arról, hogy mire képes ő maga, és mit tud az autója, csak nyomja a gázt. Ezért félek."*

Stewart már visszavonulása előtt a közúti sebességkorlátozás első harcosa volt, a 100 km/órás korlátozásért már akkor harcolt, amikor másnak még eszébe sem jutott. És mindmáig legfőbb propagátora az egyik biztonsági öveket és berendezéseket gyártó cégnek, illetve gyártmányainak. De nemcsak ő, hanem nagyon sokan a legnagyobbak közül, hacsak tehetik, inkább vonattal utaznak, és nem autóval, és a közúti közlekedés szigorú szabályozása mellett állnak ki. Mert más a verseny — és más az utca.

Kétmillió dollárért sem...

Niki Lauda édesapja határozott ellenkezése ellenére lett versenyző, és kétszeres világbajnok. *Emerson Fittipaldit* viszont papája (aki Fangio szédületes sikereit közvetítette riporterként az argentin rádióban) nevelte autóversenyzőnek. *Hans Joachim Stucknak* a papája is versenyző volt — nincs tehát recept, kiből lesz vagy kiből nem, autóversenyző. Az igazán nagyok viszont valamennyien kiválóan értettek és értenek a technikához, az autóhoz. Jim Clark, Jackie Stewart vagy Niki Lauda nemcsak a versenypályán volt nagy, hanem abban is, hogy észrevételeivel segíteni tudta versenygépének tervezőjét, építőjét.

Lauda az idén visszavonult, sokak szerint korán, hiszen csak harmincéves. Kétmillió dolláros szerződést hagyott ott, mert: *„Nincs már bennem a régi tűz, nincs hozzá elég szívem."* Mármint a versenyzéshez. Társai igazat adtak neki. *„Aki közülünk először érzi úgy, hogy amit csinálunk őrültség, az ne fejezze be már azt a kört sem, amelyikben ez eszébe jutott, hanem szálljon ki, és sétáljon be gyalog a boxba."* Mert az autóversenyzők, különösen a Forma I-ben sok pénzt keresnek. De igazán jól versenyezni pénz nélkül is lehet, vagy: pénzért sem!

Az eddigi világbajnokok: *dr. Giuseppe „Nino" Farina* 1950; *Juan Manuel Fangio* 1951, 1954—55—56—57; *Alberto Ascari* 1952—53; *Mike Hawthorn* 1958; *Jack Brabham* 1959—60—66; *Phil Hill* 1961; *Graham Hill* 1962—68; *Jim Clark* 1963—65; *John Surtees* 1964; *Denis Hulme* 1967; *Jackie Stewart* 1969—71—73; *Hochen Rindt* 1970; *Emerson Fittipaldi* 1972—74; *Niki Lauda* 1975—77; *James Hunt* 1976; *Mario Andretti* 1978; *Jody Schekter* 1979. **Következik: Benzinnel, akkuval, vagy...?**

Dávid Sándor

Lauda és társaik

TÖPRENGŐ

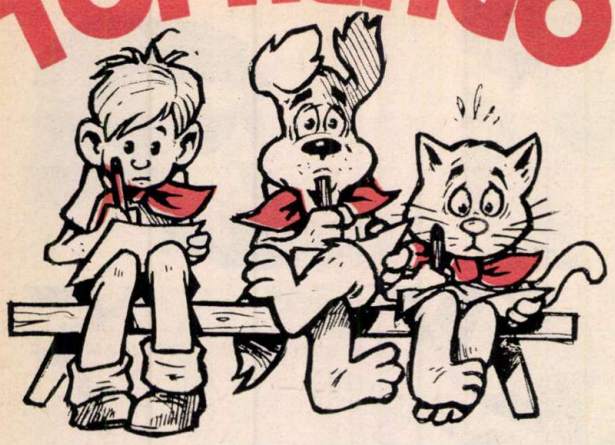

NYERTESEK

A 31. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bokányi Attila, Felhős György; Horváth Mónika, Parragh Csaba, Budapest; Draskovich Attila, Pintér András, Várpalota; Földesi Attila, Nyíregyháza; Forgó István, Tiszaroff; Gábris Gabriella, Esztergom; Héjja Ernő, Orosháza; Kiss Ilona, Biharugra; Kulcsár Ágnes, Tatabánya; Madarasi Judit, Hajdúböszörmény; Pálfi Judit, Kőszeg; Papp Zsuzsa, Debrecen; Sas Ildikó, Dunaújváros; Szabó Csilla, Jászszentlászló; Szücs Gyula, Heves; Tóth István, Kazincbarcika: Tóth Nóra, Miskolc.

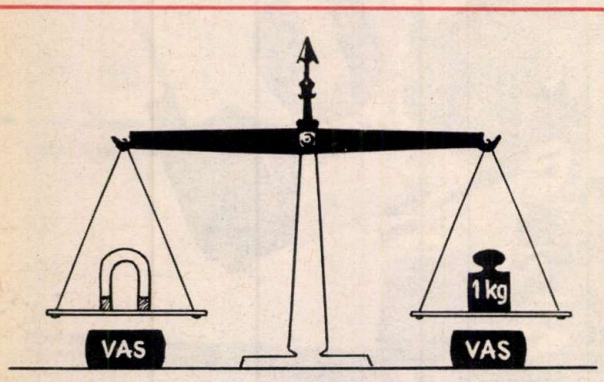

A MÉRLEG serpenyői alá egy-egy vastömbot tettünk, hogy kisebb legyen a kilengésük. Egy mágnespatkót akartunk megmérni. A mérleget egy kilogramm súllyal tudtuk egyensúlyba hozni. Könnyebb, vagy nehezebb-e a mágnes?

RAKD ÖSSZE! Milyen mértani alakzat (síkidom) rakható össze az ábra részeiből? Hány rész marad meg az összerakás után?

A 32. SZÁM MEGFEJTÉSEI

KERESZTREJTVÉNY: Papagena, Violetta, Orzse, Tatjána, Xenia, Csocsoszán, Leonóra; HÁNY RENDELLENESSÉG: 13. A VIRGONC: A vastag ág elágazásánál. HÁNY KÜLÖNBSÉG: 4. A NYOLC TEKEBÁBU: 6.

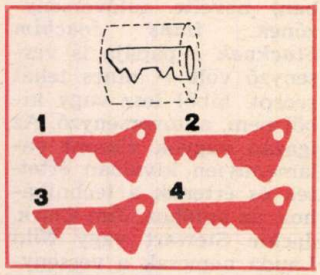

MELYIK KULCS illik bele ebbe a zárba?

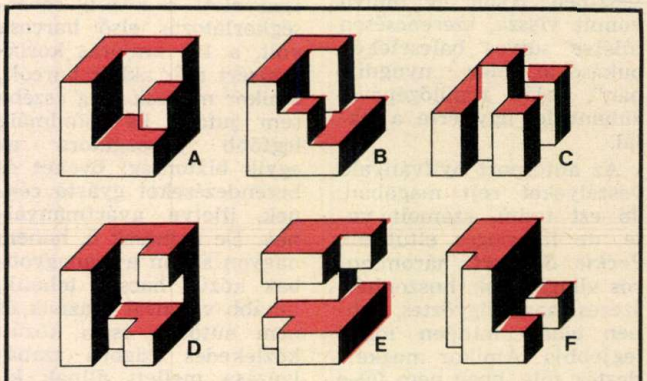

ITT KÉT OLYAN test található, melyek térfogata egyenlő. Melyek ezek?

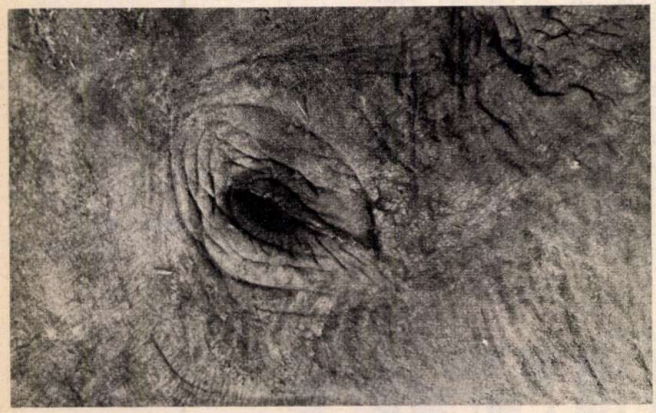

MI EZ? a) krokodil, b) fatörzs, c) elefánt.

BETŰREJTVÉNYEK

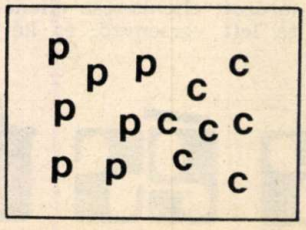

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: december 19.

Fő sorainkban Petőfit idézzük. Vajon melyik városról ír és mi a költemény címe?

Vízszintes: 1. Az idézet első része. 10. Oxigén módosulat. (Három atomos változat). 11. A sertés szőre, névelővel. 12. Maró folyadék. 13. A víz emelkedő szintje ilyen. 14. YRU. 15. Sír. 16. Számnév. 19. A hidrogén és a kálium vegyjele. 20. Norvég és uruguay-i autók betűjele. 21. Lengyel sci-fi író. 23. Százak és százak. 24. HLM. 26. Műsort sugároznak. 28. Szovjet filmrendező, Mihail Iljics.

Függőleges: 2. A kőszénkátrány lepárlása után visszamaradó fényes fekete anyag. 3. Török uralkodói cím volt a 19. századig. 4. Az izmokat köti össze. 5. Nyugatnémet, osztrák és román autók betűjele. 6. „A" pólusok. 7. Heine-... féle betegség, a gyermekbénulás orvosi neve. 8. Majdnem leró! 9. Levéltávirat. **10. Az idézet második része.** 13. Saroktól sarokig áttisztítja a parkettát. 16. Az a bizonyos személy, tréfás szóval. 17. Bonyolult összetételű szerves vegyület, amely az élő sejtekben végbemenő anyagcsere-folyamatokat serkenti. 18. Idecipel. **19. Az idézet harmadik, egyben befejező része.** 22. Paulay utóneve. 23. A középen lekér! 25. Egyforma római számok. 27. Ajándékoz, régiesen. 28. Szolmizációs hang.

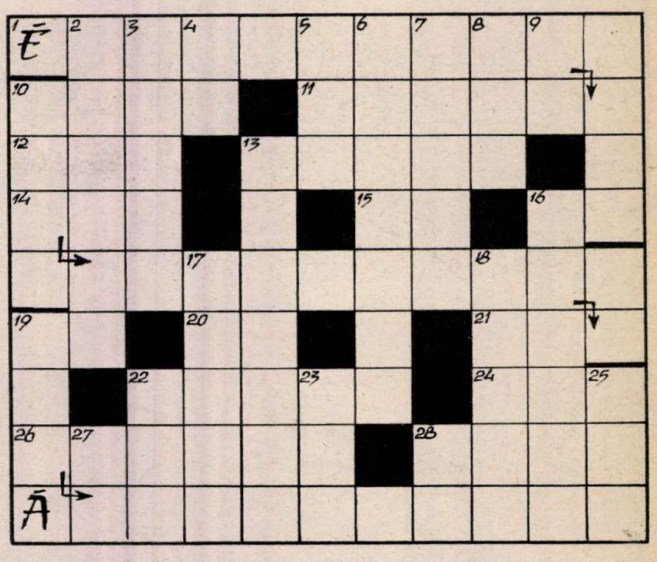

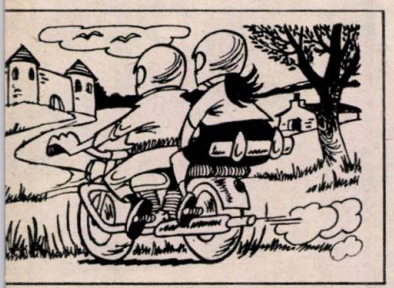

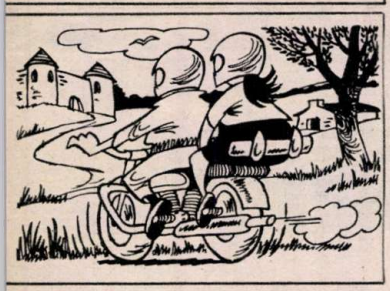

HÁNY ELTÉRÉS van a két rajz között?

HÁNY LEHETETLENSÉG VAN A KÉPEN?

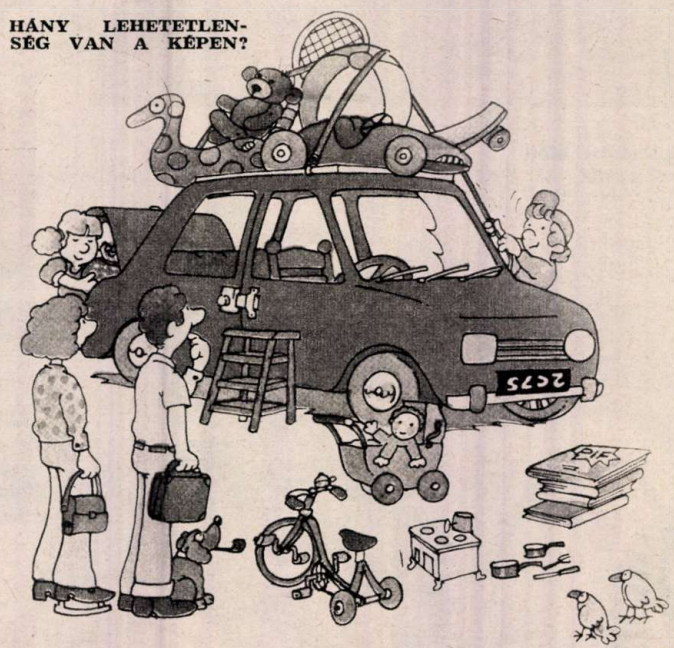

HÉT FIGURA szalad előre. Hány lábat látsz a képen? Mi hiányzik a Mikulásnak?

SAKK

Az alábbi hadállásban világos csökkenteni akarta anyagi hátrányát, és ezért vezérével leütötte az a7-en álló sötét gyalogot **(Vf2: a7).** Ellenfele erélyes válasza megmutatta, hogy ez hiba volt.

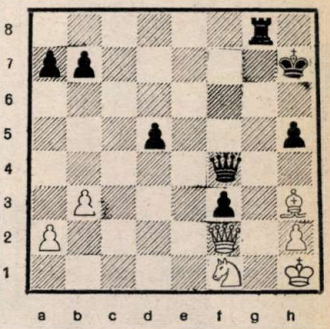

Írjátok meg, mi is lehetett sötét ellenlépése, amellyel gyors döntés kényszeríthető ki! Indokoljátok meg a választ egy-két változattal.

*

Az október 4-én közölt feladványok helyes megoldásai: **Vd1-f3** (de megy Vd1-c1† is), és **Vg7-e1.** A helyes megfejtést beküldők közül könyvutalványt nyertek: Nemesvölgyi Enikő, Sátoraljaújhely, Pressing László, Barcs és Vándornyik Barnabás Rábapordány. — Az egész évben legszorgalmasabban fejtő pajtások közül sorshúzás útján nyertek könyvutalványt: Fazekas Zsolt, Viss; Lábas József, Tunyogmatolcs; ifj. Tóth Antal, Hódmezővásárhely és Vasvári Tamás, Rábapordány.

A Karikában közölt „Ez is sakk!" pályázói közül a legjobbnak bizonyultak és könyvutalványt nyertek: Szabó Krisztina és László, Szentes.

Földeák Árpád

VÉDŐÖLTÖZETBEN

A veszélyforrás pontos megismerése előtt tűztől, vegyi ártalomtól, sugárzástól, mindentől óvakodni kell!
Lent: Egy kis ruhaigazítás

Ma csak komoly játék, de veszély esetén a gázálarc pontos rögzítése életet ment, a szivárgás halálos mérgezést okozhat

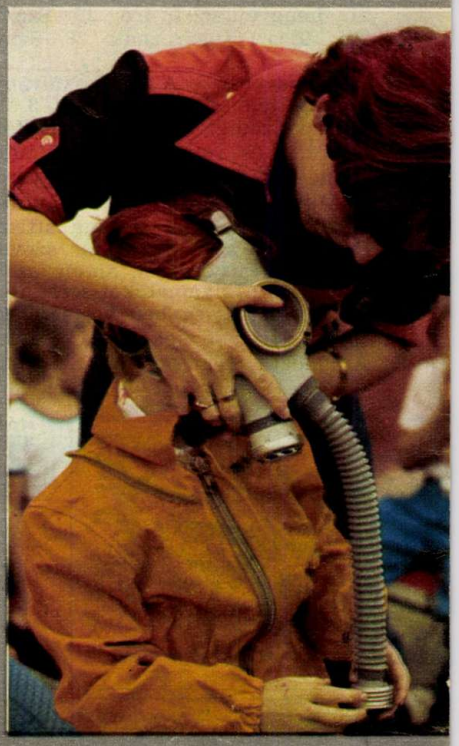

„Mit nevetsz!? Ne bohóckodj! Ez nem játék, ez veszély esetén halálosan komoly dolog lehet!"

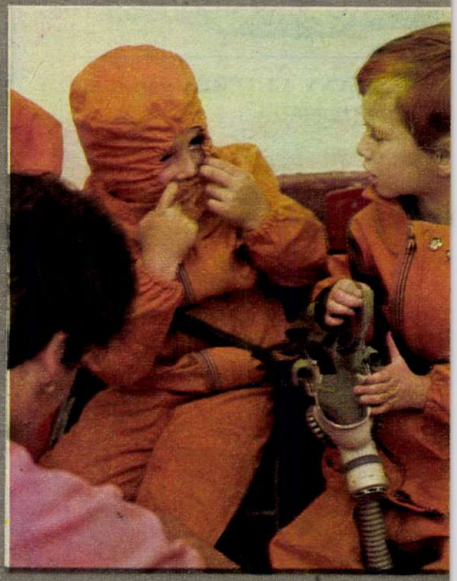

Könnyű szívvel veszünk részt a gyakorlatban, tudjuk, nincs valódi veszély

Milyen „hadsereg" az, amelynek „fegyverzetében" az aknavetőt a csákány, a golyószórót a sebkötöző pólya helyettesíti? A válasz egyszerű: olyan védelmi szervezet, amely ipari, természeti katasztrófa esetén, vagy háborús helyzetben a hátország életének, anyagi javainak mentését végzi, gondoskodik a túléléshez szükséges alapvető élelmiszer, víz és levegő biztosításáról.

A polgári védelem fő feladata az emberi élet mentése. Ezért a rendszeres kiképzések során a lakosság számára olyan ismereteket nyújt, amelyeket jól hasznosíthatnak a mindennapi életben és a sajnos gyakran előforduló kisebb-nagyobb baleseteknél is.

Országszerte szerveződnek a polgári védelmi úttörőgárda szakaszok is. Ezek az úttörők a felkészítés során nemcsak a különböző sérülések, törések szakszerű felismerését tanulják meg, hanem azt is, hogy melyik esetben milyen kötözési formát kell például alkalmazni. Érdekes tudnivalókat tartogat számukra az úgynevezett rbv. – radiológiai, vegyi és biológiai – oktatás is. Ennek során megismerkedhetnek különböző műszerekkel, a védőöltözet és gázálarc viselésével. Az itt tanultakat a gyerekek jól értékesíthetik a biológia, kémia és a fizika tanulása közben is.

Polgári védelmi gyakorlaton vehettünk részt a Szolnok megyei Kengyel községben. Az volt a feltételezés, hogy távoli nukleáris robbanás következtében a szél olyan, az emberi szervezetre káros sugárzó felhőt sodor a község irányába, amely ellen „elzárkózással", a gázálarc és védőöltözék viselésével kell védekezni.

Mert a feltételezés olykor, sajnos, valósággá válhat. November 19-én, hétfőn egy rádiójelentés adott hírt arról, hogy lezuhant egy négymotoros szállítórepülőgép az Egyesült Államok területén. A gép sugárveszélyes anyagot szállított, s ahol a robbanás történt, a körzetet lezárták. Azt is mondta a rádió, hogy a veszély nagysága még felmérhetetlen.

A kengyeli úttörők is kivették részüket a gyakorlatból, megtanultak gázálarcban huzamosabb időt eltölteni, sőt „munkát" végezni is.

Békében élünk. De a fegyverkezés, az életre veszélyes technika fejlődése miatt fel kell készülnünk mindenféle más veszélyhelyzetre is.

Tóth–Páros–Szalay

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

1979. február 1-től az új előfizetési díjak:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.3320 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

ENERGIA-TAKARÉ-KOSSÁG!

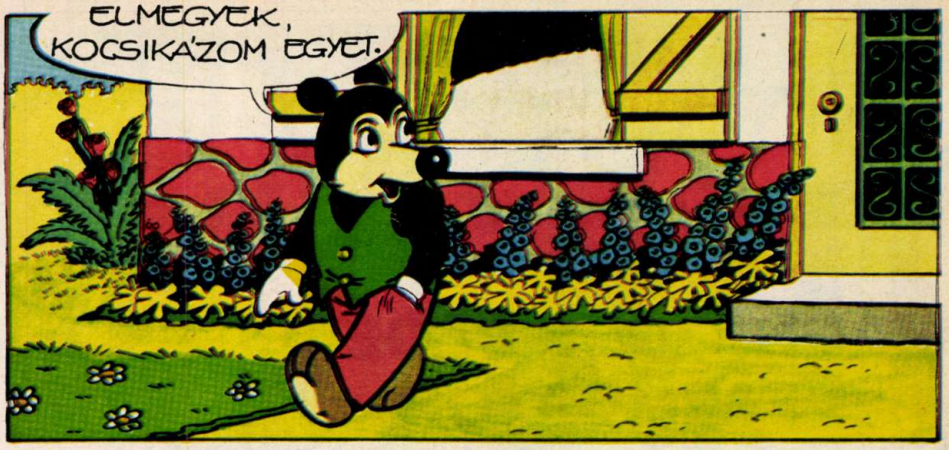

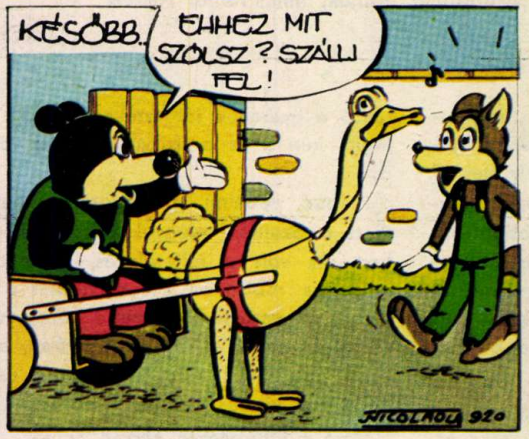

79/37
XXXIV. ÉVF. • 1979. DEC. 13. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

VII. ORSZÁGOS ÚTTÖRŐPARLAMENT
DEBRECEN 1979
ELŐRE

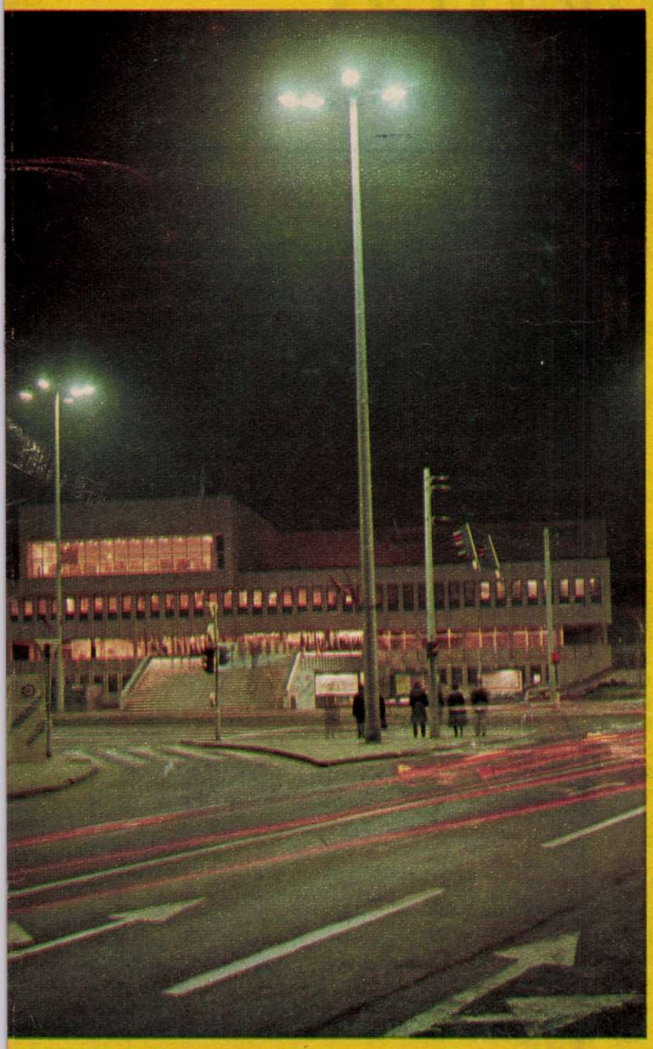

FIGYELÜNK A GYEREKEK SZAVÁRA

A felnőttek elismerően nyilatkoztak az úttörők szorgalmas munkájáról, jövőt formáló terveikről. Volt, aki szót kért a gyerekek parlamentjén, volt, akitől írásban kértünk véleményt. Szavaikból idézünk.

Sikula György, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának első titkára:

— Igyekszünk minél jobb feltételeket biztosítani a gyerekek egészséges, harmonikus fejlődéséhez. Különösen érvényesült ez ebben az esztendőben — a nemzetközi gyermekévben. Szocialista brigádok, szülők, KISZ-esek, párttagok, kommunista szülők — fiatalok és idősebbek közreműködésével új iskolák, csapatotthonok, sportpályák, játszóterek, óvodák épültek. Növekedett az együtt eltöltött vidám, játékos órák, napok száma...

*

Köpf Lászlóné, a KISZ Központi Bizottságának titkára:

— Mi is a „tettek becsületéért" dolgozunk. Úgy gondoljuk, hogy most ezzel szolgálhatjuk leginkább hazánkat. Mi KISZ-esek ebben tudunk leginkább példát mutatni. Örömmel látjuk, hogy ti is fontos feladatként tartjátok számon a tanulást, a jó tanulás becsületének növelését.

Néhány dologban tanulni szeretnénk tőletek. Például azoktól az őrsöktől, rajoktól, amelyek szép eredményeket értek el az idős emberek segítésében, azoktól a csapatoktól, amelyek élen járnak a természet védelmében, környezetünk megóvásában, azoktól az iskolai javítóbrigádoktól, akiknek ügyes keze nyomán ismét ép lesz az eltört szék, kerítés... Feladataink megoldásába be akarunk vonni benneteket is segítőként, mert több kéz többet bír, de azért is, mert úgy gondoljuk, hogy ezek közül néhány a ti feladatotok is, és csak közösen oldhatjuk meg...

*

Hanga Mária, oktatási miniszterhelyettes:

— Örömmel hallottunk arról, hogy felelősséget vállaltatok az iskolai fegyelem erősítéséért, hogy jobban fogjátok ellátni az iskolai ügyeletesi megbízatást. Szóltatok arról, hogy az úttörőtanács hogyan vehetne még aktívabban részt a házirend készítésében, majd annak betartásában és megkövetelésében. Mégis a legtöbb szó arról esett, hogy a kisdobosok és az úttörők legfőbb kötelessége a tudás, a műveltség gyarapítása. A járási, a városi, a kerületi parlamenteken már sok szép példát hallottunk arról, hogyan segítenek az őrsök abban, hogy ne maradjon le senki a tanulásban...

*

Barabás János, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára:

— A felnőttek és a fiatalok több mint száz gyermekintézményt hoztak létre a nemzetközi gyermekévben. Művészek, alkotóközösségek fogtak össze, sok új dalt, játékot, színművet és más alkotást adtak a gyerekeknek. A gyerekek sem maradtak adósak. Az idősebb korosztállyal összefogva nekik is részük van abban, hogy 35 millió forintnál több gyűlt össze a szolidaritási alapra.

A ti legtermészetesebb vágyatok, hogy játék közben ismerjétek meg a világot. Még korántsem lehetünk elégedettek játékiparunkkal, de az ÁIB kezdeményezésére ebben is sok változás történt. Százmillió forinttal járult hozzá a bizottság a játékgyártáshoz.

*

Fülöp János, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkára:

— A felszabadulás előtt meg sem hallgatták a gyerekeket. Ma már mindenki figyel rájuk. Az ilyen rendezvénynek — amely több mint egymillió gyerek véleményét gyűjti össze —, rendkívül nagy a jelentősége. Ahhoz kell hozzásegítenünk őket, hogy mondják el a saját gondolataikat és ne várják a felnőttek bábáskodását.

Számunkra nagyon fontos a gyerekek véleménye, mert ők is a szocialista közösség tagjai. Nekünk a munkánkban minden réteg, minden korosztály véleményét figyelembe kell vennünk. A gyerekeknek nagyon sok jó ötletük, véleményük, javaslatuk van, amit érdemes meghallgatni. Hatással vannak egymásra, sőt a szülőkre és a felnőttekre is.

*

Ács István, Debrecen város tanácselnöke:

— Mindig — ne csak a tanácskozás idején — bátran szóljatok életetekről, munkátokról, a tanulásról, a szabadidő hasznos eltöltéséről és beszéljetek arról a gondoskodásról is, amelyet szocialista társadalmunk nyújt számotokra...

*

Vágó László, a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottságának első titkára:

— Az úttörők ne csak fogadják a jelentkező ifiket, hanem könnyítsék meg azt az utat, amely az úttörőcsapatokig vezet. Igényeljék jobban a testvérszervezetek segítségét. Gondoljanak arra, hogy a KISZ-be lépve ők is lehetnek majd ifivezetők...

*

Kovács András, Hajdú-Bihar megye úttörőelnöke:

— Jó tapasztalatokat gyűjtöttem össze. A gyerekek bátrabbak lettek és határozottabban mondták el mindazt, ami bántja őket. Persze nemcsak az őket ért kisebb-nagyobb sérelmeket tették szóvá, hanem a saját munkájukról is őszintén, kritikusan beszéltek. Az idén nem kértek olyan nagy létesítményeket, olyan drága ajándékokat, mint három évvel ezelőtt. Ha kértek is valamit, például egy sportpályát, vagy KRESZ-parkot, mindjárt a saját kétkezi munkájukat is felajánlották...

*

Alberth Béláné, a Hazafias Népfront Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkára:

— Azt sokan tudják, hogy Debrecen kétszer volt az ország szíve, hogy ez a város a parlamentek városa, de az már kevésbé ismert, hogy ebben a városban hívtuk össze a hajdani első úttörőparlamentet is. Nem, nem volt olyan látványos, országot átfogó, mint a mostani. Küldöttei csak megyénk úttörőcsapatait képviselték.

*

Szekeres Antal, a Hajdú-Bihar megyei Tanács művelődési osztályának vezetője:

— Büszkén és örömmel mondhatom, hogy a mi szép, új művelődési házunkban, ahol az úttörőparlament tanácskozott, a hétköznapokon is otthona van a gyerekeknek. Ifjúsági szakkörök — csillagász, ásványgyűjtő, természetjáró, idegen nyelvű, játékkészítő és még sok más kör mellett ifiklubok és ifjúsági művészeti csoportok sora működik, vagyis játszik, tanul, szórakozik egyszerre. Nemcsak ebben az új „csodapalotában", hanem a megyében még sok helyen. Felhasználunk minden lehetőséget. Községi, városi művelődési házainkban a TIT kis matematikus, biológus, fizikus, ifjú történész szakköröket szervez a gyerekeknek...